

KURIER POZNANSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chelmiński
Za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr 448

Wydanie P

Poznań, piątek dnia 1 października 1937

Rok 32

Poznań, 30 września.

O płytkim pojmowaniu spraw gospodarczych

W ostatnich czasach zjawily się rzekania na to, że społeczeństwo za mało interesuje się zagadnieniami gospodarczymi, że nie docenia ich wagi. Istotnie to zainteresowanie znacznie osłabło w porównaniu z tym, co było jeszcze parę lat temu. Złożyły się na to dwie przyczyny. Po pierwsze mniej się dają odczuwać dolegliwości kryzysowe. Jedni przyzwyczaili się do biedy, a drugim lepiej się dzieje. A u nas, gdy się dzieje trochę lepiej, wtedy od razu zapomina się o ciężkim wczoraj i nie myśli się o tym, że może przyjść również ciężkie jutro.

A następnie od spraw gospodarczych uwaga opinii publicznej odwróciła się ku zagadnieniom politycznym. W tej dziedzinie jest duże ożywienie, pełno plotek, domysłów i kombinacji; budzą się do życia różne grupki polityczne, które w cięższych czasach siedziały spokojnie, i robią dużo hałasu. Zagadnienia gospodarcze zdają się tracić swą siłę atrakcyjną, co bynajmniej nie jest dodatnim objawem.

Jednakże więcej jeszcze można ubolewać nad sposobem traktowania tych zagadnień; nad niskim poziomem, na jakim się je stawia. Traktuje się je lekko, największe nawet trudności załatwia się paru frazesami. Wydaje się ludziom, że byle znaleźć pięknie brzmiące hasło, to już usunięte są wszystkie trudności. Objaw ten można by nazwać „hasłomanią”.

Oto jego ilustracja. W pewnych sferach powtarza się formułę, żądającą „gruntownej przebudowy społecznej”. Może ktoś dążyć do tej przebudowy. Zawsze pewne warstwy społeczne były niezadowolone z istniejącego porządku rzeczy. Ale jeżeli polityk czy ekonomista takie żądanie wysuwa, powinien powiedzieć, co przez nie rozumie. Bo co ma oznaczać ta „gruntowna przebudowa”? Przebudowa jest właściwie zawsze gruntowna, bo przez przebudowę nie rozumiemy zwyczajnego remontu. Jeżeli się jeszcze dodaje wyraz „gruntownej”, to podkreśla się głębokość tej przebudowy.

Ale niestety nie wiemy, na czym ma zasadzać się ta przebudowa i jej gruntowność. Powtarza się ten frazes przez całe lata. Może on budzić najrozsądniejsze sugestie, najdziwniejsze nadzieje. Wytwarza się pewien nastrój, któremu nie odpowiada żadna treść realna. Ci, którzy ten frazes powtarzają, nie zadają sobie trudu, by jego treści nadać bardziej realne kształty. Albo nie wiedzą, do czego dążą, albo też obawiają się, że bardziej wyraźny program odstręczy od nich część zwolenników. Zamiast wyraźnej idei mamy dwuznaczne hasło. A zagadnienia

Coraz większe trudności Walencji

Daje się bardzo we znaki brak materiałów wojennych — Poważne rozmiary spisku w Madrycie — Sukcesy wojsk narodowych

Londyn (ATE). Wprowadzenie kontroli Morza Śródziemnego nie usprawiedliwiło dotychczas nadziei rządu walenckiego na zwiększony dowód materiałów wojennych.

Nadchodzące ostatnio wiadomości wskazują, że rząd walencki odczuwa wielki brak amunicji, wywołany przerwą w dostawach sowieckich. Jako przyczynę zmniejszenia się tych dowozów podają wzmagające się z każdą chwilą zainteresowanie Sowietów dla spraw Dalekiego Wschodu. Często ponawiane żądanie min. del Vayo, ażeby przyznano „czerwonej” Hiszpanii prawo zakupu broni tłumaczy w Londynie jako dowód niedostatecznej ilości materiałów wojennych.

Paryż (ATE). Z Madrytu donoszą:

Sprzysiężenie przeciwko gen. Mii i cywilnym władzom objęło bardzo szerokie kręgi. Conajmniej 5000 osobistości z przeróżnych sfer społeczeństwa jest zamieszanych w ten spisek. Uwieziono 108 osób. Wśród aresztowanych znajdują się oficerowie służby czynnej, urzędnicy policji, oraz wiele osób cywilnych.

Sprzysiężeni posługiwali się kalendarzem, jako kluczem do specjalnego szyfru, za pomocą którego porozumiewali się między sobą. Byli podzieleni na sekcje i pododdziały, które odpowiadały latom i miesiącom. Każda sekcja składała się z 365 osób. Posiadali swych mężów zaufania niemal we wszystkich gałęziach administracji.

Celem spisku było wywołanie zbrojnego powstania w stolicy, aby ułatwić wojskom gen. Franco wkroczenie do miasta. Jak ustaliło śledztwo, spisek posiadał również rozgałęzienia na prowincji. Oczekiwane są dalsze aresztowania.

O paragraf aryjski

Warszawa. (Tel. wł.) Do zarządu głównego Zw. Adwokatów Polskich wpłynęły wnioski oddziałów prowincjonalnych o wykonanie paragrafu aryjskiego, uchwalonego w czasie ostatniego zjazdu.

M. in. członkiem Związku ma być zakazane prowadzenie wspólnych kancelaryj z adwokatami Żydami i zatrudnienie aplikantów bądź też pracowników Żydów. (w)

społeczno-gospodarcze wymagają tego, by je poważniej traktować.

A oto drugi objaw. Piszę się bardzo wiele o naszych niedomaganiach gospodarczych. Wskazuje się na nasze ubóstwo, na niedostateczne tempo rozwoju. Niewątpliwie stwierdzenie tych faktów jest punktem wyjścia dalszych rozważań. Ale znowu bardzo często różni publicyści nie mogą wyjść z tego — punktu wyjścia. Kręcą się wokół niego. Formułują różne postulaty, ale nie wskazują na to, jak je urzeczywistnić. Potrafią obliczyć, wiele należałoby wydać na różne wielkie cele gospodarcze. Dochodzą nieraz do bardzo zaokrąglonych sum w miliardach złotych. Ale skąd wziąć na to pieniądze, o to się już nie troszczą. Wysu-

Salamanka (ATE). Główna kwatery powstańcza ogłosiła komunikat, w którym wylicza ostatnie zwycięstwa na froncie północnym, w szczególności w zachodniej Asturii i na różnych odcinkach prowincji Leonu.

W Asturii oddziały powstańcze zajęły pozycje i opanowały następujące

miejsowości: Bellienna, Jeranco, Vello i Cerullio oraz wdarły się na pozycje górskie Sierra Cavallierola, Abajo Villiar i Onis.

Na odcinku Leon powstańcy opanowali miejscowość Tarcios, zdobywając po zaciętej walce z milicją rządową znaczny materiał wojenny.

Ofensywa dyplomatyczna Francji i Anglii

Londyn. (PAT). Gabinet brytyjski odbył trzygodzinne narady, poświęcone położeniu międzynarodowemu.

Znaczną część wypełniła dyskusja nad sprawą wspólną noty brytyjsko-francuskiej do Włoch w sprawie wycofania ochotników z Hiszpanii. Gabinet zatwierdził zasadnicze linie tej noty, która stanowić będzie wspólny dokument brytyjsko-francuski i doręczona zostanie w Rzymie przez ambasadora W. Brytanii oraz charge d'affaires Francji razem min Ciano.

Ta niezwykle forma, będąca bez precedensu o ile chodzi o dotychczasową powojenną współpracę dyplomatyczną W. Brytanii i Francji, wywołuje w Londynie żywe zainteresowanie i komentowana jest jako najbardziej dobitny dowód całkowitego związania się obu mocarstw pod względem polityki zagranicznej w

Europie oraz rozpoczęcia przez nich ofensywy dyplomatycznej.

Nota ma być zasadniczym przedstawieniem poglądów W. Brytanii i Francji na sprawę wojny domowej w Hiszpanii oraz na nieinterwencję i domagać się ma od Włoch ostatecznej zgody na wycofanie oddziałów z Hiszpanii celem doprowadzenia do powszechnego wykonania zasad nieinterwencji.

Ma się również podkreślić dążenie obu mocarstw do załatwienia aktualnych zagadnień dotyczących możliwości współpracy międzynarodowej W. Brytanii, Francji i Włoch. W tym celu konieczne jest usunięcie sprawy wojny domowej w Hiszpanii jako przedmiotu sporu. Ten ustęp byłby aluzją do chęci obu rządów zakończenia sprawy abisyńskiej na korzyść Włoch wzamian za wycofanie się z Hiszpanii.

Kontrola Morza Śródziemnego

Paryż (PAT). Wbrew oczekiwaniu samych uczestników narad tekst ustalający techniczną stronę udziału Włoch w układzie z Nyon, nie mógł być podpisany wczoraj wieczorem.

Komunikat oficjalny, ogłoszony po posiedzeniu wyjaśnia, że rzeczoznawcy morsey nie ukończyli pracy redakcyjnej, co pociąga konieczność odbycia nowego zebrania dziś.

Prawdopodobnie w ostatniej chwili musiały wyłonić się jakieś trudności przy ustalaniu linii kartograficznych, dzielących strefę kontroli. Koła poinformowane są zdania, że trudności te spowodują jedynie nieznaczne opóźnienie i że ostateczny układ podpisany zostanie dziś.

Osiągnięte obecnie w zasadzie porozumienie ma charakter techniczny. W swych głównych liniach różni się ono podobno niewiele od układu w Nyon. Nadzór będzie wykonywany

głównie na drodze morskiej Gibraltar—Suez oraz na odnodze tej drogi, idącej w kierunku Dardaneli i Morza Czarnego.

Francja zachowuje nadal strefę zachodnią i porty między Vendres i Mentoną oraz porty, znajdujące się między Tunisem a Marokiem. Włochy dostają oprócz Morza Tyreńskiego wody, znajdujące się w pobliżu Sardynii i wybrzeży Trypoli. Linia Marsylia—Algier znajduje się jednak w całości w strefie kontrolnej Francji. Podobnie okręty francuskie będą patrolowały w okolicach wybrzeży syryjskich.

We wschodniej części Morza Śródziemnego strefy przyznane trzem mocarstwom dochodzą aż do Port Said, gdyż Anglia, Francja i Włochy jednako są zainteresowane w utrzymaniu bezpieczeństwa na linii, przebiegającej przez Suez

wają różne postulaty, bez sposobów ich urzeczywistnienia. I można by analogicznie do „hasłomani” nazwać ten sposób stawienia zagadnień „postulatomania”.

A trzecią grupę stanowią różni „planiści”. Ci idą bardzo daleko. Chcą już naprawdę przebudować cały ustrój społeczny i gospodarczy, zrobić w krótkim czasie w Polsce raj na ziemi. Obiecują wszystkim i dobrobyt i pracę. Propagują niekiedy różne pieniądze wynalazki. Miliardy sypią się u nich jak z rękawa. Dla nich trudności gospodarstwa narodowego są tylko technicznymi trudnościami. Wydaje się im, że wszystko da się rozwiązać przy inżynierskim biurku, że sztab techników potrafi wprowadzić w ruch całe go-

spodarstwo i kierować nim, jak się kieruje maszyną. Tę dążność a raczej to złudzenie możnaby nazwać planomanią.

A więc mamy trzy „manie”: jedna zadowala się hasłami, druga różnymi postulatami, trzecia buduje wielkie plany. Ludzie, którzy tym maniom ulegają, nie obejmują całości zagadnień gospodarczych. Można by te metody ich ujmowania uważać za mało szkodliwe. Czas ostatni, by pójść dalej, by wybrnąć z hasel, postulatów, bezpłodnych planów. Ale nie od wszystkich można tego oczekiwać. To powierzchowne ujmowanie zagadnień gospodarczych ma swe źródło w dyletantyzmie i nieuctwie. I na to trudno poradzić.

ROMAN RYBARESKI.

62 42 62

W państwie „czerwonym” wciąż wre

Zamach na pociąg pod Irkuckiem — Masowe trącenie kolejarzy za sabotaże — Ciągłe procesy „o kontrrewolucyjną akcję szkodniczą” — Memoriał do Ligi Narodów

Moskwa (ATE) Donoszą z Irkucka: Pociąg nr 602, wiozący znaczną partię robotników do Komsomolska, uległ katastrofie w pobliżu Irkucka. Kilka wagonów zostało doszczętnie zdruzgotanych, 14 pasażerów zginęło, 30 jest ciężko rannych, a 70 doznało cięższych obrażeń.

Sledztwo ujawniło, że wchodzi w grę akt sabotażu, bowiem szyny w miejscu katastrofy były rozkręcone. Prasa twierdzi, że sabotaż ten był dziełem „szajki inż. Gudziowicza”, która pomściła śmierć swego przywódcy, rozstrzelanego nie dawno w Irkucku.

Moskwa (ATE) Z Irkucka donoszą: Prasa miejscowa zamieściła pierwszą listę kolejarzy, rozstrzelanych za sabotaże. Na liście widnieje 71 nazwisk głównie pracowników zarządu kolei, następnie inżynierów i techników.

Moskwa (PAT). W Pskowie i w Chabarowsku na Dalekim Wschodzie oraz w Pietrowsku i Kumsku na Kaukazie północnym rozpoczęły się 4 procesy funkcjonariuszów biur państwowych dostaw zboża „Zagotzierno”, oskarżonych o kontrrewolucyjną akcję szkodniczą, jak np. umyślnie niszczenie zboża i rozbijanie kołchozów.

W pierwszym procesie pociągnięto do odpowiedzialności 5 osób, w drugim 6, w trzecim 5, a w czwartym 8 osób. Między oskarżonymi znajdują się dyrektorzy „Zagotzierno” i elewatorów zbożowych. Wszyscy odpowiadają z art. 58 k. k., który przewiduje karę śmierci.

W szeregu obszarów w północnym Kaukazie zdarzają się coraz częściej wypadki trucia koni, co jest wynikiem spasanja przerośniętego i zgnilego zboża. Prokurator polecił wszystkim prokuratorom obwodowym, miejskim i rejonowym przeprowadzić śledztwo i pociągnąć winnych do odpowiedzialności z art. 58 k. k.

Genewa (ATE). Przedstawiciele Azerbejdżanu, Kaukazu północnego, Gruzji, Turkestanu i Ukrainy złożyli przewodniczącemu Zgromadzenia Ligi memoriał, przedstawiający położenie tych krajów pod władzą Sowietów.

Wspominając o krwawym terrorze stosowanym obecnie w ZSRR, memoriał stwierdza, że nowa konstytucja jest potwierdzeniem panowania Moskwy nad narodami nierosyjskimi. Skierowana jest ona przede wszystkim przeciwko tym narodom, które po roku 1917 odzyskały niezależność, aby następnie paść ofiarą brutalnej napaści ze strony wojsk moskiewskich pomimo formalnego uznania przez Sowietów niezależności Ukrainy i Gruzji.

Sowiety, które — jak twierdzi memoriał — są w stanie ciągłej wojny z narodami ujarzmionymi, stanowią nie-

bezpieczeństwo dla cywilizacji i pokoju światowego. Walcząc o swoją niezależność gnębione narody oddają usługę ludzkości, ponieważ osłabiają bolszewików i wojujący komunizm.

Narody te stanowią około połowę ludności Związku Sowieckiego i mają prawo spodziewać się, że świat cywilizowany okaże im swoją sympatię oraz udzieli im pomocy.

Samowola zarządu ZNP

Warszawa (Tel. wł.) Kurator, mianowany dla Zw. Nauczycielstwa Polskiego, Paweł Musiał, Górnoślązak, obecnie nauczyciel w Myślenicach, przybył dziś rano do ZNP i był wprowadzony w urządowanie.

Jak się okazało z dokonanej rewizji, zarząd ZNP prowadził stale politykę samowolną, nie licząc się z ogółem członków, w referatach bowiem i

wnioskach, przedkładał walnym zgromadzeniom, nie było upoważnienia dla wielu decyzji, jakie następnie zarząd na własną rękę podejmował.

Tak było np. ze spółdzielnią „Oświata” i wydatkiem 100 tys. na „Dziennik Poranny”, który prowadził politykę niezgodną z działalnością statutową Związku. (w)

Przed powrotem Mussoliniego do Rzymu

Rzym (PAT). Od samego rana miasto przygotowuje się na przyjęcie Mussoliniego.

Rzym od wczesnych godzin już jest przybrany chorągwami i ma odświętny wygląd.

Wiedeń (Tel. wł.) Pociąg Mussoliniego minął o godz. 3.36 pod Kuf-

steinem granicę niemiecką z 13-minutowym opóźnieniem spowodowanym wymianą służby kolejowej i bezpieczeństwa. Komendę bezpieczeństwa w pociągu objął dr von Moerl.

Austrię pociąg przejechał planowo mijając Innsbruck o godz. 4.51. O godz. 5.35 Mussolini był już na terenie Włoch.

Wśród lodów Grenlandii

Lwów (ATE) Wrócili prof. Kosiba i p. Jahn członkowie pierwszej polskiej wyprawy naukowej, która udała się na zbadanie lodowych okolic Grenlandii. Obaj uczeni podają następujące ciekawsze szczegóły o przebiegu wyprawy:

Obóz założony został u stóp tzw. „lądolodu”, wznoszącego się skalistą ścianą na kilkaset metrów nad malowniczym fiordem. Stamtąd dopiero czyniono wypadki w głąb lodolodu w promieniu nieraz kilkuset kilometrów.

Ponieważ w lecie panuje w Grenlandii przez całą dobę dzień i słońce w ogóle nie zachodzi, przeto członkowie rozłożyli sobie czas w ten sposób, że wstawali około godz. 11 i pracowali przeciętnie do godz. 24. Układano się do snu w tzw. „śpiworach”, które dawały tyle ciepła, że ogrzewanie namiotów przy pomocy piecyków było zbędne.

Razem z uczonymi przebywało 6 specjalnie zaangażowanych Eskimosów.

Porozumiewać się musieli początkowo „na migi”, ale z czasem Eskimosi nauczyli się kilka słów po polsku, a nasi badacze zapoznali się trochę z ich językiem i w ten sposób „rozmawiano”.

Eskimosi odnosili się do członków wyprawy bardzo serdecznie. Gdy nadchodził dzień powrotu urządzili w rodzinnej wiosce specjalne pożegnania. Przez cały czas pobytu w Grenlandii uczeni nie spotykali się wcale z cywilizowanymi ludźmi. Wędrowano przez puste okolice lodowe, czyniąc ważne obserwacje naukowe i doświadczenia. Pogoda była doskonała. Temperatura wynosiła kilka stopni powyżej zera. Przywieziono ze sobą wartościowe zbiory geologiczne, botaniczne i etnograficzne. Ogólny ładunek wynosi półtora tony. Wyniki będą ogłoszone, przy czym uczeni zamierzają w najbliższych latach postarać się o zorganizowanie drugiej podobnej wyprawy na Grenlandię.

O nowej partii

Warszawa (Tel. wł.) W kołach politycznych krąży pogłoski, iż prezydentem nowej partii, w skład której wejdą Chrześcijańska Demokracja, Nar. P. R. oraz Zw. Hallerczyków, ma być gen. Józef Haller. Podobno wyraził on już swą zgodę.

Obecnie dąży się do uzyskania wpływów wśród niezorganizowanych politycznie kół katolickich, oraz zjednania dla swego programu Stron. Lud. Zracają też uwagę, iż w łonie „Frontu Morges” biorą obecnie górę mocniejsze akcenty antysemityczne, co jest przedmiotem ataków ze strony prasy żydowskiej. (w)

Zmiany w „OZN”

Warszawa (Tel. wł.) Zwracając uwagę, iż „OZN” już podczas nadchodzącej sesji parlamentarnej rozpocznie bardziej ożywioną działalność polityczną, polegającą na utworzeniu odrębnej grupy parlamentarnej.

Mówi się, iż aby bardziej uaktywnić „OZN”, do partii tej przejdzie wice-minister spraw wewn. p. Jerzy Paciorewski, który będzie przydzielony do pomocy p. Kowalewskiemu. Prawdopodobnie powołani będą również inni działacze społeczni, zajmujący obecnie stanowiska we władzach administracyjnych. (w)

Wyroby tytoniowe

Warszawa (Tel. wł.) W dzisiejszym „Dzienniku Ustaw” nr. 71 ogłoszono rozporządzenie wykonawcze ministra skarbu do tegorocznej nowej ustawy o sprzedaży wyrobów tytoniowych, wchodzącej w życie z dniem 1

Zjazd matematyczny

Warszawa (Tel. wł.) W auli politechniki rozpoczął się zjazd matematyczny. Obrady zajął prof. dr Sierpiński, który też został przewodniczącym.

Po wysłuchaniu przemówień powitalnych wybrano prezydium i poszczególne sekcje. Następnie rozpoczęły się programowe obrady.

Zagadkowa śmierć

Myślenice (PAT) Z rzeki Raby pod Myślenicami wyłowiono zwłoki śp. Franciszka Ruczyńskiego, dyrektora miejscowej Komunalnej Kasy Oszczędności.

Władze bezpieczeństwa przeprowadzają dochodzenia w celu ustalenia przyczyn tragicznego wypadku.

Ostatni numer

„Morning Post”

Londyn. (PAT) W dniu dzisiejszym ukaze się ostatni numer dziennika „Morning Post”. Z organem tym zniknie z widowni najstarszy dziennik konserwatywny, założony w roku 1772. „Morning Post” został zakupiony przez właściciela „Daily Telegraph” lorda Camrose, który począwszy od jutra wydawać będzie nowe pismo pt. „Daily Telegraph and Morning Post”.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 30. 9. 1937 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. — grube odcinki — 60,— oraz za drobne 58,—.

Z pożyczek komunalnych płacono za 4½% oblig. m. Poznania z 1929 r. 50,—.

W papierach lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% złotowymi listami zast. serii L. po 55,— oraz 4% listami zast. konwert. po 49(75)—50,—.

Z akcji bankowych poszukiwano Bank Polski po 109,— bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poz. konwers. większe odc. 60,— P.

5% państw. poz. konwers. drobne odc. 58,— P.

4½% obl. m. Poznania z 1929 r. 50,— P.

4½% złotowe listy zast. serii L. Pozn. Ziem. Kred. 55,— +

4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 49,75—50,— +

Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 30. 9. 1937 r.

Standarty: 1) żyto 712 g/l., 2) pszenica 742 g/l., 3) owies I. stand. 480 g/l., 4) owies II. stand. 450 g/l.

Ceny orientacyjne:

Żyto 22,50—22,75

Uspokojenie stałe. 29,50—30,00

Pszenica 23,50—24,50

Uspokojenie stałe. 22,50—22,75

Jęczmień browarowy 21,50—22,00

Uspokojenie spokojne. 20,75—21,25

Jęczmień 700—717 g/l. 21,00—21,25

Uspokojenie spokojne. 21,00—21,25

Jęczmień 678—678 g/l. 21,00—21,25

Uspokojenie spokojne. 21,00—21,25

Jęczmień 638—650 g/l. 21,00—21,25

Uspokojenie spokojne. 21,00—21,25

Owies I stand. 21,00—21,25

Uspokojenie spokojne. 21,00—21,25

Owies II. stand. 20,00—20,50

Uspokojenie spokojne. 20,00—20,50

Maka żytnia gat. I 0-50% 32,50—33,50

Maka żytnia gat. 0-35% 31,00—32,00

Maka żytnia gat. II 50-65% 24,00—25,00

Uspokojenie stałe. 49,50—50,00

Maka pszena gat. I 0-50% 45,50—46,00

Maka pszena gat. I-A 0-65% 43,50—44,00

Maka pszena gat. II 30-65% 40,50—41,00

Maka pszena gat. II A 50-65% 35,50—36,00

Maka pszena gat. III 65-70% 32,25—33,25

Uspokojenie stałe. 15,00—15,75

Otreby pszenne grube stand. 16,25—16,50

Otreby pszenne średnie stand. 14,75—15,50

Otreby jęczmienne 15,25—16,25

Rzepak zimowy 45,00—48,00

Siemie lniane 38,00—40,00

Gorzyczka 38,00—40,00

Groch Wiktorja 24,00—25,50

Groch Folgera 22,50—24,00

Mak niebieski 77,00—80,00

Ziemniaki fabr. za kilo % 18½%

Makuch lniany w taflach 23,50—23,75

Isakuch rzepak w taflach 20,25—20,50

Makuch słon. w taflach 42—43% 24,75—25,50

Śrut Soja 24,50—25,50

Słoma pszenna luzem 5,70—5,75

„ pszena prasowana 6,20—6,45

„ żytnia luzem 6,05—6,30

„ żytnia prasowana 6,80—7,05

„ owsiana . zem 6,10—6,35

„ owsiana prasowana 6,80—6,85

„ jęczmienna luzem 5,80—6,35

„ jęczmienna prasowana 6,30—6,55

Siano zwykłe luzem 7,85—8,35

„ zwykłe rasowane 8,50—9,00

„ nadnoteckie luzem 8,95—9,45

„ nadnoteckie prasowane 9,95—10,45

Ogólne uspokoienie stałe.

Ogólny obrót: 3622,6 tonn, w tym żyta 467 tonn, pszenicy 150 tonn, jęczmienia 754 tonn owsa 32 tonn.

Odpowiedź Japonii

Tokio. (PAT). Min. Spr. Zagr. ogłosiło tekst odpowiedzi na notę sekretarza stanu Hulla z 22 bm.

Rząd japoński podkreśla, iż w Nankinie i wokoło miasta istnieją obiekty wojskowe i umocnienia, które były bombardowane. Eskadry powietrzne nie rzucały bomb przeciw ludności cywilnej, która została uprzedzona o zamiarze nalotu.

Nota zaznacza, iż w polityce japońskiej nie nastąpi żadna zmiana pod względem poszanowania praw trzecich mocarstw oraz interesów życia i mienia obywateli cudzoziemskich. Tokio wyraża nadzieję, iż w tej sprawie będzie mogło liczyć na współpracę Stanów Zjednoczonych.

Wiadomości

Na mocy ustawy o ochronie godła państwa i narodowego ruchu hitlerowskiego, zamieszczanie swastyki jako znaku fabrycznego jest niedopuszczalne. Urząd patentowy odmówił pewnej firmie przedłużenia prawa używania swastyki, które firma ta otrzymała jeszcze w roku 1917.

W hrabstwie Hampshire w Anglii zmarł sekretarz stanu do spraw Indii i przewodniczący królewskiej komisji palestyńskiej lord Peel.

Bukareszteński dziennik „Informatia” zamieszcza wiadomość, że królowa Maria ma zamiar udać się do Warszawy na premierę baletu jej pióra „Taina”, który wystawiony będzie niezadługo w operze stołecznej.

JUŻ JUTRO

ukazą się książeczki oszczędnościowe
premiowane PKO — V serii
wkładka miesięczna zł 5.—
po 114 miesiącach kapitał zł 600.—
co 3 miesiące losowanie licznych premii od 50 do 500 zł

KAŻDY URZĄD POCZTOWY JEST ZBIORNICĄ PKO

W „stolicy“ Niemców z zagranicy FAKTY i OCENY

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego“)

Sztuttgart, we wrześniu.
Gdy jeszcze wojna była w toku, w r. 1917, zrodził się w Sztutgarcie, ówczesnej stolicy Wirtembergii, plan centralnej instytucji, mającej objąć opiekę nad Niemcami żyjącymi za granicą. Jakby przewidywano, że klęska wojenna wydzieli z terytorium Rzeszy znaczne grupy ludności niemieckiej, nad którymi macierz niemiecka pragnęła by z góry roztoczyć swój wpływ.

Sztutgarski „Instytut niemieczyny zagranicznej“ stał się odtąd główną placówką organizacji kolonii niemieckich po za Rzeszą, — placówką zarówno badawczą w znaczeniu naukowym, jak propagandową na usługach polityki.

W roku bieżącym przypadło jego 20-lecie istnienia. Z tej przyczyny zjechały do Sztutgartu delegacje Niemców z różnych stron świata, a obecność na tym zjeździe aż pięciu ministrów gabinetu Rzeszy była wskazówką, jak wielką wagę przykładają rząd narodowo-socjalistyczny do zorganizowania niemieczyny zagranicznej w karbach organizacji partyjnej hitlerizmu.

Zróbmy rzut oka wstecz i spytajmy, dlaczego to właśnie Sztuttgart obrany został na siedzibę Instytutu i za punkt wyjścia akcji, której nici z całego świata zbiegają się dziś w pięknej stolicy Szwabii. Zrozumieć to można znając przede wszystkim psychiczne podłoże terenu szwabskiego w ogóle, a miasta Sztutgartu w szczególności.

Pośród szczepów niemieckich odznaczali się Szwabowie już z dawien dawna wybitną ruchliwością, a w ogólnym ruchu emigracyjnym z Niemiec byli zawsze elementem pionierskim. Przysłowiowa jest rola Szwabów jako tzw. „Kulturdünger“ (nawozu kultury) w krajach mniej rozwiniętych. Ich cechy: pracowitość i uczciwość, a przy tym łatwość dopasowania się do środowiska zjednywały im wśród obcych sympatie.

Z tychże właściwości zrodziła się z czasem tradycja stałej emigracji szwabskiej za granicę i rodowitych Szwabów żyje dziś po za Rzeszą więcej, aniżeli w samej Wirtembergii. Już 100 lat temu pojawiło się w Sztutgarcie czasopismo „Der Auslandsdeutsche“, jak również tamże działał pierwszy w Niemczech „Verein“ dla opieki nad wychodźcami. Tej tradycji pozostał Sztuttgart wierny: utrzymuje dla akademickiej młodzieży niemieckiej z zagranicy specjalną bursę, prowadzi zakład dla dziewcząt z obczyzny, posiada dobrze wyposażoną stację dla reemigrantów, — by tylko wymienić niektóre z sztutgarskich instytucji.

Nowym przyczynkiem był ufundowany w czasie wojny „Deutsches Auslands-Institut“, który ma nie tylko warunki dla pracy naukowo-badawczej (bibliotekę, archiwum itd.), lecz także odpowiednie pomieszczenia dla zjazdów, wystaw itp.

Właśnie w tym roku otwarto z racji 20-lecia Instytutu wystawę godną wspomnienia z uwagi na jej tytuł: — „Deutschtum im Osten — Bollwerk Europas“, — impreza propagandowa, mająca udowodnić, że tylko dzięki pracy kulturalnej Niemców na wschodzie Europy, nie została nasza cywilizacja europejska zalana przez azjatyckie inwazje.

Niemcy jako „przedmurze“ Europy chrześcijańskiej, — to zresztą ulubiony obecnie motyw propagandy hitlerowskiej, zwłaszcza w jej dzisiejszej dobie walki z bolszewizmem.

Ponieważ mowa była wyżej o Szwabach, jako elementach szczególnie skłonnych do wychodźstwa, dodajmy, że służyć oni mogą za klasyczny przykład, co dobrego potrafi zdziałać inteligentna emigracja dla ekspansji handlowej kraju macierzystego.

Wirtembergia, która zaledwie liczy 2,7 milionów mieszkańców, należy do tych części Niemiec, które są najbardziej aktywnymi na polu handlu eksportowego, a zawdzięczają to w poważnej mierze pionierskiej pracy swoich wychodźców. Łączy się to poniekąd i z ogólnym charakterem gospodarczym Szwabii — kraju, o produkcji wysokogatunkowej, — ale nie byłyby owe liczne produkty przemysłu technicznego i precyzyjnego tak łatwo trafiły na obce rynki, gdyby nie zapobiegliwość i solidność szwabskich firm, mających w postaci wychodźstwa we wszystkich krajach świata swoich agentów.

Te cechy ruchliwości i wnikliwości przeniknęły także do pracy organizacyjnej nad emigracją, znajdując w sztutgarskim „Instytucie dla niemieczyny“ stosowne pole działania.

A wraz z nowym światopoglądem narodowo-socjalistycznym czeka Instytut wspólnie z „sekcją zagraniczną partii NSDAP“ cała seria nowych zadań. Rozwój tych placówek w ostatnim zwłaszcza roku uczy, że zasięg ich działania coraz bardziej się rozszerza.

Według ich obliczeń mieszka po za granicami Rzeszy ok. 30 milionów

„Niemców“, gdy tymczasem statystyka Auswärtiges Amt mówi, że tylko dziesiąta część owych „Niemców“ posiada obywatelstwo Rzeszy, innymi słowy większość stanowią Niemcy mniejszościowi, posiadający w innych krajach swe obywatelstwo.

Ponieważ owe kraje — rzecz zrozumiała — wymagają od swoich obywateli, obojętnie jakiego są języka, lojalności, a z drugiej strony organizacja narodowo-socjalistyczna niemieczyny zagranicznej zatacza coraz szersze kręgi, rodzić się muszą czasami coraz większe przeciwnieństwa.

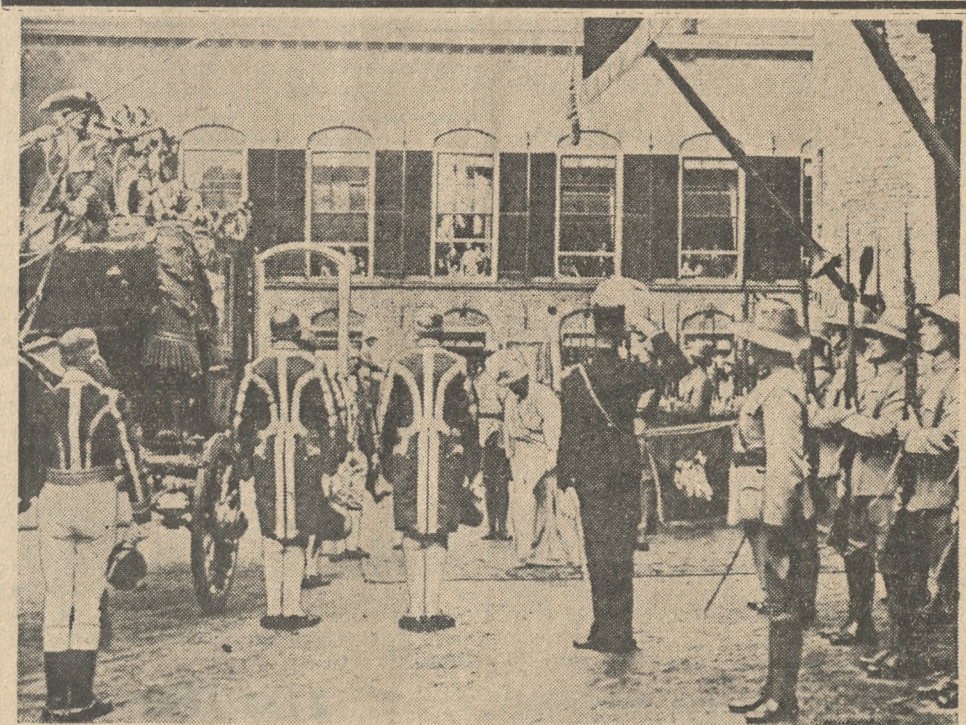
Wypływa ten konflikt z panującego w Trzeciej Rzeszy dualizmu, rozgraniczającego formalnie „państwo“ od „partii“, tak iż wobec Niemców zagranicznych może nazwę tę występować Rzesza przy pomocy partii nie naruszając formalnie praw suwerennych drugiego państwa. Z drugiej strony wiadomo, że w swej treści i celach jest dziś partia z państwem czymś identycznym.

O wyładowywaniu się tych przeciwnieństw w ostatnim czasie mieliśmy sposobność już nie raz donosić.

Przebieg najświeższego zjazdu Niemców zagranicznych w Sztutgarcie z okazji 20-lecia Instytutu nie pozwala, niestety, wnioskować, by się zanosiło na rychłe usunięcie tych przeciwnieństw, toteż i nam w Polsce — jako jednym z zainteresowanych — warto wiedzieć, jakie tendencje rodzą się w sztutgarskim instytucie niemieczyny.

B. L.

Cały świat w tonie tylko na HORNYPHONIE
Demonstracja i wyłączna sprzedaż
Poznańskie Towarzystwo Radiowe
z o. o.
Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 39, tel. 34-30
rg 31 32.-34.5

KRÓLOWA HOLANDII OTWIERA PARLAMENT

Tradycyjnym zwyczajem królowa holenderska Wilhelmina dokonała w ub. tygodniu otwarcia parlamentu, wygłaszając przemówienie. Na zdjęciu królowa opuszcza gmach parlamentu.

Zjazd Stron. Narodowego w Strzałkowie

W niedzielę, dnia 26 bm. odbył się w Strzałkowie zjazd obwodowy Stronnictwa Narodowego, w którym wzięło udział z górą 300 narodowców z całego obwodu.

Strzałkowo przybrało odświętną szatę, w każdym prawie oknie widniały barwy narodowe. O godz. 9.30 kierownik obwodowy S. N. p. Osiński zdał raport ref. organizacyjnemu p. K. Godzichowi, po czym udano się w pochodzie z orkiestrą do kościoła na nabożeństwo, które odprawił ks. prob. Marusarz.

Po nabożeństwie uformował się pochód z proporcami, sztandarami i transparentami, który przedelfował przed władzami powiatowymi S. N. z

Wrześni. Miejscowe społeczeństwo obrzuciło maszerujące szeregi kwiatami. Następnie odbyło się wielkie zebranie zjazdowe, w którym wzięło udział przeszło 600 osób. Zebranie zajął kierownik koła S. N. w Strzałkowie p. Witostawski Wacław, zdając przewodnictwo zebrania delegatowi zarządu powiatowego p. K. Jazwieckiemu, który w krótkich słowach przedstawił cel zjazdu. Następnie delegat zarządu okręgowego z Poznania p. Resler wygłosił referat. W czasie przemówienia p. Reslera przybył na salę ks. prob. Marusarz, któremu zebrani zagotowali owacyjne przyjęcie. Jako drugi mówca wystąpił referent organizacyjny p. Godzich z Marzenina, omawiając szeroko niebezpieczeństwo żydowsko-komunistyczne. Z kolei przemówił red Jazwiecki.

Donosiliśmy swego czasu, że w Polsce ma się odbyć kongres Żydów. Termin tego kongresu wyznaczony został na drugą połowę października. Oprócz Żydów z Polski wezmą w nim udział przedstawiciele żydostwa światowego.

Kongres został zwołany celem obmyślenia środków przeciwstawienia się antysemityzmowi ogarniającemu coraz szersze koła społeczeństwa polskiego. W interesie Żydów by było, aby na kongresie zastanowili się nad sposobami jak najszybszej emigracji z Polski.

Rozczarowanie

Jak wiadomo szumna akcja „lewicy legionowej“ zakończyła się utworzeniem „Klubu Demokratycznego“. Ciekawe jest, jak powstanie tego klubu przyjęli socjaliści, którzy oczekiwali poważnych partnerów ze strony rozlatującej się „sanacji“. Otóż — PPS jest zawiedziona. Zwraca uwagę, że ani „Robotnik“, ani „Dziennik Ludowy“ nie zacytowały nawet jednego ustępu z programowej elukubracji senatora Michałowicza. Rozczarowanie i negliżowanie inicjatywy lewicy „sanacyjnej“ jest więc widoczne.

W sprawie terroru

Związek Dziennikarzy R. P. ogłasza następujący komunikat:

„Wydział wykonawczy Związku Dziennikarzy R. P. na posiedzeniu odbytym dnia 29 bm. jednomyślnie potępił akty terroru w stosunkach prasowych. Wydział wykonawczy Z. D. R. P., który w ostatnich czasach wspólnie z Polskim Związkiem Wydawców Dzienników i Czasopism podjął inicjatywę przestrzegania zasad etyki pomiędzy pismami, stwierdza z zadowoleniem, że w konkretnym wypadku cała prasa bez różnicy kierunków politycznych jednomyślnie potępiła metody gwałtu fizycznego.“

Prasa „sanacyjna“ nie zawsze w sprawie terroru zajmowała stanowisko potępiające. Nawiasem mówiąc ostatnio w Wilnie wybito szyby w redakcji „Słowa“. Dziennik ten pisze, że nie chodziło tu o zwyczajną łobuzerkę.

Wodzowie bez wojska

Z początkiem października odbędzie się narada polityczna Chrześcijańskiej Demokracji i Narodowej Partii Robotniczej. Jako miejsce obrad wyznaczono Katowice na Śląsku. Obrady katowickie mają za cel ostateczne uzgodnienie nowego programu i statutu oraz deklaracji ideowej nowej, wspólnej partii. W obradach przewidziany jest udział przywódców tychże partii: Karola Popiela, Kwiecińskiego, adw. Bitnera i innych.

Przywódcy ci, jak wiadomo, postradali swoje szeregi, których nie mieli nigdy wiele. Jest to zatem akcja wodzów bez wojska.

Nadzór polityczny

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ogłosiło okólnik w sprawie organizacji szkolnych.

Według tego okólnika rady pedagogiczne obowiązane są sprawować nadzór nad organizacjami szkolnymi przez specjalnie delegowanych członków. Nadzór ten ma stwierdzić czy wszystkie istniejące przy szkołach organizacje mają właściwy charakter samopomocowy i oświatowy.

Nawet koła rodzicielskie nie mogą prowadzić żadnej działalności, wykraczającej poza te ramy. Zatem nadzór polityczny obejmie nie tylko organizacje uczniowskie.

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO GŁÓWNA

Zebranie plenarne Koła odbędzie się w czwartek, dnia 30 bm. o godz. 19 w świetlicy własnej przy ul. Głównej 58 w podwórzu.

KOŁO WINIARY

Zebranie Plenarne Koła odbędzie się w niedzielę 3 października o godz. 14.30 w świetlicy „Sokoła“, ul. Obornicka.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Decentralizacja zamówień rządowych — postulat Wielkopolski

Przemysł, handel i rzemiosło Wielkopolski nie korzystają z zamówień rządowych w takim stopniu, w jakim by powinny, tj. w jakim byłyby uprawnione z nich korzystać. Uprawnione — wysokością swoich świadczeń na rzecz skarbu państwa i potrzebami socjalnymi naszego województwa, jak wiadomo, dotkniętego klęską bezrobocia szczególnie dotkliwą i powszechną.

Dlaczego wielkopolskie koła gospodarcze nie korzystają w odpowiedniej mierze z zamówień państwowych? Przyczyny są różne:

1) W polityce przetargowej państwa — słusznie czy niesłusznie, w to nie wnika — na tym miejscu, dużą rolę odgrywa, używając terminologii prof. Tennenbauma, „mówi dzielnicy”. Dążąc do rozbudowy „centralnego okręgu przemysłowego”, państwo od dawna, więc znacznie wcześniej od znanych enuncjacji programowych wicepremiera inż. E. Kwiatkowskiego, stosuje w swej polityce przetargowej preferencję na rzecz ośrodków przemysłowych, położonych geopolitycznie korzystniej, aniżeli centra przemysłowe Wielkopolski.

2) Daleko posunięta centralizacja zakupów, tj. skoncentrowanie dyspozycji przetargowych w Warszawie wpływa na faktyczne uprzywilejowanie fabryk, położonych w centrum kraju, szczególnie zaś fabryk usadowionych w okręgu stołecznym. Fabryki prowincjonalne, nie posiadające własnych przedstawicieli w Warszawie, natrafiają na ogromne trudności przy śledzeniu rozpisywanych przetargów, przy dowiadrywaniu się o szczegóły przetargów itd.

3) System kalkulowania ofert przetargowych bywa w praktyce życiowej nie tak prosty, jak system stosowany przez solidne przedsiębiorstwa zachodnio-polskie. Ujawnimy sekret Poliszynela zwracając uwagę na istnienie rozlicznych przedsiębiorstw sezonowych, powstających „ad hoc” celem zdobycia tego lub innego zamówienia państwowego. Nie posiadając takiego „sprytu”, jakim wspomniani przedsiębiorcy „sezonowi” się odznaczają, przemysłowcy wielkopolsko-pomorscy b. często dają się dystansować przez sprytnych „konjunkturówiczy”.

4) Zasadniczym motywem przemawiającym za wybraniem tej a nie innej oferty powinna być — oczywiście! — cena dostawy lub roboty, najkorzystniejsza dla odbiorcy — państwa. Jasne jest jednak i wieloletnia praktyka potwierdzone, że równoległe z ceną występować powinna cecha jakości dostawy lub roboty. Sama niskie ceny, nie połączona z dobrym i terminowym wykonaniem zamówienia, nie powinna być czynnikiem decydującym. Niestety jednak, jak dotychczas, władze rozpisujące przetargi, kierowały się prawie wyłącznie sprawdzianem ceny przy wyborze oferty. Im niższa cena — tym lepszy dostawca! Ze tego rodzaju postępowanie zazwyczaj fatalnie odbija się na interesach państwa, tego dotychczas często nie brano pod uwagę. Solidni przedsiębiorcy zachodnio-polscy, nie mogący przejmować zobowiązań po cenach deficytowych, rujnujących, często wstrzymywały się od uczestnictwa w przetargach, w których sprawdzian ceny był jedynym kryterium wyboru oferty.

Krótkie informacje gospodarcze

— Czynna od kilku miesięcy w Foggi (Włochy) fabryka celulozy ze słomy zbożowej produkuje już obecnie dziennie około 250 q celulozy i około 260 q papieru.

— W pierwszym półroczu rb. w 676 włoskich zakładach przemysłowych wyprodukowano (w centnarach — w nawiasach wzrost w porównaniu z analogicznym okresem r. ub.): jedwabiu — 13.700 (3.309); produkcja sztucznego jedwabiu i innej sztucznej przędzy w 31 zakładach przemysłowych wyniosła 586.565 (127.556).

kie koła gospodarcze zgłaszały w tym zakresie. Szczególną satysfakcję dało solidnym przedsiębiorcom obalenie prymatu ceny. Obecnie, jak wynika z brzmienia par. 26, przy wyborze oferty brana będzie pod uwagę nie tylko cena, ale całokształt warunków zgłoszonych przez oferentów, a mianowicie przede wszystkim ich solidność. Co się zaś tyczy tak częstych i tak szkodliwych cen deficytowych, jak oferowane przez niesolidnych przedsiębiorców, kładzie im tamę ustęp 2, par. 26.

Dalszą wielką innowacją, jaką wprowadza rozporządzenie w dziedzinę przetargów publicznych jest decentralizacja dostaw: Par. 14 głosi bowiem, że zamówienia znaczniejszych rozmiarów powinny być udzielane w ten sposób, aby możliwie równomiernie były uwzględnione potrzeby wszystkich okręgów gospodarczych państwa. W tym samym kierunku idzie poniekąd par. 13, przyznający prawo

pierwszeństwa rynkowi miejsca przeznaczenia dostawy lub wykonania roboty.

Te i pozostałe przepisy rokują poprawę w dziedzinie rozdawnictwa zamówień publicznych. Koła gospodarcze Wielkopolski, dotychczas dotkliwie upośledzone przy rozdawaniu zamówień publicznych, wyrażają nadzieję, iż postanowienia, zawarte w rozporządzeniu z dnia 29. 1. 1937 r. doczekają się pełnej realizacji.

Obecnie, kiedy zgodnie z intencjami rządu wiele set milionowy fundusz inwestycyjny użyźnić ma przede wszystkim okręgi centralne i wschodnie Polski, problem uczestnictwa firm przemysłowych i handlowych Wielkopolski przy wykonywaniu zamówień państwowych nabrzmiewa do rozmiarów zagadnienia pierwszorzędnej wagi dla tutejszego regionu.

I Pani także się przekona, że guziki, klamry, przystroje do sukien oraz wszelkie przybory do krawieczyny najlepiej kupuje się u **Kalamajskiego, gdyż ceny są niskie, a towar jest pierwszej, a nie drugiej jakości.**

P 31,289-38,50

KRONIKA GOSPODARCZA

Płatność podatków w październiku

W październiku płatne są następujące podatki:

1) do 25 października — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu, osiągniętego we wrześniu, przez wszystkie przedsiębiorstwa, obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach, lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia, a z innych przedsiębiorstw — przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii oraz przemysłowe I — V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe;

2) do 25 października — zaliczka za III kwartał na podatek przemysłowy od obrotu za 1937 r. w wysokości podatku, przypadającego od obrotu osiągniętego w ub. kwartale (lipiec, sierpień i wrzesień rb.) — przez przedsiębiorstwa nie wymienione w punkcie 1), a prowadzące prawidłowe księgi handlowe;

3) do 15 października — zaliczka za III kwartał na podatek przemysłowy od obrotu w wysokości co najmniej 1/5 kwoty podatku, wymierzonego za ubiegły rok kalendarzowy, przez przedsiębiorstwa nie prowadzące prawidłowych ksiąg handlowych;

4) do 7 października — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę we wrześniu rb.;

5) do 15 października druga półroczna rata podatku dochodowego od uposażeń z tytułu różnicy, wynikającej z kumulacji uposażeń otrzymanych w 1936 r.;

6) do 5 października — podatek od energii elektrycznej, pobranej przez sprzedawcę energii elektrycznej w czasie od 16 do 30 września rb.; do 20 października — tenże podatek pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni września rb.;

7) do 31 października — druga rata podatku od lokali za 1937 r.

Ponadto płatne są w październiku zaległości odroczone, lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności również w tym miesiącu.

Przy schorzeniach dróg moczowych i gruczołu krokowego codzienne stosowanie naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa** umożliwia obfite i łatwe wypróżnienie i dobre trawienie — szklanka rano na czczo. Zalecana przez lekarzy.

Tg 21 572

Z KRAJU

(k) **Ustawodawstwo gospodarcze.** Ukaż się Dziennik Ustaw R. P. nr. 70 z dnia 29 bm., w którym opublikowano m. in. następujące rozporządzenia o charakterze gospodarczym: rozporządzenie ministra skarbu z dnia 30 sierpnia rb. w porozumieniu z ministrami: przemysłu i handlu oraz rolnictwa i reform rolnych w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 22 kwietnia rb. o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła (poz. 518); rozporządzenie ministra skarbu z dnia 11 bm. o uzupełnieniu taryfy na wyroby tytoniowe (poz. 519); rozporządzenie ministra spraw zagr. z dnia 6 września rb. w porozumieniu z ministrami: spraw wewn., skarbu, sprawiedliwości, przemysłu i handlu i opieki społecznej o opłatach konsularnych (poz. 520).

(k) **Z prac komisji obrotu towarowego.** Ostatnio odbyło się plenarne zebranie komisji obrotu towarowego, poświęcone spra-

wie transakcji wiązanych oraz organizacji praktyk handlowych za granicą. Odnosnie transakcji wiązanych ustalono, iż winny one być utrzymane przy zreformowaniu techniki ich rozwikłania w ten sposób, aby uniknąć dezorganizacji rynku wewnętrznego oraz rynków eksportowych, pojawiającej się przy nadmiernym rozproszeniu firm importerskich i eksporterskich. W sprawie praktyk zagranicznych postanowiono niezwłocznie uruchomić system, przewidujący subsydiowanie praktyk, odbywanych najpierw w firmach krajowych, a następnie zagranicznych. System ten połączony będzie ze staranną selekcją kandydatów i przygotowaniem ich do pełnego wykorzystania praktyki, zachęcającego do podjęcia samodzielnej pracy w eksporcie.

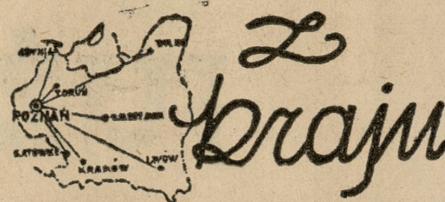
(k) **Konwersja długu wobec Standard Car Finance Corp.** Dnia 28 września rb. został zawarty przez p. wicepremiera i ministra skarbu E. Kwiatkowskiego układ w imieniu skarbu państwa z amerykańskim towarzystwem Standard Car Finance Corp. w Pittsburgu, dotyczący regulacji reszty długu w sumie okragło 6 mln. dol., jaki został zaciągnięty przez skarbu państwa w 1929 roku w kwocie 11 mln. dol. na sfinansowanie dostaw wagonów dla Polskich Kolei Państwowych, dostarczonych przez firmę Lilpop, Rau i Loewenstein. Dług ten, oprocentowany na 7 pct w stosunku rocznym, miał być stosownie do pierwotnej umowy spłacony do połowy 1943 r. od jesieni 1936 r., po wprowadzeniu ograniczeń dewizowych, spłata długu została zawieszona. Zawarty obecnie układ redukuje odsetki do 4 1/2 pct rocznie i rozkłada spłatę długu na lat 14, do końca 1951 r., przy czym spłaty kapitałowe w ciągu najbliższych 4 lat będą mniejsze i wynosić będą po ćwierć miliona dolarów, a dopiero w latach następnych po blisko pół miliona dolarów rocznie.

(k) **Kredyty Państw. Banku Rolnego dla firm zbożowych.** Celem wzmocnienia obrotów handlowych zbożem, P. B. R. uruchomił również w rb. kredyty dla firm zbożowych. Kredyty te rozdzielane są pod zastaw towaru w magazynach własnych i obcych, lub też na podstawie dokumentów, będących wyrazem transakcji. Kredyty te są oprocentowane w wysokości 8 pct. Jak się informujemy, w rb. są one wyśkiwane intensywniej, aniżeli w dwu latach ubiegłych. (az)

Z ZAGRANICY

(z) **Sprawa klauzuli bałtyckiej.** Ministrowie spraw zagranicznych Estonii, Litwy i Łitwy obradowali w Genewie na temat wzajemnych stosunków. Wyrażono przekonanie, że współpraca polityczna tych państw wymaga również porozumienia gospodarczego na podstawie specjalnych przywilejów. Ministrowie podkreślili znaczenie tak zw. „klauzuli bałtyckiej” i ustalili, że na następnej konferencji tych ministrów w Tallinie zbadać zagadnienie stosowania w praktyce tej klauzuli. Jak wiadomo, sprawa „klauzuli bałtyckiej”, której nie uwzględniono przy umowie handlowej estońskiej — fińskiej, wywołała ostrą polemikę prasową. Koła estońskie były zdania iż klauzula ta w praktyce nie ma żadnego znaczenia, lotewskie zaś — nadały jej znaczenie zasadnicze.

(z) **Wzrost protekcjonizmu we Francji.** We francuskim Dzienniku Urzędowym ma być ogłoszona pewna liczba dekrétów, na których podstawie ponownie wprowadzone zostanie kontyngentowanie przywozu pewnej liczby artykułów oraz podwyższenie niektórych stawek celnych. Decyzje te motywowane są wzrostem importu do Francji w ostatnich czasach, szczególnie wyraźnym odniesieniu do niektórych kategorii artykułów.

700-LECIE FRANCISZKANÓW W POLSCE

W Krakowie rozpoczęły się już uroczystości z okazji 700-lecia przybycia do Polski oo. franciszkanów. Główne uroczystości odbędą się w dniu św. Franciszka Serafickiego dnia 4 października z celebrami pontyfikalnymi JE. księcia Stanisława Rosponty i JE. ks. biskupa Stanisława Rosponty oraz kazaniem ks. dziekana Wł. Misia i ks. prał. Piotra Niezgody. Obchód jubileuszowy zakończy uroczysta akademii w Krużgankach klasztoru oo. franciszkanów. (KAP)

OKÓLNIK MINISTERIALNY W SPRAWIE AUDYCJI RADIOWYCH DLA SZKÓŁ

Ministerstwo oświaty rozesało do Kuratorów okólnik w sprawie audycji radiowych dla szkół powszechnych oraz poranków muzycznych, które będą nadawane w drugi i czwarty czwartek każdego miesiąca dla szkół średnich ogólnokształcących.

W okólniku tym ministerstwo uznaje audycje radiowe dla szkół jako polecenia godną dodatkową pomoc szkolną, wobec czego poleca w szkołach, zaopatrzonych w radioodbiorniki, zorganizować w razie sprzyjających warunków systematyczne słuchanie tych audycji przez młodzież szkolną. Okólnik zwraca uwagę, że czas użyty na słuchanie audycji nie może być wliczony do czasu przeznaczanego na lekcje obowiązkowe.

W związku z powyższym w szkołach, w których te audycje zostaną wprowadzone, lekcja pierwsza rozpoczynać się będzie o godz. 8.15, a lekcja czwarta o godz. 11.45.

Okólnik podkreśla również, że z treści audycji należy w miarę możliwości korzystać w szkolnej pracy pedagogicznej - dydaktycznej.

NAPAD BANDYTÓW NA PLEBANIE

W Moszczenicy pod Piotrkowem trzech uzbrojonych bandytów usiłowało nocą dokonać napadu rabunkowego na tamtejsze probostwo, lecz zostali spłoszeni przez ks. proboszcza Kiełduszyca, który wystrzelił kilkakrotnie na postrach. Zawiadomiona policja urządziła niezwłocznie obławę i natknęła się na bandytów w Bogusławicach. W czasie obustronnej strzelaniny został zabity jeden z przestępców 25-letni Józef Kawnik, pozostałych dwóch bandytów ujęto i osadzono w więzieniu.

ŻYDZI PRZED SADEM

W stolicy rozpoczął się sensacyjny proces przeciwko kierownikowi żydowskiej organizacji pogrzebowej „Ostatnia posługa” Motłowi Pinkertowi oraz dwóm lekarzom tego towarzystwa za popełnione nadużycia. Pinkert od szeregu lat korzystał dla siebie z rozmaitych opłat dokonywanych przez klientów, a dwaj współoskarżeni lekarze mieli wystawiać fałszywe zaświadczenia. Oszustwa te sięgały wielu tysięcy złotych. Na proces zawiązano licznych świadków, skutkiem czego pociągnie on się dosyć długo.

Za stręczenie do nierządu nieletnich i prowadzenie domu publicznego skazał sąd warszawski parę żydowską Kalperów na karę więzienia po trzy lata.

W Lublinie wyrokiem Sądu Okręgowego skazani zostali za działalność komunistyczną: Icek Zylbersztajn i Mordka Czarny po 4 lata więzienia, dwaj dalsi oskarżeni po 2 lata; czterech oskarżonych skazano ze względu na ich wiek na dwuletni pobyt w domu poprawy.

Akademia ku czci Tomasza Masaryka

W salce Stowarzyszenia Polsko-Czechosłowackiego w Poznaniu odbyła się w środę akademii żałobna ku czci śp. Tomasza G. Masaryka, pierwszego prezydenta Rzeczypospolitej Czechosłowackiej.

Uroczystość zagał śpiew chóru męskiego, który wykonał bardzo ładnie „Polni Cestou” Foerстера.

Przemówienie wstępne wygłosił prezes Towarzystwa Polsko-Czechosłowackiego w Poznaniu, prezydent Cyryl Ratajski, który wskazał na wybitną działalność zmarłego prezydenta-osiwobodźcę Czechosłowacji.

Dr Zdzisław Grot wygłosił odczyt pt.: „Masaryk jako człowiek i mąż stanu”.

Krótkie, piękne przemówienie w języku czeskim wygłosił sekretarz towarzystwa, p. Józef Stępczyński. Następnie przemawiał w języku czeskim sekretarz Komitetu Klubów Czechosłowacko - Polskich Ziemi Morawsko-Sląskiej, p. Fr. Kalabus z Przerowa. Mówca zakończył w języku polskim wyrażeniem nadziei, iż w najbliższej przyszłości nastąpi dla idei słowiańskiej rozjaśnienie zachmurzonych horyzontów. Całość żałobnego obchodu zakończono odpiewaniem hymnów czeskosłowackiego i polskiego.

Izrael w świetle Starego i Nowego Przymierza (III)

Napisał X dr Władysław Grzelak, prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

Zgodnie z planem zbawienia zwraca się Chrystus do niewiernej Staremu Przymierzu większości narodu żydowskiego. Rzuca hasło, że najpierw należy się zająć domem Izraela, który zginął (Mt. 10, 5; 15, 24). Stare Przymierze istnieje prawnie aż do czasu zawarcia Nowego Przymierza w śmierci Chrystusa, stąd w tym czasie także pierwszeństwo w nawróceniu. Chrystus głosi i dowodzi stale, że z jego osobą przyszło na świat zapowiadane przez proroków, ostatnio przez Jana Chrzciciela, „królestwo Boga“, podkreślając zarazem, że warunkiem przynależności do nowego królestwa na ziemi jest wiara w ewangelię oraz wewnętrzne przeobrażenie. „Ostatek“ Izraela, skupiający się poprzednio około Jana Chrzciciela, przyłącza się do Chrystusa, gdy tymczasem wspomnianą większość z swoimi wodzami staje w opozycji do Mesjasza jako króla nie z tego świata.

Ponieważ religijność żydowska przejawiała się w czystym formalizmie i mechanizmie, przeto Chrystus przeciwstawia jej „prawniczej sprawiedliwości“ zewnętrznej wzniosłą sprawiedliwość nowego królestwa, żądając uwewnętrznienia całego życia religijnego (Mt. 5 nn.). Zwalcza źródło fałszywej religijności, „ustaw starszych“, a wynoszących te ludzkie przepisy ponad słowo Boże nazywa „rodzajem cudzołóżnym“, ponieważ swoim wymysłem zepsuli naukę boską. Ostro karci przywódców narodu: są ślepyi i wodzami ślepych, stąd razem z tymi, których prowadzą, w dół wpadną; wszelkie szczyptowanie nie zaszczerpie przez Boga, wykorzystanie będzie (Mt. 15, 13 n.). W tych słowach Chrystus już dość wyraźnie wskazuje na upadek i odrzucenie narodu wraz z wodzami.

Znamienna jest mowa Chrystusa, poświęcona napiętnowaniu specjalnie wodzów odpowiedzialnych, a wygłoszona do narodu licznie zebranego (Mt. 23). W kilkakrotnie powtarzanym „biada wam“ grozi przełożonym synagogi jako tym, którzy sami nie wchodzi do królestwa mesjańskiego, a wchodzącym się nie pozwalają wejść, którzy dbają o zewnętrzne pozory sprawiedliwości jak groby pobielane, a wewnątrz są pełni obłudy, plugawstwa, nieprawdy, — plemię żmijowe, które dopełni miary swych ojców i podobnie jak oni zabijać i prześladować będzie posłańców Chrystusa, a tym samym ściągnie na siebie krew sprawiedliwą, rozlaną począwszy od krwi Abła. Kończąc dodaje Zbawiciel uroczyste: „Zaprawdę powiadam wam, przyjdzie to wszystko na ten naród... dom wasz zostanie wam opustoszały“. Naród zatem jako taki wraz z wodzami zostanie ukarany, ponieważ mimo ustawicznych nalegań pozostał w opozycji do Chrystusa.

Izrael, syn pierworodny Boga, okazał się już wyraźnie synem wyrodnym. „Przestępca z żywota“ nie ugiął swego twardego karku, a wskutek tego spowodował swe odrzucenie przez Chrystusa; ilustruje je Chrystus bliżej w przypowieściach, dostosowanych do umysłowości wschodniej. Losy narodu żydowskiego wyobraża symboliczne przekleństwo drzewa figowego (Mt. 21, 19 n.): jak na drzewie figowym, będącym bez owocu, zaciąży na narodzie ręka karzącej sprawiedliwości Bożej. — Żydzi byli pierwszymi zaproszonymi na gody królewskie; ponieważ jednak sami nie chcieli przyjść, stąd ich miejsce zajmą zwolani z dróg rozstajnych, tj. inne narody (Mt. 22, 1—14). Kapłanom żydowski i starszym iuda daje Chrystus do zrozumienia, że bardzo nisko upadli, bo nawet „celnicy i wszetecznicze uprzedzą ich do królestwa Bożego“ (Mt. 21, 31).

Zachowanie Żydów podobne jest do zachowania się dzierżawców winnicy (Mt. 21, 33—45). Gdy właściciel winnicy posłał do nich swych sług po owoc, wtedy jednego z nich sponiewierali, drugiego zabili, trzeciego ukamienowali; z innymi posłanymi w większej liczbie postąpili tak samo. W końcu posłał do nich syna swego, sądząc, że jego uszanują; a oni widząc w synie dziedziczącego, wyrzucili go z winnicy i zabili. Na zapytanie Chrystusa, co w tym wypadku uczyni pan winnicy, Żydzi bezwiednie wydali sami na siebie wyrok odpowiadając: złych marnie

zniszczy, a winnicę odda innym, którzy oddadzą mu owoc w swoim czasie. Wtedy Chrystus, wskazując na swoją osobę jako na kamień węgielny przez nich odrzucony, potwierdza wyraźnie, że wyrok wydany odnosi się do nich: „Przełoż powiadam wam, iż będzie odjęte od was królestwo Boże, i będzie dane narodowi czyniącemu owoce jego“. Ewangelista dodaje, że słuchający go kapłani i faryzeusze żydowscy zrozumieć, iż o nich mówił.

Przy innej okazji zapowiada Chrystus tragiczny los, potępienie Izraela przy końcu świata (Łk. 13, 25—30): Gdy Żydzi pukać będą do drzwi już zamkniętych, odpowie im gospodarz: nie znam was; powoływanie się na to, że z nim kiedyś jedli i pili, że on nau-

czał po ich ulicach, będzie bez znaczenia; ujrzą patriarchów i wszystkich proroków zbawionych, a siebie samych precz wyrzuconych. „I przyjdą od Wschodu i Zachodu, od Północy i Południa, i zasiadą w królestwie Boga“.

Chrystus zatem stwierdza najwyraźniej, że Izrael niewierny utraci przywilej pierwszych wybranych na rzecz wszystkich innych narodów, a odrzucenie swe przez Chrystusa spowoduje swoją własną winą, swoją z całą świadomością podtrzymywaną zaciętą złością i nienawiścią do dzieła Chrystusowego. Toteż ostatecznie przeważająca większość narodu żydowskiego wszystkich wieków zostanie wykluczona z królestwa Boga. Chrystus wskazuje na zbrodnie wyją-

Dwa okólniki

Donosiliśmy o ukazaniu się dwóch ciekawych okólników. Jeden pochodzi od prezesa Rady Ministrów p. Składkowskiego i zarządza, aby najdalej w ciągu dwóch miesięcy starostowie zrezygnowali ze stanowisk prezesów organizacji społecznych, z wyjątkiem organizacji wyższej użyteczności publicznej. Drugi, wydany przez ministra spraw wojskowych, żąda od tych oficerów służby czynnej, którzy zajmują stanowiska w służbie cywilnej, aby zadeklarowali, czy chcą pozostać w urzędach cywilnych, czy też wrócić do wojska.

O okólnikach tych pisze „Warszawski Dziennik Narodowy“:

„Oba te okólniki bez wątpienia zostaną przyjęte z zadowoleniem przez społeczeństwo. Likwidują one bardzo niemile i nienormalny stan rzeczy, wytworzony w okresie największego nasilenia „radosnej twórczości“ i energicznej realizacji smutnej pamięci „ideologii państwowej“.

„W myśl tej ideologii“ społeczeństwo polskie uznano za stado baranów, nadające się jedynie do strzyżenia przez urzędy skarbowe i poganiania w dowolnym kierunku przez administrację. Bujne polskie życie społeczne, któremu kraj zawdzięczał nie jedną chlubną inicjatywę i nie jeden trwały dorobek, zostało wtedy doszczętnie niemal zniszczone.

„Usunięty zeń twórczy czynnik w postaci niezależnych i wytrwałych działaczy społecznych, poddano go ścisłemu nadzorowi administracji, zbiurokratyzowano pracę i obsadzono kierownicze stanowiska już to przez starostów już to przez ich marników.

„Na gruzach starych wypróbowanych instytucji społecznych powołanych do życia przeważnie jeszcze w okresie niewoli — jako organy samopomocy społecznej — zaczęły powstawać jak grzyby po deszczu nowe organizacje, często o niewiarygodnych wprost nazwach i zadaniach, które — mówimy szczerze — miały jeden jedyny cel

na oku: danie płatnych posad zwolennikom systemu.

„Etatyżacja życia społecznego doprowadziła do tego stanu, że dziś niezliczone organizacje rzekomo społeczne, utrzymujące w swoich biurach z pieniędzy podatkowych, niemajął darmożądów, w najlepszym razie stanowią mogą pomocniczy aparat do urządzania galówek i przeróżnych obchodów, które już nam wszystkim oddawna stoją kością w gardle.

Podobnie, jak okólnik premiera Składkowskiego, tak i okólnik gen. Kasprzyckiego znosi jedną z ulubionych metod „sanacji“.

„W okresie intensywnego „upaństwowiania“ życia polskiego — pisze „Warszawski Dziennik Narodowy“ — setki oficerów zostało przydzielonych do administracji państwowej, do zatetyzowanych przedsiębiorstw i instytucji.

„Wywoływało to powszechne zdumienie, że w czasie, kiedy obrona państwa wymagała tyle ofiarnej pracy i tyłu sił fachowych — fachowi wojskowi przechodzili do służby cywilnej i zajmowali się sprawami, na których przeważnie mało się znali. Ponadto w Polsce, gdzie wojsko otoczone jest wyjątkową miłością społeczeństwa, powaga zaś munduru w opinii jest bardzo duża, łatwość rozstawiania się z tym mundurem i przechodzenia do służby cywilnej, przeważnie politycznej nie budziła miłego oddźwięku.

„Dlatego też uregulowanie tej sprawy przez ministra Kasprzyckiego jest bardzo na czasie.“

Wyjdzie to na zdrowie zarówno wojsku, jak i społeczeństwu.

Wracając do okólnika premiera Składkowskiego stwierdzić trzeba, że przy swej słuszności nie jest on wystarczający. Administracja powinna nie tylko ustąpić z „prac w organizacjach i stowarzyszeniach“, jak mówią słowa okólnika, ale również z samorządu, do którego sprawowania społeczeństwo jest odpowiednio dojrzałe.

broшура o „Wychowaniu fizycznym“, wydana przez Związek Sokolów na Rzeszę Niemiecką.

W tajnej pracy niepodległościowej jako członek „Ligi Narodowej“ jest z jej ramienia aż do wybuchu wojny przez kilka lat prezesem tajnej niepodległościowej „Obrony Narodowej“ na zabór pruski. W czasie wojny światowej, powołany do służby wojskowej, jest czynny jako lekarz wojskowy na frontach zachodnim i wschodnim. Wybuch rewolucji w r. 1918 zastaje go na stanowisku wojskowo — lekarskim w Poznaniu. Tuż przed jej wybuchem bierze udział w tajnych przygotowaniach dla tworzenia władz polskich. W listopadzie 1918 r. wyznacza go organizacyjny zjazd lekarzy Polaków zaboru pruskiego na zastępcę szefa wydziału zdrowia przy Komisarzacie Naczelnej Rady Ludowej. Bezpośrednio potem przejmując dr Szulc z rąk niemieckich kierownictwo zakładów higieny w Poznaniu. Z chwilą wybuchu powstania w grudniu 1918 r. staje do rozporządzenia władz powstańczych. Awansowany na lekarza majora przejmując z rąk niemieckich dowództwo głównego szpitala wojskowego w Poznaniu, któremu podlegają wszystkie szpitale wojskowe w Poznaniu w liczbie kilkunastu. Krótko potem mianowany zostaje powiatowym lekarzem na miasto Poznań, przejmując urzędowanie z rąk niemieckich. Równocześnie na wezwanie rektora Świącieckiego obejmuje wykłady anatomii opisowej i higieny szkolnej przy studium wychowania fizycznego nowopowstałego uniwersytetu poznańskiego. W tym czasie ukazuje się drukiem druga broшура dra Szulca: „Podstawy fizyczne społeczeństwa a rząd państwowy“.

Zwolniony z powodu nawału pracy z wojska polskiego w stopniu podpułkownika zostaje wybrany przez korporację miejską w r. 1922 decernentem szpitala miejskiego przy magistracie miasta Poznania, będąc równocześnie w dalszym ciągu lekarzem rządowym na miasto Poznań. W r. 1924 rada miejska wybiera go człon-

Waterman

idealne wieczne pióro dla każdego.
Żądać wszędzie. Tg 21-11

kowo niewdzięcznego narodu, który okaże się mordercą posłańców Bożych, a nawet samego Syna Boga. Istotnie, naród żydowski stał się współwinnym śmierci Chrystusa. Mimo że Piłat z całym naciskiem stwierdzał, iż nie znajduje żadnej winy w Jezusie, naród tym silniej krzychał: „Ukrzyżuj go“. Wtedy Piłat umył ręce na znak, że nie chce brać odpowiedzialności za śmierć Chrystusa; lud jednak śmiało bierze winę na siebie, wołając: „Krew jego na nas i na dzieci nasze“. — Z chwilą śmierci Chrystusa Stare Przymierze zostało rozwiązane, a wyłączną moc prawną otrzymało Nowe Przymierze, ustanowione w krwi Zbawiciela, przelanej za całą ludzkość. —

W myśl zlecenia Chrystusa apostołowie za czasów jego życia nie mieli działać wśród pogan. Po jawnym jednak stwierdzeniu hardego uporu Izraela zamienia Chrystus już zmarłych wstawia pierwotne swe zlecenie na wyraźny nakaz głoszenia ewangelii po całym świecie, wszystkim narodom.

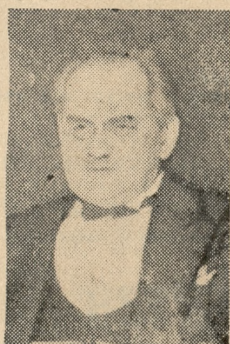
Pierwszy Piotr apostoł przyjmuje pogan na łono Kościoła. Apostoł narodów Paweł ogłasza publicznie, że należy się odwrócić od Żydów. Wobec słuchających go tłumów, których widok napęlił Żydów zazdrością, oświadcza Żydom uroczyste: „Wam należało najpierw opowiadać słowo Boże; ale ponieważ je odrzucacie i uważacie się za niegodnych żywota wiecznego, oto zwracamy się do pogan. Albowiem tak nam rozkazał Pan: Postawilem cię za światło poganom, abyś był ku zbawieniu aż do krańców ziemi“ (Dz. 13, 46 n.). Słyszając to poganie, uradowani nawrócili się, natomiast Żydzi „wzniesili prześladowanie przeciw Pawłowi i Barnabie i wyrzucili ich z granic swoich“ (Dz. 13, 48 nn.). Mimo tak brutalnego zachowania się Żydów św. Paweł z całą obiektywnością podnosi, że Żydzi nadal mają możliwość nawrócenia się. „Jeśli nie pozostaną w niedowiarstwie“, a trzeba spodziewać się, że po nawróceniu „zupełności“ pogan pokolenie pozostałe Izraela porzuci swe zaślepienie (Rzym 11, 23, 25). W swej zaciętości trwać będzie naród żydowski jako taki aż do czasu przyjęcia ewangelii przez „pełnię“ pogan.

U osób w średnim i podeszłym wieku codziennie stosowanie pół szklanki naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa** powoduje łatwe wypróżnienie, pobudza apetyt, sprowadza spokojny sen i wzmacnia niesłychanie szybko działalność komórek mózgowych. Zalecana przez lekarzy.

Tg 21 573

Dr Szulc opuszcza administrację miejską

Jak donosiliśmy przed tygodniem, dr Tadeusz Szulc, naczelnik wydziału zdrowia publicznego Zarządu Miejskiego w Poznaniu opuszcza w dniu dzisiejszym, 30 bm. administrację miejską i przechodzi definitywnie na emeryturę.

Doktor Tadeusz Szulc, urodzony w r. 1881 w Poznaniu, po ukończeniu z odznaczeniem gimnazjum św. Marii Magdaleny, następnie po studiach we Wrocławiu i Monachium zdaje egzamin lekarski na uniwersytecie wrocławskim w r. 1905 i zyskuje doktorat medycyny tego samego r. na uniwersytecie w Gryfii.

Należy już w gimnazjum do kierowników tajnych kół samokształcenia i niepodległościowej „Czerwonej Róży“, jest we Wrocławiu prezesem wszystkich tajnych organizacji studenckich, w tym niepodległościowego „Zet'u“, ponadto w latach 1903-4 w trójgłowym Komitecie okręgowym kieruje całą akcją tajną „Zet'u“ na uniwersytetach Rzeszy Niemieckiej. Po odbyciu wojskowej służby w r. 1906 jako lekarz w rodzinnym Poznaniu.

W pracy społecznej bierze żywy udział zarówno w organizacjach lekarskich jak i ogólnonarodowych, szczególnie w sekcji kulturalnej „Straży“ jako przewodniczący „Komitetu Wieczornic Ludowych“, dalej jako sekretarz komitetu „Wykładów Ludowych“ itp. W ruchu muzycznym pracuje jako prezes „Lutni“, jako długoletni krytyk muzyczny „Kuriera Poznańskiego“ itp. W r. 1913 ukazuje się drukiem jego

kiem magistratu i radcą miejskim, w następstwie czego występuje z służby państwowej. Na stanowisku miejskim spełnia głównie swe zadanie, organizując Miejski Wydział Zdrowia Publicznego, którego za czasów niemieckich nie było, reorganizując w znacznej mierze szpital miejski, stwarzając przy ul. Szamarskiego oddział dla płucno chorych, uruchamiając dwa ośrodki zdrowia w mieście i szereg stacji opieki nad matką i dzieckiem, nad płucno chorymi, nad dotkniętymi jaglicą i alkoholikami, zaprowadza we wszystkich szkołach miejskich opiekę lekarską i higieniczną, opiekę dentystyczną itp.

Daje początek miejskiemu wydziałowi wychowania fizycznego, zyskując zgodę władz miejskich na stworzenie nowego stanowiska fachowego dyrektora wychowania fizycznego. Pracuje jako przewodniczący i członek w różnych komisjach miejskich, szczególnie w komisji operowej, przyczyniając się walcnie do wprowadzenia miejskich koncertów symfonicznych. Przez pewien czas jest przewodniczącym miejskiego komitetu wychowania fizycznego, od szeregu lat jest członkiem komitetu dla miejskiej nagrody artystycznej i literackiej, jest wiceprezesem zarządu Ogrodu Zoologicznego itp. Przez rok był również decernentem miejskiego wydziału opieki społecznej. Od roku 1923 do chwili obecnej jest poza tym prezesem sądu dyscyplinarnego Izby Lekarskiej Poznańsko-Pomorskiej.

Od marca 1934 do stycznia 1936 jest za prezydenta Ratajskiego, a następnie za tymczas. prez. Więckowskiego zastępcą prezydenta miasta, kierując w razie ich nieobecności całokształtem spraw miasta Poznania. W marcu 1936 r. po upływie 12-letniej kadencji ustępuje z magistratu, uczczony medalem miejskim „Za pracę i zasługi“, pozostaje jednak jeszcze przeszło półtora roku na stanowisku naczelnika wydziału zdrowia publicznego, które obecnie z dniem 30 września rb. opuszcza po przeszło 18-letniej działalności jako lekarz urzędowy na miasto Poznań.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Październik
1
Piątek

Ważne numery telefonów:
Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55
Straż ogniowa: 19-57, 30-50
Policja: 42-21
Posłańcy: 15-60 i 28-36
Poczt. biuro zleceń: 49-28, Zegarynka: 61, Centr. miedzym. 90, Inf. tel. 09, Biuro napr. 08, Inform. dworc. 67-41, Dw. autob. 67-19, Lotnisko 78-43.

WARTY poziom: +11,0 m.
temper.: +14,8

NOCNY DYŻUR APTEK

Sródmieście: Apt. św. Marcina, ul. Fr. Ratajczaka 12; — Apt. Zielona, ul. Wrocławska 31; — Apt. pod Białym Orłem, St. Rynek 41; — Apt. Sapieżyńska, pl. Sapieżyński; — **Jeżyce:** Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76 (narożnik Staszica); — **Lazarz:** Apt. im. Matejki, ul. Matejki 1; — Apt. Plucińskiego, ul. Marsz. Focha 72; — **Wilda:** Apt. przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3; — **Solacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12; — **Górczyn:** Apt. Karpińskiego, ul. Marszałka Focha 158; — **Debiec:** Apt. przy ul. Debieckiej 6; — **Poznań-Wsch.** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 58; — **Staroleka:** Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 30 września 1927 r.

Po uroczystym nabożeństwie żałobnym z wigiliami, Requiem i kazaniem zwłoki ks. kardynała Ledóchowskiego złożone zostały do grobowca u stóp jego pomnika, obok Złotej Kaplicy. — Sp. Krzysztof hr. Mielżyński zapisał testamentem dla Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu legat równowartości około 20 000 dolarów.

W Wielkopolsce przed 100 laty

Dnia 30 września 1837 r.

Rozpoczęły się jesienne wakacje szkolne i trwały 9 dni, do dnia 8 października. — W czasie od 22 do 23 września umarło w Poznaniu 45 osób.

KRONIKA KOŚCIELNA

— *** Wyjechała pielgrzymka do Lourdes.** Dziś rano o godz. 5.20 wyjechała z Poznania, jako punktu zbornego pielgrzymki do Lourdes, zorganizowana przez Instytut Różańcowy. W pielgrzymce tej, nad którą objął protektorat J. E. ks. biskup Radoński, uczestniczą 94 osoby z całej Polski, w tym przeszło 20 księży. Z Poznania udał się z pielgrzymką dyrektor Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej ks. prałat dr Bross. Pielgrzymi po pobycie w Lourdes udadzą się do Paryża, gdzie zwiedzą wystawę, następnie zatrzymają się w Nicei, Cannes i Wiedniu. Powrót do Polski nastąpi po 14 dniach.

— *** Sobota kapłańska.** Staraniem Stowarzyszenia św. Tomasza z Akwinu odbędzie się w sobotę, 2 bm. w kaplicy przy pl. Nowomiejskim msza św. o godz. 8 i

Ruda żelazna w okolicy Ujścia

Ujście. (uk). Jak już donosiliśmy, w okolicach Ujścia odkryto pokłady rudy żelaznej, które leżą na głębokości około 1,75 m i są dość obfite. Ruda według przeprowadzonej analizy zawiera 35 do 45 pct żelaza. Na zdjęciu widać miejsce, gdzie odkryto rudę, przy czym czarny pas to pokład rudy.

Szajka oszustów obligacyjnych przed sądem

„Pracowali” w Poznaniu i Wielkopolsce przy pomocy 55 agentów

W dniu dzisiejszym przed Sądem Okręgowym w Poznaniu, pod przewodnictwem sędziego Karczewskiego, rozpoczął się wielki proces przeciwko szajce oszustów obligacyjnych. Na ławie oskarżonych zasiadli bracia 33-letni Władysław, 30-letni Julian i 36-letni Jakub Kraszewscy, oraz 28-letni Stanisław Madaliński, 46-letni

agentem różnych przedsiębiorstw obligacyjnych ze Stanisławowa, Krakowa i Katowic. Kraszewscy przed założeniem własnego biura byli agentami znanego na terenie Poznania oszusta Żyda Nahuma Gertnera, którego władze policyjne ścigają dziś listami gończymi.

Władysław Kraszewscy zwerbował o-

ŁAWA OSKARŻONYCH W PROCESIE O OSZUSTWA OBLIGACYJNE

Na pierwszym planie z prawej, za obrońcą, mec. Andruszewskim, siedzą (od lewej): Przybył i Skorwider; w głębi (od lewej): Mieloszyński, Madaliński, Jakub i Julian Kraszewscy (Władysław Kraszewski, niewidoczny).

Mieczysław Mieloszyński, Stanisław Skorwider i Antoni Przybyła.

Żydowska Centralna Kasa Pożyczkowa i Oszczędnościowa w Krakowie w czerwcu 1934 r. oddała Julianowi Kraszewskiemu w Poznaniu zastępstwo sprzedaży obligacji państwowych na raty z prawem werbowania agentów. Przedsiębiorstwo to prowadził Julian Kraszewski wraz ze swymi braćmi Władysławem i Jakubem, początkowo przy placu Wolności nr. 11, później przy ul. Towarowej, wreszcie przy ul. Pocztowej 23.

W październiku 1934 r. Julian Kraszewski został osadzony w więzieniu w Poznaniu, a kierownictwo biura objął jego brat Władysław. Wszyscy trzej bracia mieli kilkuletnią rutynę w zbieraniu zamówień na kupno obligacji pożyczek państwowych. Władysław Kraszewski był bowiem

kolo 55 agentów. Właścicielami tej Kasy Pożyczkowej w Krakowie byli Żydzi Henryk Kornblum i Wilhelm Szpura. Do osób posiadających obligacje pożyczki państwowej zgłaszali się inspektorzy biura Kraszewskich. Wszyscy oskarżeni uprawiali oszukiwane manipulacje obligacjami, wydając od posiadaczy papierów państwowych pod różnymi pozorami obligacje, które sobie przywłaszczali. Była to zorganizowana szajka, która od dłuższego czasu grasowała na terenie Wielkopolski. Wielu z oskarżonych było już prawomocnie zasądzone przez sądy za oszustwa.

Oskarżonych broni czterech adwokatów: Łużyński, Andruszewski, dr Chrzanowski i Zawadzki, oskarża prok. Marski. Rozprawa została rozpisana na pięć dni i powołano na nią 75 świadków. Wszyscy oskarżeni, z wyjątkiem Skorwidera i Przybyły, przebywają w więzieniu. (k.)

— *** Wyjechała pielgrzymka do Lourdes.** Dziś rano o godz. 5.20 wyjechała z Poznania, jako punktu zbornego pielgrzymki do Lourdes, zorganizowana przez Instytut Różańcowy. W pielgrzymce tej, nad którą objął protektorat J. E. ks. biskup Radoński, uczestniczą 94 osoby z całej Polski, w tym przeszło 20 księży. Z Poznania udał się z pielgrzymką dyrektor Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej ks. prałat dr Bross. Pielgrzymi po pobycie w Lourdes udadzą się do Paryża, gdzie zwiedzą wystawę, następnie zatrzymają się w Nicei, Cannes i Wiedniu. Powrót do Polski nastąpi po 14 dniach.

— *** Sobota kapłańska.** Staraniem Stowarzyszenia św. Tomasza z Akwinu odbędzie się w sobotę, 2 bm. w kaplicy przy pl. Nowomiejskim msza św. o godz. 8 i

— *** Wyjechała pielgrzymka do Lourdes.** Dziś rano o godz. 5.20 wyjechała z Poznania, jako punktu zbornego pielgrzymki do Lourdes, zorganizowana przez Instytut Różańcowy. W pielgrzymce tej, nad którą objął protektorat J. E. ks. biskup Radoński, uczestniczą 94 osoby z całej Polski, w tym przeszło 20 księży. Z Poznania udał się z pielgrzymką dyrektor Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej ks. prałat dr Bross. Pielgrzymi po pobycie w Lourdes udadzą się do Paryża, gdzie zwiedzą wystawę, następnie zatrzymają się w Nicei, Cannes i Wiedniu. Powrót do Polski nastąpi po 14 dniach.

— *** Sobota kapłańska.** Staraniem Stowarzyszenia św. Tomasza z Akwinu odbędzie się w sobotę, 2 bm. w kaplicy przy pl. Nowomiejskim msza św. o godz. 8 i

— *** Wyjechała pielgrzymka do Lourdes.** Dziś rano o godz. 5.20 wyjechała z Poznania, jako punktu zbornego pielgrzymki do Lourdes, zorganizowana przez Instytut Różańcowy. W pielgrzymce tej, nad którą objął protektorat J. E. ks. biskup Radoński, uczestniczą 94 osoby z całej Polski, w tym przeszło 20 księży. Z Poznania udał się z pielgrzymką dyrektor Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej ks. prałat dr Bross. Pielgrzymi po pobycie w Lourdes udadzą się do Paryża, gdzie zwiedzą wystawę, następnie zatrzymają się w Nicei, Cannes i Wiedniu. Powrót do Polski nastąpi po 14 dniach.

— *** Sobota kapłańska.** Staraniem Stowarzyszenia św. Tomasza z Akwinu odbędzie się w sobotę, 2 bm. w kaplicy przy pl. Nowomiejskim msza św. o godz. 8 i

— *** Wyjechała pielgrzymka do Lourdes.** Dziś rano o godz. 5.20 wyjechała z Poznania, jako punktu zbornego pielgrzymki do Lourdes, zorganizowana przez Instytut Różańcowy. W pielgrzymce tej, nad którą objął protektorat J. E. ks. biskup Radoński, uczestniczą 94 osoby z całej Polski, w tym przeszło 20 księży. Z Poznania udał się z pielgrzymką dyrektor Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej ks. prałat dr Bross. Pielgrzymi po pobycie w Lourdes udadzą się do Paryża, gdzie zwiedzą wystawę, następnie zatrzymają się w Nicei, Cannes i Wiedniu. Powrót do Polski nastąpi po 14 dniach.

— *** Sobota kapłańska.** Staraniem Stowarzyszenia św. Tomasza z Akwinu odbędzie się w sobotę, 2 bm. w kaplicy przy pl. Nowomiejskim msza św. o godz. 8 i

— *** Wyjechała pielgrzymka do Lourdes.** Dziś rano o godz. 5.20 wyjechała z Poznania, jako punktu zbornego pielgrzymki do Lourdes, zorganizowana przez Instytut Różańcowy. W pielgrzymce tej, nad którą objął protektorat J. E. ks. biskup Radoński, uczestniczą 94 osoby z całej Polski, w tym przeszło 20 księży. Z Poznania udał się z pielgrzymką dyrektor Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej ks. prałat dr Bross. Pielgrzymi po pobycie w Lourdes udadzą się do Paryża, gdzie zwiedzą wystawę, następnie zatrzymają się w Nicei, Cannes i Wiedniu. Powrót do Polski nastąpi po 14 dniach.

— *** Sobota kapłańska.** Staraniem Stowarzyszenia św. Tomasza z Akwinu odbędzie się w sobotę, 2 bm. w kaplicy przy pl. Nowomiejskim msza św. o godz. 8 i

— *** Wyjechała pielgrzymka do Lourdes.** Dziś rano o godz. 5.20 wyjechała z Poznania, jako punktu zbornego pielgrzymki do Lourdes, zorganizowana przez Instytut Różańcowy. W pielgrzymce tej, nad którą objął protektorat J. E. ks. biskup Radoński, uczestniczą 94 osoby z całej Polski, w tym przeszło 20 księży. Z Poznania udał się z pielgrzymką dyrektor Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej ks. prałat dr Bross. Pielgrzymi po pobycie w Lourdes udadzą się do Paryża, gdzie zwiedzą wystawę, następnie zatrzymają się w Nicei, Cannes i Wiedniu. Powrót do Polski nastąpi po 14 dniach.

Słońca: wschód 5,52, zachód 17,31
Długość dnia 11 godzin 39 minut
Księżyca: wschód 2,19, zachód 15,52
Faza: 3 dzień przed nowiem

rowemu pracy, zawartemu w Poznaniu w dniu 8 czerwca 1937 r. dla wszystkich robotników budowlanych na obszarze powiatu poznańskiego. Zarządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Również w tym samym numerze „Poznańskiego Dziennika Wojewódzkiego” znajdujemy zarządzenie ministra opieki społecznej o nadaniu mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robotników budowlanych na obszarze województwa poznańskiego układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Poznaniu dnia 25 czerwca 1937 r. Powyższe zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

— *** Dyr. Okr. Kolei Państwowych** podaje do wiadomości, że na podstawie zarządzenia Ministerstwa Komunikacji przedłuża się do końca października rb. ważność legitymacji szkolnych wzoru nr. 1a, wydanych studentom szkół wyższych (akademickich) z terminem ważności do 30 bm.

KRONIKA WYPADKÓW

— *** Wypadek przy pracy.** Podczas pracy odniosła zranienie ręki pracownica Państwowego Monopolu Tytoniowego 25-letnia Pelagia Woźniakówna z Zabikowa (ul. Piłsudskiego 8). Pogotowie przewiozło ją do Szpitala Przemienienia Pańskiego. (kl.)

— *** Bójka.** W noc sylwestrową ub. roku w oberży Jana Rydzkowskiego w Jacu, pow. Tuchola, odbywała się wesela zabawa, w czasie której z niewyjaśnionych powodów wynikła bójka, w czasie której Eclesław Pasternski został tak dotkliwie pobity, że stracił oko. Sąd Okręgowy skazał uczestników bójki Leona Nowakowskiego na jeden rok więzienia, Stanisława Uniskę i Stanisława Uzarkę na kary po 8 miesięcy więzienia, Piotra Gawlika na 20 miesięcy więzienia.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrok ten zatwierdził, zmieniając kwalifikację czynu. (k.)

— *** Pożar na ul. Cieszkowskiego nr. 6.** Krótko po północy, o godz. 0.45, przy ul. Cieszkowskiego 6 wybuchł pożar w mieszkaniu mistrza krawieckiego p. Wincenego Urbaniaka. Z niewyjaśnionej bliżej przyczyny zapalił się warsztat krawiecki, ubrania oraz materiały na ubrania. Wezwano miejską straż pożarną, która ogień ugasiła. (kl.)

— *** Samobójczy skok oknem.** Dziś nad ranem wyskoczyła oknem z wysokości II piętra przy ul. Wysokiej, 24-letnia ekspedientka bez pracy Wincenta Paszkiewicz, mieszkająca na Wielkich Garbach 55 m. 3. Podczas upadku złamała nogę w kolanie i odniosła potłuczenia. — Desperackie udzieliło pierwszej pomocy Pogotowie Ratunkowe (66-66) i przewiozło ją w stanie nie zagrażającym życiu do szpitala miejskiego. (kl.)

KRONIKA SĄDOWA

— *** Złamała nogę.** Przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu toczyła się rozprawa przeciwko 30-letniej Marii Zakrzewskiej z Modrzy, oskarżonej o to, że w lipcu ub. roku na drodze publicznej w Modrzy pchnęła 61-letnią Magdalene Marek tak silnie, że ta upadła i złamała nogę. Sąd Okręgowy skazał Zakrzewską na 2 miesiące aresztu, Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrok ten zatwierdził. (k.)

— *** Odrębne zdanie.** Przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu toczyła się rozprawa przeciwko 26-letniej Ludwice Krawiec, b. kierowniczce agencji pocztowo-telekomunikacyjnej w Nowej Wsi koło Bydgoszczy. Oskarżona posiadała pomocniczkę, której nie wypłacała służbowego wynagrodzenia, lecz jedynie drobne kwoty, resztę sobie zatrzymując. W celu zaś ukrycia przestępstwa fałszowała listy płatnicze. Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrok ten zatwierdził. (k.)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na L. O. P. P.: N. N. 25,—, razem z poprzednio pokwitowanymi 606,50 zł.

Na pomnik Serca Jezusowego: Józef i Jadwiga Goździewicz w myśl odczytu 2,—, Nina, Henio, Ala i Lila Goździewicz w prośbie o błogosławieństwo w nowym roku szkolnym 4,—, Ludwika Kiprowska w myśl odczytu 1,—, razem z poprzednio pokwitowanymi 434,95 zł

Pierwsza partia robotników wyjechała do Estonii

Wczoraj pociągiem pośpiesznym o godz. 14.58 wyjechała z Poznania do Warszawy, jako do punktu zbornego, pierwsza partia robotników w liczbie 42, zakontraktowanych w Poznaniu do robót w kopalniach łupka w Estonii. Będą oni pracowali na akord. Najniższa płaca ma wynieść 75 koron miesięcznie, najwyższa 120 koron (1 korona estońska = 1,35 zł), co należy uznać za dobre wynagrodzenie, gdyż płace robotników estońskich wahają się w granicach od 40 do 70 koron. Robotnicy ci wraz z zaangażowanymi w innych dzielnicach Polski wyjechali z Warszawy do Estonii wczoraj w godzinach

wieczornych. Również udały się do Estonii rodziny robotników z Olkusza, pracujących już w estońskich kopalniach łupka od maja rb. Po rodziny te wyjechał z Poznania inż. Bauer, który przebywał w naszym mieście na rekrutacji robotników.

Na dworcu poznańskim zebrały się licznie rodziny odjeżdżających do Estonii na roboty, żegnając niezwykle serdecznie bliskich. Nie obeszło się przy tym bez łez.

Druga partia robotników w liczbie około 50 wyjeżdża z Poznania do kopalni estońskich z końcem tego tygodnia. (zd)

WYSTAWY

— *** Otwarcie wystawy prof. Apoloniusza Kędzierskiego.** W najbliższą niedzielę otwarta zostanie w salach Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych wielka wystawa niosła polskich akwarelistów Apoloniusza Kędzierskiego. Wystawa zawierać będzie szereg dotąd niewidzianych akwarel i płócien olejnych o tematach myśliwskich, pejzaży, kwiatów i architektury. — Wystawa Kędzierskiego zainteresował się cały kulturalny Poznań.

KRONIKA MIEJSCOWA

— *** Minister Poniatowski w Poznaniu.** Dziś rano o godz. 9.20 samolotem pasażerskim z Warszawy przyleciał do Poznania,

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

„CZYSTKA” SZTUKI W PAŃSTWIE SWASTYKI

Obrazy, które znikają ze ścian — Kropka nad i — Dekret o czyszczeniu — Czy i w domach prywatnych? — Pod młotkiem — Byle za obce waluty — „Entartete Kunst” — Groch z kapustą — To nie koniec.

Monachium, 27 września.

W berlińskim „Kronprinzen-Palais”, przekształconym po wojnie na galerię sztuki współczesnej, dokonują się od niejakiemu czasu tajemnicze zmiany. Kto jest częstym gościem w muzeach stolicy, mógł zauważyć, że coraz to jakiś obraz zniknął ze ścian. Próżnych plam w salach jest coraz więcej.

To samo zjawisko powtarza się dziś i w innych miastach Niemiec. Istny pomór w galeriach sztuki, dotykający w pierwszej linii twórczość ostatnich 25 lat.

Dopiero stopniowo zaczął się ogół niemiecki domyślać, że owo znikanie dzieł sztuki ma do zawdzięczenia — reżimowi swastyki.

*

Co prawda od samego początku głoszone z najwyższych kół partii narodowo-socjalistycznej, że nowy ustrój polityczny Rzeszy wymaga także reformy na wielu polach kultury narodowej. Nie sądzono wszakże, by rewizje w rzeczach światopoglądu, mogły dotyczyć również dziedziny tak zdawało by się neutralnej, jak sztuka. Dopiero mowa Hitlera w lipcu tego roku, wygłoszona na otwarciu nowego „Haus der deutschen Kunst” w Monachium, stawiała kropkę nad „i”, nie pozostawiając już żadnych wątpliwości, że nowy reżim zabiera się również do generalnej czystki sztuki w Niemczech.

W wspomnianej mowie nie ograniczył się wszakże „Führer” tylko do negatywnej oceny pewnych kierunków artystycznych, nazwanych mianem „Kunstschwermus”, a które on bezwzględnie chce wyplenić. Zapowiedział on coś znacznie więcej, mianowicie bezpośrednie kierowanie przez państwo działalnością artystyczną, w ogóle innymi słowy: stwarzanie czegoś w rodzaju oficjalnej sztuki państwowej, która miałaby być dziełem odpowiednio hodowanego młodego pokolenia, przejętego do szpiku kości światopoglądem hitlerowskim.

Ze mowa najwyższego dziś w Niemczech arbitra w rzeczach polityki, wychowania, religii, smaku nie zawiera li tylko gołych słów, tego dowodem specjalny dekret państwowy, mocą którego wydał generał Göring dyrektywy, jak najskuteczniej zabrać się do „oczyszczania” sztuki w zbiorach państwowych. Są już nawet głosy fanatyków, co domagają się również usuwania z domów prywatnych sztuki, nie odpowiadającej wymogom światopoglądu narodowo-socjalistycznego. Jednocześnie rozpędzono tego lata pruską Akademię Sztuki, a nowa obsada tej instytucji dokonana już jest według nowych kryteriów.

*

Wszelako w obecnej chwili najbardziej interesuje ogół niemiecki, radykalne usuwanie z galerii publicznych wszystkiego, co nie wytrzymuje krytyki reżimu. Zabieg wywołuje w kulturalnym społeczeństwie niemieckim duże obawy — tym więcej, że fama głosi, iż dzieła te mają być sprzedane za granicę i w ten sposób przepaść miałyby na zawsze dla narodu.

Nawiasem mówiąc, złośliwi twierdzą, iż za tymi zarządzeniami kryje się coś więcej niż racje „ideowe”. Powołują się przy tym na fakt, że wiosną tego roku poszło niepostrzeżenie pod młotek licytacji kilkadziesiąt cennych obrazów różnych starych mistrzów ze zbiorów państwowych Rzeszy, przy czym warunkiem nabycia tych obrazów była zapłata za nie w walutach obcych. Wyprzedaż majątku narodowego miałaby więc zasilać zasób dewiz na zakup potrzebnych surowców.

Rozumie się, że owe zapędy totalizmu w sprawach sztuki wydać się musiały nawet wielu entuzjastom doktryny hitlerowskiej posunięciem ryzykownym. W każdym razie trudno mógł reżim liczyć na poparcie w kołach elity kulturalnej, a zwłaszcza nie mógł znaleźć aplauzu w środowisku samych artystów, w którym tradycje wolności sztuki i sumienia artystycznego uchodzą powszechnie za dorobek całych stuleci kultury.

Dlatego też przewidując trudności, postanowił rząd zawczasu uprzedzić odgłosy krytyki, a rezygnując z poparcia sfer kulturalnych, zaapelował do szerokich mas, jako do elementu naj-

mniej wykształconego w zabieraniu głosu w rzeczach sztuki. Zorganizował tedy w ramach monachijskiego „Święta sztuki” zbiorową wystawę owych wyklętych przez reżim okazów sztuki z ostatnich 25 lat i przy stosownym doborze wszelkiego gatunku miernot, dzieł nieskończonych i eksperymentalnych, a przede wszystkim operując obficie modną po wojnie produkcją kubizmu, surrealizmu i różnych kierunków problematycznych, czuł się pewnym, że wystawiając takie eksponaty na widok publiczny, zyska u przeciętnego widza z ulicy aplauz dla swej akcji.

Trzeba też przyznać, że owa szeroko rozreklamowana wystawa pt. „Entartete Kunst” urządzona została z dużym zmysłem propagandowym. Dobór większości eksponatów może istotnie działać odstraszająco. Przeważają chorobliwe koncepcje niektórych powojennych „izmów”, budzące odrazę lub uśmiech pobłażania, a propagandowe napisy i komentarze mają do reszty pogniebić okazy artysty. Przy odpowiednio zorganizowanej współakcji prowincjonalnych ośrodków partyjnych w całych Niemczech — a wstęp na wystawę jest bezpłatny — zwidziło pono wystawę ponad milion osób.

*

Zdawałoby się, że w ten sposób sprawa będzie załatwiona. Tymczasem tak prosta ona nie jest. Przede wszystkim, kto „czyści”, musi dokładnie określić, co i dlaczego należy wymieść, a co i dlaczego — zachować. A w tym „gabiniecie okropności” pomieszano ze sobą okazy istotnie nie godne nazwy sztuki, z twórczością skądinąd ciekawą, a nie tolerowaną przez reżim często dla zupełnie innych względów, które z „kierunkami” sztuki nie mają wspólnego. Do tego jeszcze przyjdzie powrócić. Powtóre zaś, coś usuwa, ten stwarza puste miejsce i musi powiedzieć, co na nim zamierza ulokować. Czyli: reżim swastyki jest zmuszony przeciwstawić „swoją” sztukę, tamtej, usuwanej.

Do obu tych zjawisk przyjdzie powrócić, oba już zaistniały i pozwalają na wnioski. B. L.

WŚRÓD NOWYCH KSIĄŻEK

Politykierstwo we Francji. Autorka „Kariery” („Rój”), Irena Niemirowska, musiała dobrze zająć za kulis francuskiego parlamentaryzmu, jeżeli udało się jej tak przekonująco opisać blaski i nędzę zawodowego politykierstwa. Założeniem tej powieści jest zimna, sucha, wyrachowana ambicja młodego człowieka, który postanawia zrobić karierę. Na wstępie uwodzi córkę bogatego bankiera, aby zmusić ją do wyjścia za siebie, lecz teść bankrutuje i popędza samobójstwo. Na tym załamuje się kariera towarzyska Lucjana, który zostaje wszelako sekretarzem osobistym politykiera Langona i przygotowuje się do kariery parlamentarnej. Odtąd centralną figurą staje się Langon, typ świetnie wychylony, na którym demonstruje się cała teatralność i zgnilizna zawodowego parlamentaryzmu w trzeciej republice. W końcu Langon uwodzi Lucjanę, która pośrednio popycha go do samobójstwa. Dużo jest w tem przenikliwych spojrzeń na stosunki społeczne zwłaszcza na okrucieństwo walki o byt w stosunkach paryskich. Największym wadą pozostaje Langon: orator i kabotyn, spryciarz i fałszywy poczwier, reklin, nurkujący w mętnych wodach frymarki parlamentarnej i wyławiający co jakiś czas tę ministerialną, oraz lukratywną synekurę. (Ir.)

„Srebrna Strzała”. Tak nazywa się wóz wyścigowy, na którym ktoś tam zdobywa nagrodę ku czyjemuś zadowoleniu czy niezadowoleniu, o co w ogóle nie ma. Nie wszyscy wiedzą, kim jest pani Katarzyna Holland, której przełożona z niemieckiego powieść pod powyższym tytułem wydał „Rój” w celu trudnym nieco do odgadnięcia. Takich seryjnych fabrykatów ukazuje się w każdym kraju setki rok w rok, budząc zawsze to samo zapytanie: dla kogo to pisanie i kto to czyta? (Ir.)

Książki nadesłane

Tadeusz Baczkowski: „Na drodze do Damaszku”. Nakł. „Polski Narodowej”. Łódź 1937.

„Szczegółowy rozkład materiału naukowego z geografii, ujęty tematami i rozłożony na tygodnie dla klasy V, VI i VII-ej”. Łódź 1937. Wyd. Drukarni Państwowej.

„Z prasy państwowych seminariów nauczycielskich w Polsce”. Warszawa 1937. Skł. gł. Inst. Wyd. „Biblioteka Polska”.

Jan Otmars Berson: „Sowieckie zbrojenia moralne”. Warszawa 1937. Główna Księgarnia Wojskowa.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Prądy w psychologii współczesnej. Ukazała się ostatnio książka z zakresu psychologii, której brak dawał się u nas dotkliwie odczuwać, książka, referująca zasadnicze prądy psychologii współczesnej. Jest ona tłumaczeniem wydanego w r. 1932 dzieła niemieckiego psychologa prof. Waldemara Döringa (W. O. Döring, „Główne kierunki nowoczesnej psychologii” Warszawa 1937, str. 172). Powszechnie wiadomo, że współczesna psychologia nie przedstawia się jednolicie, rozdziela się na wiele indywidualnych kierunków i teorii. Prof. Döring w swym przedświadku informuje nas o genezie tego rozdziału, pocieszając nas zarazem, że ma on swój głębszy sens, a wszystkie owe kierunki razem wzięte, składają się na pewnego rodzaju jednolitą całość. Autor referuje nam 11 kierunków; wszystkie one są mniej lub więcej znane, wystarczy więc, gdy się je wymieni, przy czym w nawiasach dodajemy głównych ich przedstawicieli. A więc mamy tam przedstawioną psychologię asocjacyjną, psychologię apercepcyjną (Wundt, Neumann), psychologię myślenia („Szkoła Würzberska”: Külpe, Bühler), psychologię postaci (Wertheimer, Koehler, Koffka), behawioryzm (Watson), psychoanalizę (Freud), psychologię indywidualną (Adler), t. zw. charakterologię (Klages, Kretschmer i in.), psychologię humanistyczną (Spranger), psychologię życia Müller - Freienfelsa oraz psychologię personalistyczną (Stern). Książka napisana jest jasno i przystępnie; należy ją więc polecić wszystkim, którzy radzi by wiedzieć, co się właściwie we współczesnej psychologii dzieje. Zwracamy przy tym uwagę, że o całym szeregu kierunków czytelnik polski dowiaduje się po raz pierwszy z publikacji książkowej. Jest to oczywiście ważne, gdyż rozprawy referujące dane kierunki w czasopiśmie naukowych są z natury rzeczy trudno dostępne. (zm)

W NAUKOWYM TORUNIU

Wydział historyczno - archeologiczny Towarzystwa Naukowego w Toruniu odbędzie posiedzenie w poniedziałek, dnia 4 października r. b. o godz. 17 w gmachu „Muzeum”, ul. Wysoka 16, II p. Na porządku dziennym — referaty: ks. dr. Władysława Łęgi pt. „Zwyczaje i wierzenia ludowe w okolicy Świecia” i mag. Andrzej Bukowski pt. „Z dziejów pracy organizacyjnej na Pomorzu — Kółko Rolnicze w Piasecznie” oraz sprawy organizacyjne.

TEATR

Kiedrzyńskiego „Szczęście od jutra” zostało wystawione w Helsinkach w teatrze narodowym fińskim. Trudno by twierdzić, że posłaliśmy tym razem za granicę utwór „reprezentacyjny”.

Lwów zaczyna Wyspiańskim. Piszą nam ze Lwowa (lk): Na pierwsze przedstawienie nowego sezonu będzie wystawiona w piątek 1 października „Legenda” Wyspiańskiego. Tekst opracował i układ sceniczny przeprowadził reżyser H. Szetyński, muzykę zastosował T. Sygietyński, dekoracje i kostiumy Mieczysława Rożańskiego.

W drugim teatrze miejskim, tj. w Rozmaitościach, sezon zaczyna się w sobotę 2 października sztuką Pawlikowskiej „Niebiescy zalotnicy”, w reżyserii dyr. Janusza Warneckiego.

Wilno zaczyna sezon „Laten w Nohant”. Próby dobiegają końca.

Pawlikowskiej „Dowód osobisty” został wznowiony w Warszawie w Teatrze Nowym. Wszedł na miejsce lichej komedii francuskiej „Trzy asy i jedna dama”, wystawionej bez powodzenia.

Fertner w teatrze letnim. Piszą nam z Warszawy (tw): Rola Fredrowska dla Fertnera, to pomysł dość śmiały, chociaż ten świetny aktor ostatnimi czasami znacznie zgładził dawny ton swej wesołości, zresztą niepospolitej. Wszystko jednak przemawia za tym, że eksperyment się uda, bo Smakosz z „Przyjaciół”, którego dyr. Trzczeński obrał za teren tego doświadczenia, wydaje się dla ulubieńca Warszawy rolą istotnie wymarzoną, tak ze względu na warunki fizyczne, jak na konieczną sympatyczność i dobroduszość humoru. W każdym razie Teatr Letni będzie jedynym, który w czasie hucznie reklamowanego festiwalu sztuki polskiej w Warszawie wystąpi z Fredrą. Reżyseruje dyr. Trzczeński.

CO SŁYCHAĆ PRZEZ RADJO?

Transmisje orkiestry pozawarszawskich będzie dawało Radio Polskie w tym sezonie, tak jak w poprzednim, a to z Poznania, Lwowa, Łodzi, Wilna, Katowic i Krakowa. Będą to produkcje bądź wieczorne, bądź jak w niedzielę, południowe.

VARIA

„Największe w Europie”. Niemcy hitlerowskie akcentują teraz na każdym kroku ogrom swoich poczyni. Wszystko, co zrobia, musi być największe w Europie, jeżeli nie w świecie. Tak ogłaszają teraz, że największe w Europie organy znajdują się w hali kongresowej zjazdów partyjnych w Norymberdze.

MUZYKA

Poznański chór katedralny udaje się do Warszawy, gdzie dnia 10 października odśpiewa w katedrze św. Jana mszę Pękiela „Missa Pulcherrima”.

Nieznany Schumann. Donosiliśmy, że przed pewnym czasem odkryto w Niemczech nieznany i nigdy jeszcze nie wykonany utwór Schumanna: koncert skrzypcowy. Po raz pierwszy będzie on odegrany w listopadzie na dorocznym zgromadzeniu Reichskulturkammer.

Orkiestra Namysłowskiego w Łodzi. Piśmą nam z Łodzi (wp): Słynna orkiestra ludowa pod dyrykcją Stanisława Namysłowskiego występuje w Łódzku parku Helenów na wystawie przemysłowej „Wytwórczość Polska”.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

O nowoczesnym drzeworycie polskim po włosku. W kwartalniku „Maso Finiguerra” (r. 1937 fasc. I.) wydanym przez Bibliotekę Watykańską pod redakcją Lamberta Donati ukazało się obszerne studium poświęcone współczesnemu drzeworytowi polskiemu, piera Heleny Blumówny, asystentki Ossolineum we Lwowie. Autorka ustala ideową podstawę rozwoju drzeworytu na tle ogólnych prądów w sztuce polskiej i charakteryzuje bliżej twórczość Skoczylasa, Wasowicza, Chrostowskiego, Mroźewskiego, Kulisiewicza i Bartholmiejczyka. Artykuł ten uzupełniają piękne reprodukcje drzeworytów omawianych artystów.

Fotografia amatorska jest rzeczą niełatwą, o ile poważnie myślący właściciel aparatu chce wyjść poza słynne kodakowskie powiedzenie: „Niech Pan przycisnąć guzik, a my wykonamy resztę”. Od zwykłej odbitki na błyszczącym papierze do wymyślnych sztuczek powiększeniowych lub bromolei droga jest żmudna i daleka. Amator nieco poważniejszy chętnie przecięć uczy się podstawowych przykazań fotografii i z czasem dojdzie do zupełnie zadowalających wyników. Takim właśnie posiadaczom aparatów poświęcił niewielką książeczkę znany artysta-fotografik dr Tadeusz Cyprjan. Pojawia się w tych dniach nakładem polskiej firmy płyt i błon „Alfa” w Bydgoszczy. Na 160 stronach zawarł autor najważniejsze wymagania obiektywu. Ponieważ słowo w takich wypadkach mniej się wierzy niż oku, przeto dla ilustracji wywodów dobrane 62 reprodukcje doskonałych zdjęć Bułhaka, Wiercorka, autora i innych artystów. Rotograwurowy druk podniósł i tak znaczne walory obrazów. Ponadto szereg schematycznych rysunków, świetny układ graficzny i widoczne staranie wydawców o estetykę stawiają „Fotografię amatorską” na wysokim poziomie fachowym i z pewnością uczynią z książeczki bardzo miłą dla amatorów podarek. Na kilku stronach widać reklamę wyrobów „Alfy”. Ale... jakież towary, jeśli nie polskie, mamy popierać? (mł)

RUCH REGIONALNY

Wystawa sztuki łowickiej w Łodzi. Donoszą nam z Łodzi (wp): Stowarzyszenie Katolickiej Młodzieży Męskiej zorganizowało w domu Akeji Katolickiej w Łodzi wystawę łowickiej sztuki ludowej i łowickiej sztuki regionalnej, obejmującej: wycinanki, malowidła i kompozycje dekoracyjne, pasiaki, kilimy, hafty, serwetki, oprawy do książek, zabawki, lalki, wyroby z drzewa itp. W obrębie wystawy młodzież ziemi łowickiej odegrała na „Wiel czornicy łowickiej” wesele łowickie z pieśniami i opowieściami łowickimi.

ZE ŚWIATA FILMU

Semicka złośliwość. W Hollywood będzie nakręcony film z życia Ryszarda Wagnera pt. „Urodziny Tristana”. Wiadomo, że business filmowy jest w Ameryce prawie wyłącznie w rękach żydowskich. W reklamach „Narodzin Tristana” znajduje się wiadomość, że rolę Ryszarda Wagnera będzie wcielał na ekranie aktor nazywający się Samson Fainsilber...

W następnym Dziale:

FRANCISZKANIE A KULTURA

(na dzień św. Franciszka z Assyżu i 700-lecie Minorytów w Polsce)
przez dr. Jana Ujdy

Pisma nadesłane

„Sprawozdania z czynności i posiedzeń Polskiej Akademii Umiejętności”. Nr. 6. Treść: Nekrologia. — Ostatnie wydawnictwa. — Uroczyste posiedzenie publiczne Polskiej Akademii Umiejętności. — Sprawozdania z posiedzeń. — Adr. Red. Kraków, Pol. Akad. Umiejętności.

„Nowiny Lekarskie”. Zesz. 18. Treść: K. Bochnski: „W jaki sposób można uzyskać dalszą poprawę wyników leczenia raka macicy?” — H. Sikorski: „Nowoczesne środki analeptyczne”. — B. Tolezyński: „Czy należy płukać gardło w anginie?” — St. Hryniewicz: „Wpływ witaminy A na naczyniowy tarczycy i skurczowe ciśnienie krwi”. — Przegląd piśmiennictwa lekarskiego. — Sprawozdania ze zjazdów i towarzystw naukowych. — Wiadomości różne. Adr. Red. Poznań, Skarbowa 9.

cy. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy skazał ją na jeden rok więzienia z zawieszeniem wykonania kary na przeciąg 3 lat, oraz utratę praw publicznych i obywatelskich na przeciąg lat trzech.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrok ten zatwierdził. Przewodniczący trybunału sędzia Kolarz zgłosił do wyroku votum-separatum, twierdząc, że oskarżona Krawiec na zawieszenie wykonania kary nie zasługuje. (k.)

— **Podpalili stóg.** Przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu toczyła się rozprawa przeciwko 25-letniemu szoferowi Ludwikowi Katbergowi, oskarżonemu o podpalenie w kwietniu rb. stogu słomy w Radłowie pod Mogilnem i sprowadzenie przez to niebezpieczeństwa pożaru dla sąsiednich domostw. Równocześnie z nim na ławie oskarżonych zasiadła właścicielka gospodarstwa Helena Manke, oskarżona o nakłanianie do przestępstwa. W czasie przewodu sądowego ustalono, że Helena Manke namówiła swego znajomego Ludwika Katberga, aby podpalił stóg ze słomy. Często bowiem ze stogu złodzieje kradli słomę. Słomy zaś sprzedawać nie było można, a przez spalenie jej uzyskiwało się wysoką premię assekuracyjną. Sąd Okręgowy w Gnieźnie skazał oskarżonych na kary po 2 lata więzienia i utratę publicznych praw i obywatelskich na przeciąg lat 3. Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrok ten zatwierdził. (k.)

Z WIELKOPOLSKI

— *** BUK.** Podczas kopania fundamentów w ogrodzie p. Jana Dorszycy przy ul. Basztowej znaleziono zakopany 25 cm pod ziemią szkielet ludzki, należący do około 20-letniego mężczyzny. Jak stwierdzono, szkielet ten przeleżał w ziemi przeszło 50 lat, wskutek czego dochodzenia policji są bardzo utrudnione. W związku z odnalezieniem szkieletu krawca po mieście pogłoski o mordzie rytualnym, popelnionym przez Żydów przed kilkudziesięciu laty. Ogród bowiem, w którym wykopano piskczkę i czaszkę, należał przed wojną do Żyda Józefa Glansa. Pogłoski pobawione są na razie podstaw. (bm)

— *** GOSTYN.** Na nadzwyczajnym walnym zebraniu „Sokoła” wybrano nowy zarząd, który tworzą pp.: prezes — Kazimierz Peisert, zast. — Henryk Hejnowicz i Janaszewski, sekr. — Łągodziński, skarż. — M. Krupczyński, naczelnik — R. Malinowski. W wolnych głosach p. Józef Woźniowski dał krótki pogląd na dzieje Sokola a prezes p. Peisert zapowiedział, że na najbliższym zebraniu nastąpi wręczenie odznaki sokolej dwóm zasłużonym członkom pp. Woźniowskiemu J. i Janaszewskiemu.

— W związku z akcją Stronnictwa Narodowego, mającą na celu spolszczenie kupiectwa, wyjechał w tych dniach do Skarżyska-Kamienniej, woj. kieleckiej, długoletni ekspedient firmy A. Namysł p. Sylwester Czerkaski, gdzie zakłada skład towarów lokciowych.

— Dnia 12 października rb. odbędzie się ślub p. Gustawa Potworowskiego, syna szambelana Ed. Potworowskiego z Goli z p. Anną Szulską ze Lwowa. Związek pobłogosławi ks. Prymas Hlond w swej prywatnej kaplicy w Poznaniu. (gp)

— *** GRODZISK.** W piątek odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej pod przewodnictwem burmistrza miasta p. dra Mazurkiewicza. Na posiedzeniu tym uchwalono wybudować 13 klasową szkołę powszechną przy ul. Zbyszynskiej i sprzedać 2 parcele p. Andersowej przy ul. Powst. Chocieskiej. Poza tym uchwalono stypendium dla gimnazjum miejskiego. Postanowiono złożyć elektryczny kabel powietrzny do Mieczarni Grodzkiej kosztem 18 000 zł i podwyższyć kapitał zakładowy K. K. O. m. Grodzka do 50 000 zł.

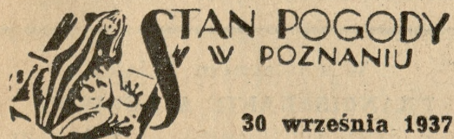
— W niedzielę 26 bm. odbyły się w Grodzisku zawody powiatowe Ochotn. Straży Pożarnych. Zawody odbywały się na targowisku. Uczestniczyli Ochotn. Straże Pożarne z Grodzka, Nowego Tomysła, Opalenicy, Kąkolewa i Piasków.

— II drużyna KS „Dyskobolia” rozegrała w niedzielę na Stadionie Pow. zawody w piłkę nożną o mistrzostwo kl. C z KS „Promień” Opalenica. Mecz wygrała „Dyskobolia” w stosunku 4:0. Za II drużyną KS „Dyskobolia” grając w Lesznie o mistrzostwo klasy B z tamtejszym „Sokołem II” wygrała mecz w stos. 5:1. (gp)

— *** JAROCIN.** We wtorek popelnila samobójstwo strzelając do siebie z brauninga 19-letnia Zofia Piotrowska, zamieszkała u swej babci p. Garstkowej w Bogusławiu. Denatka strzeliła sobie w usta, przy czym pocisk przeszedł przez

W ubiegłą środę zwiedziła Biskupin znana powieściopisarka Kossak-Szczuka. Przed kilku dniami był w Biskupinie inż. Bauer z Estonii.

30 września 1937

Temperatura 7 godz. + 12,6 13 godz. + 14,8.

Ciśnienie

7 godz. 759,1 mm. wysokie
13 godz. 759,5 mm.
tendencja barom.: ciśnienie stałe

Zachmurzenie

7 godz. pochmurno
13 godz. pochmurno

Wiatr

7 godz. kierunek północny, szyb. 1 m/sek.
13 godz. kierunek półn.-zach. szyb. 3 m/sek.

Opad

w ciągu poprzedniej doby (od godz. 7 rano dnia wczorajszego do godz. 7 rano dnia dzisiejszego) 3,5 mm., rodzaj opadu: deszcz.

Temperatura w dniu 29 września rb. była:

najwyższa + 16,3 o godz. 2

najniższa + 10,3 o godz. 19

Pognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Nadal pochmurno i chłodno.

Ujawnienie jaskini gry hazardowej

Podczas rewizji domowej przy ul. Wyspiańskiego policja skonfiskowała ruletkę, karty i pieniądze

Niezupełnie jeszcze zapomniano o stwierdzeniu przed kilku miesiącami, iż w kilku mieszkaniach w Poznaniu, uprawia się gry hazardowe, a już znowu policja wykryła nowy tajny klub gry hazardowej. Podczas rewizji w pewnym mieszkaniu przy ul. Wyspiańskiego policja zastała część osób, uprawiających gry hazardowe.

W wyniku przeprowadzonej rewizji obłożono aresztem 6 talij kart i 153,50 zł w gotówce. W garażu, „znajdują-

możę tak, iż śmierć nastąpiła natychmiast. Po-wód samobójstwa nieznany.

— Antoni Wyzuż, rolnik z Niedźwiad, oganiacz terenu łowieckiego, jako posiadacz broni palnej podejrzany był o kłusownictwo. W czasie rewizji przeprowadzonej przez organa P. P., potwierdziły się podejrzenia, gdyż znaleziono u Wyzuży ubita sarnę. Broń i sarnę kłusownikowi odebrano przekazując sprawę tut. starostwu do ukarania.

— W najbliższych dniach uruchomiona zostanie na czas kampanii buraczanej cukrownia w Witaszycach. Praca w cukrowni z powodu powiększonego kontyngentu buraczanego potrwą w tym roku około dwóch miesięcy dając na ten czas zatrudnienie około 1500 robotnikom. (jp)

— *** KCYNIA.** W niedzielę 26 bm. urządziło Bractwo Kurkowe swe coroczne strzelanie o godność króla jesiennego. Pierwszym zwycięzcą został p. Pankala, drugim p. K. Konieczny, trzecim p. J. Witucki. Łańcuch wędrowny zdobył prezes p. W. Batog.

— Dzieki staraniom ks. proboszcza urządzone w naszym miasteczku ochronkę i oddano ją pod troskliwą opiekę sióstr zakonnych. Poświęcenia dokonał ks. prob. P. Pekacki. Do ochronki napłynęła tak wielka ilość zgłoszeń, iż ubikacje okazały się za szczupłe. Obok prac wychowawczych nad dziećmi i opieką nad chorymi sprawują siostry także opiekę nad dorastającą młodzieżą. W tym celu utworzły szwalnię, do której przyjmują jeszcze zgłoszenia. (kc)

— *** KĘPNO.** W miejsce sędziogo p. J. Lesznera przeniesionego z dniem 1. 10. do Chojnic, przybywa do Kępna sędzia p. Roman Barcikowski z Poznania.

— W nadchodzącą sobotę organizuje się w parafii kęp. „Dzień chorych”. Z racji tej odprowi się o godz. 8,30 msza św. Zwożenie i odwołanie chorych, których zgłaszać należy w biurze parafialnym, jest zapewnione.

— We wtorek zakradł się pewien osobnik z Lututowa p. Wielu do zamkniętej izby pomocników zatrudnionych u rzeźnika p. Cwojdzńskiego w Kępnie. Zapakowawszy do miecha kilka ubrań, płaszczy itp. zamierzał ucieknąć, jednak został przytrzymany i oddany w ręce policji.

— Kier. szkoły z Bukownicy p. Radwański wygłosił w sali zakładowej w Marszałkach pow. Kępno aktualną pogadankę nt. niebezpieczeństwa żydowskiego. Licznie zebrana publiczność brała żywy udział w dyskusji.

— W nadgranicznej wiosce śląskiej Krzyżownikach odbył się po raz pierwszy zjazd KSM m., na który przybyło z okolicznych wiosek przeszło 150 młodych ludzi obojga płci. Po nabożeństwie odbyła się akademja zapoczątkowana słowem wstępnym przez ks. dziek. Południe. Referat nt. znaczenia organizacji oraz przysposobienia rolniczego młodzieży wygłosił prezes okr. p. Pankowski z Kępna.

— Staraniem ks. prob. Brylińskiego rozpoczęto w Olszowie budowę Domu Katolickiego. (km)

— *** MIEDZYZHOD.** Po rozłączeniu kas M. K. K. O. i Kasy Miejskiej, Rada M. K. K. O. zatwierdziła na stanowisko dyrektora p. Witcheha, zastępcę dyr. księgowego p. Kokocińskiego. Członkiem zarządu został p. Demski, kasjerem p. Przybylski, pomocnikiem p. Łapa. Zarząd Miejski powołał na stanowisko kierownika Kasy Miejskiej p. Kineckiego. Kasjerem został p. Mikula, pomocnikiem p. Klaczowska. Kasa Miejska znajduje się odtąd w Ratuszu, w lokalach opróżnionych przez Posterunek P. P.

— Na nagłym posiedzeniu Rady Miejskiej w dniu 25 bm. pod przewodnictwem burmistrza p. Skrzypczaka potwierdzono poprzednio uchwaloną opinię, odnoszącą się do podziału obwodów kominiarskich.

— Na stadionie miejskim odbył się mecz piłki nożnej w dniu 26 bm. pomiędzy „Warta” Miedzichód a „Polonia” Nowy Tomysł, który zakończono wynikiem 3:2 na korzyść „Warty”.

— W poniedziałek odprawił pierwszą ofiarę mszy św. neoprezbiter (franciszkanin) ks. Semkło z Domowa w kościele parafialnym w Kamionie. Prymiciant odprawił mszę św. w Miedzichodzie w środę 29 bm. (mw)

— *** NOWY TOMYSŁ.** Przed Sądem Okręgowym w Poznaniu na sesji wyjazdowej w Nowym Tomysłu toczyła się sprawa przeciwko b. soltysowi Piotrowi Żarnie w Zgierzynie, pow. Nowy Tomysł, oskarżonemu o popełnienie nadużyć. Sprawa przedstawia się następująco: W czasie od lipca 1926 r. do grudnia 1931 r. Żarna przy ściąganiu podatków dokonał sprzeniewierzenia kwoty 150 zł. Za to został swego czasu skazany przez Sąd Okręgowy na 8 miesięcy więzienia z zawieszeniem na 5 lat. Po wspomnianym wyroku wpłynęło nowe doniesienie do prokuratora przeciwko Żarnie o nadużycia, popełnione w czasie nieobjętym poprzednim aktem oskarżenia. Wszczęte śledztwo ustaliło, że Żarna przywłaszczył sobie kwotę 546,22 zł. Nadużyć tych osk. Żarna dopuszczał się w ten sposób, że ściągając podatki w normie wyższej, aniżeli to wynikało z list płatniczych na dany rok. Sąd skazał Żarnę na 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem na 2 lata. (np)

— *** OBORNIKI.** W związku z odkopaniem przez robotników na polu p. dra Dahlmana w Obornikach nad rzeką Welną dwóch urn, przybyła na miejsce odkrycia znana prehistoryczka U. P. p. drowa Karpińska z Poznania, która w poniedziałek b. starannie przeszukiwała wskazane miejsca i w toku żmudnych prac, wydobyla z ziemi szczątki dalszych naczyń.

— *** OSTROW.** Tutejszy Sąd Okręgowy rozpatrywał sprawę Antoniego Kuczyńskiego z Zamościa, oskarżonego o to, że w latach od roku 1932 do 1935 uchylał się od służby wojskowej, gdyż uciekł do Niemiec. Sąd skazał go na 3 miesiące aresztu i 3 lata utraty praw obywatelskich i honorowych.

— Srebrne gody małżeńskie obchodzą 1 paź-

dziernika pp. Stanisław i Anna z Sikorów Małykiewiczów.

— Nowa dyrekcja Teatru Miejskiego w osobach Iwo Galla i Mariana Lenki otwiera w Ostrowie sezon teatralny 7 października sztuką „Krakowiacy i górale”. Po południu odbędzie się przedstawienie dla młodzieży szkolnej.

— U zbiegu ulicy Wrocławskiej i Celnej nastąpiło niebezpieczne zderzenie motocyklisty z rowerzystą. Poberca skarbowy Józef Owoc, który jechał na rowerze, odniósł podwójne złamanie nogi. Przewieziono go do szpitala pow.

— Na roboty rolne do Belgii wyjeżdża z Ostrowa w poniedziałek 4 bm. nowy transport robotników z powiatu ostrowskiego.

— Tow. Polsko-Czechosłowackie likwiduje się w Ostrowie. Walne zebranie likwidacyjne odbędzie się 12 października.

— Napadu rabunkowego dokonali nieznani sprawcy na drodze między Biskupicami Olob. a Skalmierzycami na jadącego do młeczarni z mlekiem Stefana Brédzkiego z Biskupic. Nie znaleźli jednak pożądanej gotówki, przeto ulotnili się. (os)

— *** POWIDZ.** Szkoła niemiecka w Przybrodzinie ma być — według krzącących pogłosek — zlikwidowana. Fakt likwidacji tej szkoły przyjąłoby tut. społeczeństwo z wielkim zadowoleniem, gdyż szkoła nosi charakter wybitnie antypolski. Dziwnie że dla 22 dzieci niemieckich utrzymuje się specjalna szkoła.

— W Powidzu i w pobliskim Wiekowie zakwitły ponownie kasztany i jabłonie. (pz)

— *** PUSZCZYKOWO.** W najbliższym czasie rozpoczyna się tu prace związane z instalacją oświetlenia ulicy Cienistej.

— W dniu 7 października o godz. 17 w restauracji Cechowej przy ul. Sew. Mielżyńskiego odbędzie się zebranie informacyjne Stow. Miłośników Puszczykowa, Puszczykówka i okolicy. (pi)

— *** RAWICZ.** Z okazji „Tygodnia LOPP” odbył się w Rawiczu szereg imprez, z których najokazalej wypadły zawody balonów, sporządzonych z bibuлки, a napelnionych ogrzanym powietrzem. Twórcami balonów jest przeważnie młodzież szkół powiatu rawickiego, która też corocznie z entuzjazmem bierze udział w zawodach. Obecne zawody zostały sfilmonowane przez P. A. T. Zaznaczyć należy, iż niektóre z balonów przebyły ponad 24 km. Sensacją zaś było wypuszczenie ogromnego balonu z papieru o pojemności 300 m³, skonstruowanego w celach doświadczalnych. (rs)

— W ub. poniedziałek poświęcono Powiatowy Ośrodek Zdrowia w lokalach tut. Ubezpieczalni Społecznej, gdzie urządzono przychodnię przeciweneryczną, przeciwgruźliczą i przeciwjagliczą. Poświęcenia dokonał ks. prob. Gumprecht, który wygłosił okolicznościowe przemówienie. Następnie przemawiali starosta Łobos, nac. Wydz. Zdrowia dr. Zaleski i nac. Ubezp. Spół. dr. Jurga. Opiekę nad Ośrodkiem przyjął dr. Dzieciuchowicz wraz z drem Durczewskim z Rawicza. (rs)

— *** ŚMIGIEL.** Dyplom inżyniera na Politechnice Warszawskiej uzyskał p. Mieczysław Stachowiak ze Śmigla.

— *** ŚREM.** W czwartek Rada Miejska zebrała się pod przewodnictwem radcy Antoniego Musilewskiego celem dokonania uzupełniających wyborów 1 członka Magistratu. Radny Stanisław Skotarczak wysunął w imieniu radzieckiego Klubu Narodowego kandydatów właściciela tartaku Józefa Łożyńskiego. Wobec tego, że nie zgłoszono żadnej innej listy, kandydat narodowy został wybrany.

— Na polach majątności Zbrudzewo spłonął na szkodę p. Teodora Ossowidzkiego duży stóg słomy, przedstawiający wartość 2 500 zł. Przyczyn pożaru nie ustalono. (su)

— *** WITKOWO.** We wtorek obchodzili 40-letni jubileusz pożycia małżeńskiego mistrz piekarski p. Aleksander Knast wraz ze swą małżonką Stanisławą z domu Miekwicz. Na intencję Jubilatów odprawiona została w miejscowym kościele parafialnym uroczysta msza św., którą celebrował syn Jubilatów, ks. Adam Knast. Jubilatom „Szczęść Boże!”. (wl)

— *** WOLSZTYN.** Parafie naszą opuszcza ks. wik. Schwarz udając się na wyższe studia do Lublina. Z dniem 1. 10. rb. obejmie w Wolsztynie drugi wikariat ks. wik. Kasprzak z Chodzieży.

Z GDYNI I WYBRZEŻA

O. R. P. „ISKRA” W GDYNI

W dniu wczorajszym zawiął do portu wojennego na Oksywiu O. R. P. „Iskra”.

O. R. P. „Iskra” powrócił z 5-miesięcznej podróży ćwiczebnej z podchorążymi Szkoły Podchorążych Marynarki Wojennej w Toruniu.

POSIEDZENIE ZARZĄDU MORSKIEGO INSTYTUTU BAŁTYCKIEGO

W dniu 28 bm. odbyło się posiedzenie zarządu Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni pod przewodnictwem prezesa prof. M. Siedleckiego i w obecności delegata Ministerstwa Przemysłu i Handlu dr. F. Lubeckiego. Przedmiotem obrad były sprawy fabryki mączki rybnej, propagandy spożycia ryb oraz cały szereg innych bieżących zagadnień.

HOJNY DAR NA BUDOWĘ KOSZAR

P. Franciszek Grzegowski, właściciel Dworu Kaszubskiego, ofiarował na rzecz Kaszubskiego Instytutu Budowy Koszar Wojskowych w Gdyni 1.200 zł.

Obywatelski czyn p. Grzegowskiego zasługuje na pełne uznanie.

Poznań stolice i jej zabytki. Z okazji „Festiwali Sztuki Polskiej” organizuje Delegatura L. P. T. w Poznaniu 2-dniowy pociąg popularyzacyjny (Pullmany) do Warszawy. Odjazd w niedzielę, dn. 3. 10. o godz. 22,40 — powrót w środę dn. 6. 10. o godz. 6,49. Cena biletu wraz z bezpłatnymi kuponami 14,30 zł. Kupyony uprawniają do bezpłatnego wstępu: do teatru, na koncert, do Zamku, Łazienek, IPS-u. Galerii Sztuki Polskiej, Zachęty, Muzeów, na widokisko na Starym Mieście, do bezpłatnego udziału w loterii dzieł sztuki i książek, wreszcie do bezpłatnej informacji kwaterekowej w biurach Zw. Propagandy Turystyki. Bilety do nabycia w kasach kolejowych i biurach podróży: Orbis i Wagons-Lits/Cook w Poznaniu. Dla uczestników z prowincji przysługuje 50% ulga dojazdowa w promieniu 20—150 km. Pociąg zatrzymuje się na stacjach: Swarzędz, Kostrzyn, Września, Strzałkowo.

Do Gniezna! Na VII. Jeździeckie Mistrzostwa Polski oraz na Zjazd Gwiazdzysty Automobilklubu Wielkopolski organizuje Delegatura LPT. w Poznaniu poc. popularny do grodu Lecha w niedzielę, dnia 3. 10. br. W dniu tym w ramach jeździeckich mistrzostw Polski z udziałem najwybitniejszych jeźdźców z całej Polski odbędzie się wszechstronny konkurs konia wierzchowego, konkurs hippiczny i finał konkursu w skokach przez przeszkody. Przed południem dla uczestników poc. popular. odbędzie się o godz. 9-tej wspólna msza św. w katedrze, po czym nastąpi zwiedzanie miasta i jego pamiątek z przewodnikami. Od godziny 17 herbata dancigowa w hotelu „Bristol”. Bilety w cenie 2,60 zł do nabycia w kasie kolejowej, Orbisie i Wagons-Lits/Cook w Poznaniu. Odjazd z Poznania dn. 3. 10. o godz. 7,38, powrót o godz. 22,43.

zg 1212

Kto jedzie z nami oglądać polską jesień i polskie słupy graniczne? Związek Popierania Turystyki w Poznaniu zaprasza na wycieczkę niedzielną autobusami w Wielkopolską Krainę jezior, lasów i wzgórz. Trasa wycieczki, 180 km, prowadzi do grodu Halszki — Szamotuł, gdzie odbędzie się wspólne nabożeństwo, dalej wyc. udaje się do Ostrogu, Sierakowa, Miedzichodu i nad granicę państwową. W drodze powrotnej zwiedzi Pniewy. Wycieczkę prowadzi p. wiceprezes Z. P. T. prof. Jan Kilarski. Wycieczka wyruszy w niedzielę, 3. 10. o godz. 7 min. 30 z przed hotelu Bazar. Bilet na przejazd autobusem wraz z obiadem w Miedzichodzie w cenie 6 zł można nabyć u portiera Hotelu Bazar, przy Al. Marcinkowskiego 10 do soboty godz. 15. Decyduj się póki są jeszcze bilety! Poznasz piękną część Wielkopolskiej Ziemi.

zg 1211

Restauracja w Hotelu Polonia Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie salę do zabaw i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing.

Ng 48 728

Z POMORZA

— *** TORUŃ.** Ceny na mięso i artykuły mięsne uległy dalszej podwyżce. Zarząd Miejski ogłosił nowy cennik, który obowiązuje od 29 września.

— Mistrz introligatorski, Franciszek Lubiszewski, pracownik Drukarni Toruńskiej S. A., obchodził 25-lecie pożycia małżeńskiego i 35-lecie pracy zawodowej.

— W Chelmży w pow. toruńskim takśkawa samochodowa, kierowana przez Zygmunta Wojciechowskiego najechała meij. Orzechowskiego z Dubielna, którego przewieziono do szpitala.

— Ofiara tragicznej katastrofy samochodowej w Podgórzu pod Toruniem, Jadwiga Merten z Poznania, która doznała skomplikowanych obrażeń nóg, rąk i głowy, czuje się znacznie lepiej. W tej chwili życiu jej nie zagraża już niebezpieczeństwo. (iz)

— *** Tuchola.** Z dniem 1 października rb. prof. Szykiewicz został przeniesiony do gimnazjum państw. w Brodnicy. Prof. Sz. niemałe położył zasługi około krzewienia idei krajoznawczej w Borach. Jego też staraniem powstało w Tucholi muzeum regionalne. (gn)

Jarmarki

— *** MOGILNO.** Jarmark na konie i bydło odbędzie się we wtorek 12 października. Spęd zwierząt racicowych dozwolony.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 29 bm. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Ziemianin Maksymilian Keszycki w Łekach Wielkich, pow. kościański, i Kordula Lubierska; urzędnik pocztowy Florian Ewertowski i krawcowa Pelagia Kostecka, oboje w Wągrowcu; robotnik Stanisław Rumiński i Zofia Turkówna w Szamotułach; rzeźnik Kazimierz Liberski i Weronika Wielebska, oboje w Baszkowie, pow. krotoszyński; owdowiła mistrz malarski Wojciech Napalski i owdowiła Marianna Wegnerska z domu Pacholczyk, oboje w Gnieźnie; kupiec Zdzisław Paruszewski w Pleszewie i Halina Niżńska; robotnik Kazimierz Wiśniewski w Swarzędzu, pow. poznański, i Marianna Pawlaczynska; ksiązkowy Władysław Kruschona w Swarzędzu, pow. poznański, i owdowiła ksiązkowa Leokadia Jagodzińska z domu Schultz; podróżujący Stanisław Zbierski i pracownica Zofia Basinska; handlowiec Witold Pogodziński i Bolesława Suchanecka; kupiec Henryk Grzybowski i Maria Kulczyńska w Białym Piatkowie, pow. wrzesiński; handlowiec Stanisław Czarnecki i biurowa Janina Busza; monter Kazimierz Sobkowiak i Bronisława Cieślakówna; szofer Antoni Pietuszek i Kazimiera Mucha; robotnik Ignacy Maryanowski i robotnica Maria Sobkowiakówna.

Zgony

Dnia 30 września rb. zapisano następujące zgony: Janina Grocholska z d. Gawrońska, 35 lat; Helga Rut Wojak, 6 mies.; Dyoniza Hartwich, 7 mies.; Zofia Galkówna, 3 lata, 4 mies., 21 dni; Rozalia Szulcowa z d. Bejemkowska, wdowa, 73 lata; Kazimierz Nowacki, uczeń elektrotechniczny, 18 lat.

Z nad Lago Maggiore

Rekordy Campbella — Słota i jej skutki — Cechy charakterystyczne Locarna — Klimat

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego“)

Locarno, we wrześniu. Locarno słynęło dotąd z piękności przyrody i układów pokojowych, w roku bieżącym zasłynęło czym innym: trzytygodniowe próby Campbella na jeziorze Lago Maggiore ściągnęły na Locarno uwagę całego świata.

Poprzednie próby z potężną motorówką w Szwecji nie udawały się wskutek niepogody. Campbell zaś potrzebował nie tylko pogody, ale i długiej przestrzeni wodnej, by na trzech kilometrach rozpedzić swojego smoka — a na dalszych nabrać odpowiedniej szybkości. Obie te rzeczy gwarantował mu sympatyczny dyrektor tutejszego biura turystycznego dr Bolla, wielki miłośnik Locarna — i aura dopisała wspaniale.

Campbell pobijał własne rekordy niemal z dnia na dzień z 200,8 km godz. wyrubował rekord na 208,2. Nietylko tłumy widzów, ale ponad 300 dziennikarzy z całego świata przypatrzywały się sensacyjnym wyczynom motorowego „smoka“ na jeziorze.

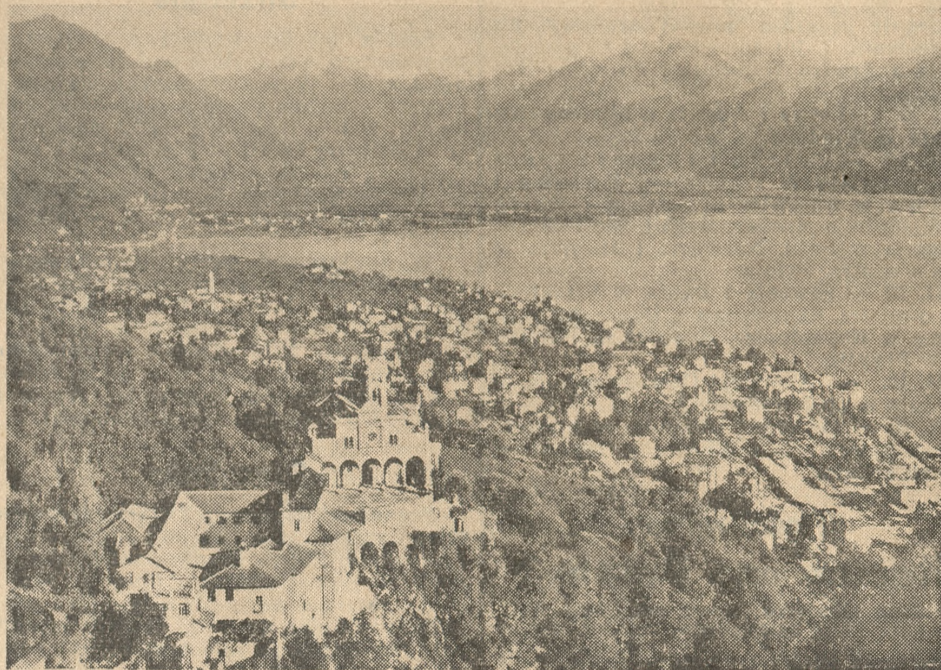
Ucichła sensacja, ustąpiły upały. Locarno przez 3 miesiące letnie nie miało kropli deszczu. Dopiero na moje powitanie lunęło, jak z cebra. Na Gotthardzie wiał silny föhn i konduktor kręcił głową z niezadowolaniem: jak tu na górze föhn, to w Tessinie leje. I miał rację. Znowu przez szereg dni chodziłem po pięknym Locarno pod parasolem, patrzyłam na ociekające deszczem palmy, na zalane brzegi jeziora, które wtedy podniosły się w ciągu dwóch dni o 2 i pół metra, na przebogaty owocem obwieszony winnicę, z których nie można było zbierać winnych gron, na znużonych Anglików i Niemców, wysiadujących w otwartych kawiarniach pod arkadami. Gdy ulewa wreszcie ustała i goście wyroili się nad jezioro, zobaczyli oryginalny widok: przy brzegach pływało moc pni, gałęzi, słowem drzew naniesionych przez rzeki, między którymi uwijały się łódki rybackie i żywi czarni Tessińczycy, łowiący skrzętnie cenny materiał opałowy.

Zaraz hotele i statki wywiesiły chorągwie, na szybko schnących placach ukazały się stoliczki i parasole, a spod festonów chmur wyłoniły się malownicze pagóry San Bernardo i Monte Brè, na których strzonych stokach leżą „przedmieścia“ a raczej nadmieszcza Locarna: Monti, Orselina, Brione. Pną się one bez zastanowienia na te stromizny dzięki dobremu szosom i kolejkę, (funicolare), która wprowadzi wprost do słynnej Madonna del Sasso, kościoła z klasztorem, do którego ciągną liczne pielgrzymki. Niestety niedawno zbudowano tuż za kościołem olbrzymi brzydki hotel „Al Sasso“, który aczkolwiek odznacza się wspaniałym widokiem, daje brzydkie tło szlachetnym kształtom kościoła.

Locarno, więcej niż Lugano zachowało typowy charakter Tessinu. Wpłynęło może na to, że leży ono na bocznej linii kolejowej, nie jak Lugano na głównej tranzytowej do Włoch, co spowodowało modernizację Lugana. Może rozrzucone na większej znacznie przestrzeni długiej doliny Centowalli czy Maggiate, w której kryją się typowe zapadłe wsie tessińskie. Mniej jest także pielęgowane niż Lugano, drogi i ścieżki są dziksze, domy mniej

modernistyczne, więcej wszędzie tutejszego folkloru. Po ulicach snują się stare Tessynki z typowymi koszami na plecach w drewnianych ciężkich, ale ulubionych przez nie sabotach, dziewczynki w barwnych chust-

kiej 8° C, maksymalna dochodzi do 35 stopni. Od czasu do czasu wylewają się na Locarno istne potoki deszczu, zato okres od listopada do marca jest prawie bez opadów, a zima słoneczna i łagodna. Jeszcze w listopadzie i już

Nad błękitnym jeziorem leży rozrzucone miasto.

kach i spodnicach, małe wózki, zaprężone w muły lub osiołki. Równocześnie zaś modne autobusy, tramwaje, wytworne limuzyny i różnorodny tłum gości.

W samym Locarno nad jeziorem i nieco powyżej, w Muralto, rozsiadają się hotele i pensjonaty od luksusowych do najskromniejszych, z których taki „Albergo del Parco“ wabi wspaniałą południową roślinnością. Wejście do hotelu stanowi długi rząd palm, ponad którymi góra rozpięta jest gęsto winorośli, płacząca w tej chwili bogatymi gronami granatowych winogron. Dla kontrastu, u dołu, po obu stronach szpaleru posadzone gęsto szkarłatne szalwie a dopiero hen w głębi widnieją jasne arkady budynku Sliczne i niesamowite to kontrasty.

Locarno jest najcieplejszą miejscowością w Szwajcarii. Temperatura minimalna nie schodzi tu nigdy poni-

w marcu można jeść na wolnym powietrzu a nasłonecznienie jest tak intensywne, że ludzie opalają się i kąpią jeszcze w październiku. Żywym dowodem tego klimatu jest wspaniała roślinność.

Zaraz po Nowym Roku kwitną tu fiołki, narcyzy, prymule, gencjany, kamelie. Palmy, pomarańcze, draceny, araukarie, eukaliptusy, cyprysy, laury, magnolie, oliwki, granaty, akacje, mimoz, oleandry i agawy, wszystko to rośnie na wolnym powietrzu a często na Boże Narodzenie już widzi się krzewy kamelii, bogato okryte kwieciami. Flora Locarna i okolicy wykazuje poza tym charakterystyczną mieszaninę flory alpejskiej ze śródziemnomorską. Przebogata ta roślinność grupuje się przeważnie niżej, wokół jeziora, wyżej zaś ciągną się lasy szlachetnych kasztanów aż do znacznej wysokości.

MARIA SANDOZ.

bawić w przepowiednie. Posłuchajmy warszawskich głosów prasy po 2 warszawskich koncertach w Filharmonii Warszawskiej:

„Kurier Warszawski“ z dnia 22 września:

„Masa słuchaczy zebrala się w Filharmonii na koncertach słynnej Orkiestry Węgierskiej Cygańskich Chłopców z Budapesztu. Na koncercie panował duży entuzjazm. Jak tu zresztą nie być brawa, kiedy te wszystkie pieśni i tańce węgierskie grane są z nadzwyczajną werwą, z młodzieńczą pasją, z cygańską lekkością, a realizowane z precyzją techniczną, ze swobodą wirtuozowską“.

„Express Poranny“ z dnia 22 września:

„Kankan Offenbacha jest oszalemiaczący w tempie i werwie. Marsza Rakoczego niezrównany w impetie. II-ga Rapsodia Liszta nie tylko nie ustępuje najwspanialszym wykonaniom pierwszorzędnych pianistów, ale jest prosto rewelacją najwłaściwszego lisztowskiego stylu, tak wspaniała jest dynamika wyrazu, tak jasne kontrasty dzikości i wdzięku, tyle improwizatorskiej swobody i przepysnej fantazji“.

3 Występy Węgierskiej Orkiestry Cygańskich Chłopców odbędzie się w sali Teatru „Słońce“ w sobotę, 2 października i w niedzielę, 3-go października o godz. 11 wieczorem, oraz w niedzielę, 3 października Poranek o godz. 12 w poł.

Kto nie ma jeszcze biletów na koncerty Orkiestry Węgierskiej Chłopców Cygańskich — niech śpieszy czempredzej do kasy! Okazja niezwykła, jaka przedko się nie powtórzy! Ceny biletów najniższe od 1—3 zł. Przedprzedaż biletów w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Pierackiego 20.

zg 27 901

W TEATRZE WIELKIM

OPERA ROZPOCZYNA PREMIERĄ POLSKĄ

Z powszechnym zainteresowaniem oczekiwana inauguracja sezonu operowego przyniesie słuchaczom premierę nieznaną w Poznaniu opery Piotra Ryty pt. „Ijola“. Dyrekcja Teatru Wielkiego, dokonując wyboru tego właśnie dzieła na rozpoczęcie sezonu kierowała się względami nie tylko muzycznymi, ale przede wszystkim też teatralnymi, gdyż akcja „Ijoli“ przedstawia znakomity popis sceniczny, jest widowiskiem barwnym i wysoce nastrojowym. Zarówno inscenizator jak i reżyser mogą tu rozwinąć wiele pomysłów, których efekt jest zapewniony. Piękne, pełne poezji libretto „Ijoli“, osnute na tle znanego dramatu Żuławskiego ma wiele cech oryginalnych. Jest to dramat lunatyczny, a ponieważ rozgrywa się w średniowieczu, więc odczuwa go atmosfera tajemnicza, pełna przesądów etycznych i religijnych.

Piotr Rytyl skomponował do tego efektownego tekstu muzykę o charakterze zasadniczo lirycznym ale i nie pozbawionym silnych momentów dramatycznych. Szereg arii o ładnej linii melodyjnej, kontrastuje ze scenami chórowymi, które spełniają w operze tę ważną rolę w akcji scenicznej. Jako urodzony symfonista, kładzie Rytyl wielką wagę na orkiestrę, która w „Ijoli“ w licznych intermezzach niezwykle plastycznie podkreśla nastrój i dramatyczny przebieg wypadków scenicznych. Te wybitnie teatralne wartości „Ijoli“ motywują jej mocne wrażenie, jakie wywiera na widzów i słuchaczy, toteż nie dziwnego, że gdy przed laty po raz pierwszy wystawiła to polskie dzieło opera warszawska, „Ijola“ zdobyła powodzenie wyjątkowe. Niewątpliwie będzie nim cieszyć się i w Poznaniu, tak entuzjastycznie odnoszącym się do wszystkich objawów sztuki rodzinnej.

Plastyczna inscenizacja „Ijoli“. Nasza premiera inaugurująca sezon ukazuje się we wspaniałej i ściśle stylowej inscenizacji pomysłu art. malarza p. Zygmunta Szpingiera. Ujrzymy na scenie potężne mury klasztorne, średniowieczne krużganki, baszty zamkowe i komnaty. Obrazy te ujęte będą w stylu całkowicie plastycznym tak, że będą robiły wrażenie rzeczywistej architektury. Wystarczy zwrócić uwagę choćby na taki „szczegół“ jak np. olbrzymia kolumna gotycką o wysokości 18 metrów, wyglądającą, jak fragment prawdziwej katedry gotyckiej. Również kostiumy artystów będą ściśle stylowo skomponowane, co wraz z opracowaniem muzycznym stanowić będzie jeden harmonijny akord staranności i pietyzmu w przygotowaniu polskiej premiery.

Emil Sauer otworzy sezon koncertowy. Również tegoroczny sezon koncertów symfonicznych, rozpocznie się pod znakiem wielkiej sztuki. Udało się mianowicie pozyskać na inauguracyjny koncert jako solistę, jednego z najslawniejszych pianistów Emila Sauera.

Seanse 5 — 7 — 9 Sea ise 145 — 645 — 845

APOLLO-METROPOLIS

JUTRO W PIĄT K. 1 PAZOZIERNIKA

P R A P R E M I E R A !

NIEŚMIERTELNE ARCYDZIEŁO ST. MONIUSZKI

„HALKA“

REWELACYJNA OBSADA :

LILI ZIELIŃSKA — WŁADYSŁAW ŁADIS — brat KIEPURY

— WITOLD ZACHAREWICZ — JANINA WILCZOWNA i inni.

Udział biorą: EWA BANDROWSKA - TURSKA (Arie)

— Balet: Operv i Orkiestra Filharmonii Warszawskiej.

ng 50 411/12

DZIS w czwartek poraz ostatni — w APOLLO — „ZIELONY SYGNAŁ“

— w METROPOLIS — „PIŚNIARZ WIEDNIA“

RADIO

Polskie Radio w Powszechnym Festiwalu Sztuki

Z początkiem października odbędzie się w Warszawie Powszechny Festiwal Sztuki, który stanie się manifestacją naszego dorobku artystycznego.

Dnia 2 października o godz. 21.05 Polskie Radio transmituje koncert inauguracyjny z sali Konserwatorium Warszawskiego, z udziałem Ewy Bandrowskiej-Turskiej i Henryka Sztopmki. Następnego dnia o godz. 15 Warszawa II transmitować będzie koncert symfoniczny z Filharmonii Warszawskiej w wykonaniu Orkiestry Filharmonii pod dyr. Józefa Ozimieńskiego oraz solistów Anieli Szlemińskiej i Witolda Malcużyńskiego.

W 75 rocznicę urodzin Maeterlincka

Dnia 1 października tj. w piątek, Polskie Radio nadaje kwadrans poezji Maurycego Maeterlincka z okazji 75 rocznicy urodzin poety. — Poezje w przekładzie Miriama i Korab-Brzozowskiego.

Próba miłości

Matka: — Franiu, gdy dzisiaj wieczorem przyjdzie pan Edward, zaśpiewaj mu coś.

Ojciec: — Zrób to, dziecko! Wystaw jego miłość na próbę!

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

Dyrekcja Teatru Wielkiego podaje do wiadomości, że bilety na inauguracyjne przedstawienie „Ijoli“, które odbędzie się we wtorek dnia 5 października, aż do nabycia w firmie A. Szrejbrowski, ul. Pierackiego 20, telefon 56 38.

Z Teatru Polskiego

Do niedzieli włącznie grana będzie rewelacyjna komedia Cwojdińskiego pt. „Freuda teoria snów“ z gościnnym występem znakomitych artystów warszawskich Janiny Romanowej i Mariusza Maszyńskiego. W niedzielę po południu po cenach znizonych „Krakowiacy i górale“.

Teatrzyk Marionetek „Kuku“

w Pałacu Działyńskich

Piątek, 1. 10. „Pan Twardowski“ — Stanisława Roya. Początek o godz. 5 p. poł. dg 24 592

3 gościnne występy światowej sławy

Węgierskiej Orkiestry Cygańskich Chłopców

w Poznaniu

Olbrzymie zainteresowanie zapowiedzianymi występami w „Słońcu“.

Węgierska Orkiestra Cygańskich Chłopców w Poznaniu, uż z góry możemy sobie przewidzieć, co się to będzie działo w sobotę i w niedzielę w „Słońcu“ na produkcjach występach tych przemysł. pełnych werwy i temperamentu chłopaków węgierskich. Zresztą poci się

UROCZY ZAKĄTEK

SPORT

Gniezno pod znakiem „Mistrzostw Jeźdź. Polski”

Dziś rozpoczynają się na hipodromie gnieźnieńskim mistrzostwa jeździeckie Polski, które zapowiadają się imponująco. Ponieważ warunki stawiane zawodnikom, biorącym udział w mistrzostwach, są trudne, a wysiłek, wymagany od jeźdźcy i konia wielki, w obecnych jesiennych zawodach gnieźnieńskich górować będzie jakość nad ilością zawodników i koni.

Startują z jeźdźców wojskowych i cywilnych m. in. plk. Römmel, mjr Trenkwald, rtm. Sokolowski, Czerniawski, Łopkowski, Szołand, Kulesza, Rojcewicz, Kapuściński, Mossakowski, Wolski, kpt. W. Biliński, rtm. Szenk i Totjewa, por. Wołoszowski, Jerzy i Zygm. Bilwin, Okulicz, Rylke, Bukowski, Tudziński, Radwan, Radzikowski, Laskowski, Meczarski, Żelewski, Burniewicz, Piechocki, p. H. Strzeszewski i przemysłowiec z Sosnowca W. Schön.

Lekka atletyka

Warta — K. S. M. 52:50. Spotkanie juniorów, rozegrane mimo deszczu we środę na boisku Warty, przyniosło w poszczególnych konkurencjach następujące dobre wyniki: 60 m: 1. Szymański (W) 7,6, 2. Staszak (K); 500 m: 1. Komasa (W) 1:18,8, 2. Witkowski (K); dysk: 1. Leński (W) 45,33, 2. Szymański (W) 42,77; w dal: 1. Staszak (K) 5,83, 2. Lettink (W) 5,73; 1500 m: 1. Witkowski (K) 4:47,8, 2. Gniewoski (W); wżwż: 1. Monderer (W) 1,47, 2. Wasielewski (W) 1,42; kula: 1. Nórski (K) 14,11, 2. Szymański (W) 12,75; 100 m: 1. Staszak (K) 11,9, 2. Szymański (W); oszczep: 1. Kurjowski (K) 38,50, 2. Szymański (W) 32,30; 4x100: 1. KSM 49,9, 2. Warta.

W punktacji mekskich mistrzostw Polski, po ostatnich zawodach w Białymstoku prowadzi Warszawianka 218 p., 2. AZS Poznań 135 p., 3. AZS Warszawa 118 p., 4. Polonia warsz. 77 p., 5. Cracovia 68 p., 6. Pogoń lwowska 58 p., 7. AZS Lwów 32 p., 8. Legia warsz. 28 p., 9. Pomorzanie 27 p., 10 — 12. Sparta, Syrena i Pogoń katowicka po 26 p., 13. Warta 25 p., 14. Strzelec Katowice 21 p., 15. Stadion 19 p., 16. Strzelec Lublin 15 p., 17 — 20. Rezerwa War., PZL Warsz., Jagiellonia, Sokół Bydż., Sokół Chorzów i Sokół Krywałd po 13 p., 23. KPW Katowice 12 p., 24 — 27. Sokół Tarnowski, Góry, Sokół Celadź, Boruta i Zjednoczone po 8 p., 28. Orzeł 5 p., 29. BBT Bielsko 4 p., 30 — 33. Zagiew, Łódzki KS., Ognisko Wilno i Strzelec Zakopane po 3 p., 34 — 35. Geyer i Śmigły po 2 p., 36 — 37. WKS Grudziądz i Ognisko Białystok po 1 p.

Piłka nożna

Zawody eliminacyjne w Krakowie zakończyły się zwycięstwem drużyny A w stosunku 6:4 (2:0). Spotkanie wypadło słabo co należy zdaje się już do tradycji zawodów eliminacyjnych. Ponad poziom wybijali się Wilimowski i Wodarz.

Drużyny wystąpiły w nast. składach: team A — Krzyk, Szczepaniak, Gałęcki, Góra, Nytz, Dytko, Kula, Korbas, Wilimowski, Wodarz. Team B — Pawłowski, Gienza, Twórz, Kotlarczyk, Wasiewicz, Piec II, Piec I, Piontek, Wostal, Pytel i Łyko.

Po przerwie nastąpiło znaczne przegrupowanie, co grę ożywiło. Obie bramki przed przerwą strzelił Wilimowski, po zmianie stron dwie Wodarz, po jednej Piontek i Piec. Dla zespołu B dwie Łyko, po jednej Kula i Wostal.

Piłkarze H. C. P. Poznań rozegrali w Luckenwalde (ok. 50 km. od Berlina) towarzyski mecz z miejscowym L. S. V.

Poznańczycy mieli przynajmniej jedną bramkę i zwyciężyli wysoko 7:0 (6:0). Cztery bramki strzelił Musielak, dwie — Narożny i jedna Graczyński.

Warta jak wiadomo odwołała się od rozstrzygnięcia Ligi, która odrzuciła jej protest przeciw zawodom z Pogonią we

Wobec wielkiego nawału zamówień na LOSY I KL.

upraszam nie ościagać się z zakupem losu Jak zwykle losów I kl. zabraknie.

Kolektura Zygarłowskiego Poznań, 27 Grudnia 12.

nr 49 779-80

Lwowie. Odwołanie Warty rozpatrywać będzie zarząd PZPN na swym posiedzeniu dziś wieczorem, na które Warta wysłała p. Rybarczyka.

Bogaty program międzynarodowy na październik. 3. 10: Jugosławia i Czechosłowacja w Pradze, Rumunia i Turcja w Bukareszcie.

5. 10. — Lotwa i Austria o mistrzostwo świata w Wiedniu.

10. 10. — Polska i Jugosławia o mistrz. świata w Warszawie, Polska i Lotwa w Katowicach, Austria i Węgry w Wiedniu o puchar Svehli, Rumunia i Bulgaria w Sofii, Norwegia i Irlandia w Oslo o mistrz. świata.

17. 10. — Szwecja i Dania w Sztokholmie o mistrz. Skandynawii, Dania B i Finlandia w Kopenhadze, Szwajcaria i Francja w Paryżu.

24. 10. — Austria i Czechosłowacja w Wiedniu o puchar Svehli.

31. 10. — Francja i Holandia w Amsterdamie, Szwajcaria i Włochy w Genewie o mistrz. świata.

Pięściarstwo

Niemcy czy Polacy?

Drużyna niemiecka Herosu przyjeżdża dziś do Poznania.

Spotkania międzynarodowe w sporcie mają swoją szczególną wagę. Nie jest to już tylko walka między dwoma klubami, lecz przede wszystkim między przedstawicielami dwóch narodów. Dlatego też zarówno charakter jak i nastrój takich spotkań jest zupełnie specyficzny. Stąd zrozumiałym jest olbrzymie zainteresowanie jakie wywołują jutrzejsze — pierwsze po długim czasie w Poznaniu — spotkanie międzynarodowe, które zainauguruje tradycyjne „piatki pięściarskie” Sokola w cyrku „Olimpia” (ul. Poznańska).

Uroczysty charakter wieczoru podniosą jeszcze jubileuszowe walki jakie stoczą: Majchrzycki (200), Dankowski (100), Janowczyk (75) i Czerwinski (25).

W ostatniej chwili drużyna poznańska doznała wzmocnienia, przez wystawienie Adamczyka do wagi ciężkiej w miejsce zbyt młodego Stroński. Odbędzie się poza tym jedna walka wiecej, albowiem w towarzyskim spotkaniu zmierza się w wadze piórkowej Fuchs (Heros) z Böschem (DSC).

Przez wprowadzenie dużej zniżki na bilety zakupione w przedsprzedaży, popyt jest bardzo duży. Ulgową przedsprzedaż odbywać się będzie w f-mie „Camera” (Fr. Ratajczaka 2) jeszcze do piątku godz. 17, po czym od godz. 18 czynne będą kasy w cyrku.

zg 1209/10

Pływanie

Zamknięcie sezonu Unii odbędzie się w niedzielę o godz. 15 na pływalni miejskiej przy elektrowni.

Różne

Kontrolę sanitarną urządzeń sportowych w Poznaniu przeprowadziła we wtorek i w środę specjalna komisja z ramienia miejskiego wydziału wychowania fizycznego. Nie znamy jeszcze wyników tej kontroli, gdyż prac swych ona niewątpliwie jeszcze nie zakończyła. Dlatego też zwracamy uwagę na urządzenie miejskie, które jest zaprzeczeniem higieny a znajduje się w pobliżu bardzo ruchliwego ośrodka sportowego, hali przy Zielonych Ogródkach. Myślimy w tym wypadku o starym ustępie, który w lecie cuchnie na całym placu. Usunięcie tego „zabytku” powitać z zadowoleniem nie tylko sportowcy, którzy trenują w hali, ale także wielka rzesza dzieci, które bawią się na rozległym placu,

oraz wszyscy ci, którzy wśród zieleni na ławkach szukają wypoczynku.

Również szatnie w hali przy Zielonych Ogródkach przeczą wszelkiemu pojęciu o higienie, gdyż nie tylko że są niedostatecznie wyposażone ale też dawno nie były odświeżane.

Jeżeli już mowa o „przyjemnym” zapachu nie możemy pominąć również poznańskich reprezentacyjnych kortów przy ul. Noskowskiego, gdzie znajduje się nieskandalizowany ustęp, który nie tylko przeczy higienie w sporcie, lecz w dodatku kompromituje nas przed gośćmi z innych miast oraz z zagranicy.

Strzelanie

Sokola sekcja strzelectwa sportowego przy okręgu poznańskim urządziła strzelanie seryjne. W poszczególnych seriach w których strzelało po 10 zawodników, zwyciężyli: w I — Baer 65 p. na 72 możliwych, II — Deiksler 64, III — Biernacki 63, IV — Zaran 65, V — Deiksler 63, VI — Piskorski 61, VII — Goździela 66, VIII — Lewandowicz 63, IX — Piskorski 64, X — Weselik 68 p.

W konkurencji indywidualnej najlepszym okazał się Warchalewski 67 p. 2. Piskorski 65 p. 3. Weselik T. 64 p. na 72 możliwych.

W niedzielę 3. 10 odbędzie się zakończone strzelanie od godz. 10 — 13 na boisku Sokola przy Drodze Dębińskiej, przybycie wszystkich członków sekcji konieczne.

Szermierka

Poznański Okręgowy Związek Szermierczy organizuje w dniach 16 i 17 bm. po raz pierwszy w Polsce mistrzostwa Polski dla juniorów na rok 1937/38 w florecie i szabli. Dostępne one będą dla wszystkich szermierzy, w wieku do lat 18. P. Z. S. zezwolił na startowanie jedynie tym szermierzom, którzy mają już dwa pełne sezony ćwiczeń szermierczych. Zgłoszenia przyjmuje do dnia 6 bm. w Kancelarii Ośrodka W. F. w Poznaniu, ul. Bukowska 25. (kom)

Nie suknia zdobi kobiety, lecz futro od Scholla

Ng 49 847

Złote i grosze na wypłacenie

Pomnika Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu ofiarowali do dnia 20 września 1937 r.

523					123 02 2N
Ze Skarby przy Pomniku					
wybrano:					
11. 9. 37	9,39	M. Zajac, Poznań	2,—	W. Nowakowska, Poznań	5,—
i int. prośba o łaskę Boską dla syna i matki by zdrowo i szczęśliwie powrócił		Sey J. Pankiewicza, Białystok	3,—	P. Olejniczakowa, Klecko	5,—
12. 9. 37	13,82	B. Koteczy, Poznań	3,—	z podz. za odebr. l. z pr.	
13. 9. 37	12,81	J. Burkowski, Kepno	3,—	o dal. i o uzysk. samodzieln. pracy	5,—
i N. N. z pr. gor. do N. S. J. o l. aby syn zdał egz. do Szkoły Budowy Masz.		M. Jurkiewicz, Lwów	3,—	Fr. Czarniakówna, Ludźmierz	10,—
i został przyjęty	1,—	St. Łuczak, Toruń	1,10	J. Hoffman, Warszawa	5,—
14. 9. 37	17,15	F. Kamiński, Warszawa	5,—	L. Gałęziński, Brzeźany	2,—
15. 9. 37	5,88	K. Kolka, Wierchocina	1,—	Zb. Nagórski, Skarszewy	15,—
16. 9. 37	7,88	St. Olsiewicz, Stary Sącz	2,—	St. Galdyński, Poznań za wysł. prośby	10,—
17. 9. 37	12,49	St. Krzyżanowska, Zychlin	5,—	M. Kluge, Borzykowo z pr. o modl.	3,—
18. 9. 37	12,71	M. Tybaczek, Leszno	2,—	St. Tokarski, Warszawa	2,—
i Olszewska	3,—	St. Czubiński, M. Ern i Oficjal P. K. P., Nowy Sącz	2,—	E. Tarkowski, Warszawa	5,—
19. 9. 37	10,12	L. Chmielewski, Mielec	50,—	K. Sommerfeld, Murowana Goślina	1,—
20. 9. 37	21,64	A. Derechowa, Żnin	5,—	R. Szulcowski, Łopatki	2,—
A. L. Poznań	1,—	K. i F. Kowalscy, Tuliszków	1,—	K. i M. Zieleński, Krotoszyn	2,—
I. Górniewiczowa, Zimin	10,—	St. Adamczyk, Lwów	1,—	Szymczakowie, Krotoszyn	2,—
M. D. L. D., Poznań z podz. za odebr. l. o zdrowie	20,—	H. Wojterska, Szamotuły	2,—	M. Kurzawska, Krotoszyn	50,—
Schoen	50,—	M. Zwierzycka, Inowrocław	2,—	H. Dziembowska, Tarnowo P.	10,—
Kosmowska, Poznań	5,—	L. Wize, Opatówek, zebrane	6,—	L. Starzycki, Toruń Mokre	2,—
Bol. Marcinia, Bydgoszcz N. N.	5,—	M. Kurkowski, Pabianice	5,—	St. Olejniczak, Toruń Podg.	3,—
B. Henzel, Gdynia z wdż. za otrz. l. z pr. o dal.	12,—	K. Skrzypczakowa, Kostrzyn	1,—	Al. Godlewski, Michalewice	10,—
M. Najkowska, Kraków	1,—	J. Kowalska, Skoki z pr. o zdr. i blog. domu	5,—	Ks. Morkowski, Stodół	5,—
Orzalkiewicz, Siłna	1,—	Dent. St. Lorkiewicz, Miłosław	10,—	L. Przewoski, Czersk z pr. o modl.	5,—
Al. Kałaska, Garwolin	10,—	J. Maciejewski, Bydgoszcz	5,—	Piechocka, Wolsztyn	5,—
Kielbasowie, Śmień	2,—	A. W. Sułkowsy, Warszawa	5,—	K. K. Gutorski, Janowiec	2,—
J. Topielowa, Kostrzyn	10,—	Ks. Prob. Wl. Mazur, Ciesowa	5,—	M. Stasiński, Pakość	2,—
St. Wasylkiewicz, Ulanów	2,—	N. N. O. z pr. o łaskę wyzdr. córki	3,—	W. Walczak, Grodzisk	1,—
A. Nowak, Skarżysko Kam.	10,—	St. Jaworski, Leszno	2,—	Karlowska, Poznań	10,—
R. Z. Hoppowa, Dubna	5,—	J. Filipczak, Krotoszyn	2,—	L. Niszakowie, Rawicz	10,—
„Szudowa, Strzelno	3,—	Zrzeszenie Pracowników Pol. Mon. Tyt., Łódź	20,—	Al. Scherwentke, Koźmin	3,—
„Motor Polski”, Sp. Akc.	2,—	M. Knechtelowa, Pniewy	5,—	A. Piotrowski, Skórcz	2,—
Żnin z pol. K. Urbański	2,—	H. Sk., Opatówek, ku uczczeniu pamięci sp. Heleny	5,—	A. Kordowski, Skórcz	2,—
St. Kurowska, Wolsztyn	1,50	Potworowskiej i Karolowskiej Bnińskich	5,—	N. N. Pleszew	5,—
A. Tajdel, Środa	1,—			L. Buchlerowa, Szemborowo	3,—
M. Tajdeliska, Ostrów	10,—			L. Wieleżyński, Lwów	1,—
				O. Liszna, Katowice	1,—

Konto P. K. O. nr. 207 470 — Sekretariat, Poznań św. Marcina 69, m. 17 Staraniem Komitetu Budowy Pomnika odbywa się w pierwszy piątek u O. O. Jezuitów msza św. o godz. 7 na intencję wszystkich żyjących i zmarłych ofiarodawców na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu.

We wtorek, dnia 28 września 1937 r., zasnął w Bogu opatrzony Sakramentami św., przeżywszy lat 73, mój najukochańszy brat, nasz drogi wuj i stryj, ś. p.

Wojciech Zielewicz

em. naczelnik stacji kolejowej

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 2 października o godz. 4-tej po południu z domu żałoby.

W smutku pogrążeni
Bronisława Zielewicz
i rodzina.

zg 27 892

Śrem, dnia 29 września 1937 r.

Lampy Elektryczne

w wielkim wyborze wprost z wytwórni dg 24497

Skrzypczak - Poznań św. Marcina 27 podwórce II p.

„Iskra”
- baterje -
- anody -

A. PIECHOCKI, POZNAŃ
Pg 29 742/3-37,247/8

Młodszy zdolny

Dekorator - Ekspedient

potrzebny od zaraz. Zgłoszenia pisemne z dołączeniem fotografii i odp. sam świadectw oraz podaniem warunków przyjmują z 275

Bracia Płoszyńscy, Wągrowie Bławy, konfekcja, Galanterja

Tel. 18-54.

Tel. 18-54.

Niniejszym zawiadamiam uprzejmie, że po gruntownej renowacji otwieram lokal

„PROBIERNIA”
przy pl. Bernardyńskim 4.

Polecając mój bufet zaopatrzony w dobrze pielęgnowane piwa i wódki, zapewniam, że staraniem moim będzie, obsłużyć Szanownych Gości ku ich zupełnemu zadowoleniu.

Prosząc uprzejmie o łaskawe cenne poparcie kreślę
zg 27 895

z poważaniem

Czesław Bilski

60-80 tysięcy

potrzebne do eksploatacji opatentowanego wynalazku w dziedzinie motoryzacji. Zbyt bezkonkurencyjny zapewnienia zdobycie olbrzymiej majątku. W rachubę wchodzi tylko poważni kapitaliści wzgl. przedsiębiorstwa ślusarsko-mechaniczne. Oferty pod: „Ekonomiczna motoryzacja” do Agencji Reklamy Prasowej, Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 51 074

HALINA ADAMSKA- GROSSMANOWA

znakomita skrzypaczka-wirtuozka znana w całej Polsce
ze stałych koncertów w Radio Polskim

Otwarcie „SIMU“ nastąpi w tych dniach

Od 1 października r. b.
wraz swym niezrównanym zespołem

Zespół gra
codziennie
podczas
MATINÉE
od godz. 12 — 2
Mała kawa 40 gr

Pierwszy raz w Poznaniu! W CAFÉ GEORGE

Pg 31 314-39,55

Do wydzierżawienia od zaraz

Restauracja z przynależnymi ubikacjami, pokojami gościnnymi, dwoma obszernymi mieszkaniami i piękną salą ze sceną na siedemset osób wraz z werandami i drugą wielką sceną do widowisk w ogrodzie, wraz z sześciomorgowym pięknym parkiem nad jeziorem „Jelonkiem“ w bezpośrednim sąsiedztwie Katedry gnieźnieńskiej. Nieruchomość ta — dawniej „Wenecja“ z gruntu wyrestaurowana i odnowiona.

Reflektanci, rozporządzający dostatecznym kapitałem obrotowym, którzy pod względem moralnym są bez zarzutu, zechcą się zgłosić pod adresem: **Kapituła Metropolitalna w Gnieźnie.** ng 50 717

MAJSTER DO SZTANCOWNI POSZUKIWANY

Powinien znać się dobrze na sznycach. Oferty z odpisami świadectw i podaniem wynagrodzenia przysłać: **REKLAMA PRASOWA, Warszawa, Poznańska 22** pód: „Niezwłocznie“. ng 49 309

Członka Zarządu

z udziałem w kapitale firmy poszukuje poważne przedsiębiorstwo branży **żegluga morskiej**. Oferty do ekspedycji Kuriera Poznańskiego pod zg 27 900.

Kierownik

z branży blawatniczej, dzielny poszukiwany, odpisy świadectw wraz z warunkami i fotografia kierować **Wyszków nad Bugiem**, poste restante, Trycowa. zg 27 899

Olejarnię

dobrze zaprowadzoną mieście Kościan powodu wyjazdu zaraz — tanio sprzedam. Jan Florkowski, Kościan, Poznańska 59. zg 28 141

SITA i NOŻYCE

do jęczmienia, wagi zbożowe itp., poleca **Specjalny Zakład Optyczny „BOBE“**, Al. Marcinkowskiego 7. Pg 31 319, 349

Zarząd Miejski w Lesznie ogłasza

KONKURS

na stanowisko **werkmistrza Zakładu Kanalizacyjnego**.

Od kandydatów wymaga się: 1) nieprzekroczonego 35 roku życia, 2) świadectwa mistrzowskiego dla rzemiosła ślusarskiego lub blacharskiego, 3) znajomości obchodzenia się z motorami elektrycznymi, 4) obywatelstwa polskiego. Absolwenci Szkoły Budowy Maszyn z dłuższą praktyką, zwłaszcza samorządową mają pierwszeństwo. Wynagrodzenie według umowy. Podania wraz z odpisami świadectw, których się nie zwraca, własnoręcznie napisanym życiorysem, świadectwem moralności, wyciągiem z rejestru karnego oraz świadectwem lekarskim należy składać w Zarządzie Miejskim w terminie do dnia 25. 10. br. Nieuwzględnione podania pozostaną bez odpowiedzi.

Leszno, dnia 25 września 1937 r. dg 24 600
Zarząd Miejski w Lesznie (—) Kowalski, burmistrz.

VII. Mistrzostwa Jeździeckie Polski w Gnieźnie

30 września, 1, 2, 3, 4 i 5 października 1937 r.

ng 50715/16

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy. 5 liczb = jedno słowo. i. w. z. a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów. w tym 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395. z 21 025, d 1611
i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10.45.

1. DOMY - PARCELE

2 parcele
1 050 m² i 980 m² na Solaczu budowa willowa, jedna zwarta korzystnie do nabycia. Oferty Kurier Poznański zg 27 496

Kamienica
dwupietrowa, 4 składy, miasto powiatowe, rynek do sprzedania. Potrzebna gotówka około 25 000. Zgłoszenia Kurier Poznański zg 27 125

Komfortowa willa
z pięknym ogrodem, 6 pokoi, centralne ogrzewanie, wszystkie wygodne do wynajęcia od zaraz z powodu nieoczekiwanych okoliczności za wyjątkowo niską cenę. Oferty Kurier Pozn. zg 24 861

Dom
nowy, okolica Grunwaldzkiej, doznosi 2 500.— rocznie, sprzedam za 21 000.— wpłaty 14 000.— resztę amortyzację. Oferty Kurier Pozn. zg 28 005

Parcele
2 morgowa ogrodem, studnia Kiekrzu. Poznań, Chociszewskiego 25 — 5. zg 28 066

Sprzedam
korzystnie dom z ogrodem. Władysław Kałużna, Debiec, św. Trójcy 20. zg 28 044

Kamienica
centrum 32 000.— dochodu 260 000 wpłaty 150 000.—

Kamienica
nowobudowana 8 000.— dochodu 72 000.— wpłaty 50 000.—

Kamienica
pierwszorzędna 4 400.— dochodu 42 000.— wpłaty 30 000.— wiele innych

Kamienic
polecam

Nowak,
święty Marcin 22. zg 28 113

Kamienica narożnikowa
nowobudowana, mieszkanie 3 i 2-pokojowe, parkiety, piec, z powodu wyjazdu sprzedam, wpłata 80—100 000.— i obciążenie hipoteki amortyzacyjnej. Zgłoszenia Kurier Poznański zg 28 066

Kamienice
wolna od podatku, dochód 7 600, sprzedam 62 000. Babińskiego 7, m. 4. zg 28 602

4. OSOBISTE

Fryzjerzy
kupie misie, stojak „Venus“, — ulica Golebia 3/7 telefon 28-85. zg 28 107

Gdy
żona wyjedzie, stoję w Śniadalni Sobczyńskiego, Ratajszaka 2. zg 26 809/10

2. PIENIĄDZ

25.000.—
55 000.— poszukuje kamienice w Poznaniu, wartości 160 000.— i hipoteka. Oferty Kurier Poznański zg 28 009

6. OŻENKI

Milutka
właścicielka domu pozna dzentelmena powyżej lat 35. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurier Poznański zg 28 146

7. SPRZEDAŻE

„Meble W. Paetz“
Najnowocześniejsze wzory niskie ceny Poznań, Wrocławska 15. Coroczna wystawa na Targach Międzynarodowych. Ng 48 796

Świeczniki
stylowe

Kryształ
okazyjnie. „Lamus“, Strzelecka 1. Pg 29 737-37.33

Rower
prawie nowy tanio sprzedam, Kozia 25, m. 3. zg 27 548

Chcesz kupić
meble

dobrze
tanio

„Hali Mebli“
Wrocławska 38. Tani największy wybór dogodnie warunki — asygnaty „Kredyt“. Pg 31 308-37.493

Tapety
niskie ceny

Linoleum
Orwat

Kafle
piec, kuchni przenośne tanio. Mieli, Dolna Włda 49. zg 26 893

Sprzedam
urządzenie składu solidne, dobowe oszkłone nadające się dla różnych branż, obejrzeć Micu, 27 Grudnia 14. zg 26 902

Wielki wybór
Kryształów

różnych intych drobniaków najniższe ceny tylko Jeznicka 10 (Świętosławski). — Asygnaty „Kredyt“

„Dom Okazyjnego Kupna“
Pg 29 734-3 568

Pianino
używane, dobrze utrzymane — sprzedaję korzystnie Centralny Magazyn Pianin, Poznań, Pierackiego 11. Ng 49 807

Kapelusze
damskie welurowe, filcowe, ak-samitne, załobne najtaniej

Malczewski,
Szkoła 13, Matejki 1. Ng 49 408

Maszyny do pisania
nowe, używane z gwarancją, wymiana, dogodne spłaty. Kochanowski i S-ka. Plac Wolności 13, obok 3 Maja. Pg 29 740-37.44

Sypialnia
korzystnie do nabycia przyjmuje wszelkie zamówienia. Kwiatowa 10, stolarnia. zg 28 601

Radio
sprzedam, prąd zmienny. Wielka 12 — 27. zg 28 182

Tanio
Nowoczesna lampa elektryczna, kanapa, tapczan, kuchnie kompletna garderoba. Kwiatowa 10, mieszkanie 13. zg 28 235

Koloniałka
ruchliwej ulicy, Adres Kurier Poznański zg 28 233

Skład
cukrów — owoców, dobrze zaprowadzony, egzystuje 17 lat, dobry punkt decydującym tanio. Adres Kurier Poznański zg 28 532

Materiały Bielskie
ubraniowe, płaszczyznowe najkorzystniej

św. Marcin 18
narożnik Ratajszaka — Asygnaty „Kredyt“. Pg 29 747-29.747

Kilka używanych
pianin

od zł 450.— sprzedam na spłaty. B. Sommerfeld ul. 27 Grudnia 15. ng 50 110

Koloniałkę
zaprowadzona pewna egzystencja, mieszkaniem sprzedam. Kochanowskiego 2, mieszkanie 6. zg 28 098

Skład
spożywczy sprzedam 1 600.— blisko Poznania, Władysław 17, m. 15. zg 28 095

Klubowe
fotele dwa okazjnie sprzedam św. Marcin 46, m. 20. zg 28 080

Piec
kapielowy sprzedam. św. Marcin 14, Stróżka. zg 28 104

Skład
papieru, tytoniu z powodu choroby, tanio na sprzedaż. Adres Kurier Poznański zg 28 011

Akwarium
metrowe rybami 40.— złotych. Oferty Kurier Poznański zg 28 072

Prasa
do słomy w dobrym stanie jest do sprzedania, zapłata ewent. słoma. Zarząd maj. Jabłowo, p. Starogard. zg 28 076

Lampy
elektryczne stylowe najtaniej z wytwórni. Maszalska 7. zg 28 528

Adlera
maszyna pisania

elektrolux
froterka elektryczna. Babińskiego 7, m. 4. zg 28 500

Radio
Uniwersalne Telefunken (premier typu Du). Długa 9 — 10. zg 28 494

Maszynę
do pisania. Oferty Kurier Pozn. zg 28 231

Jedno
ogłoszenie w „Kurierskim“ — i cały Poznań wie, czego Pan sobie życzy. zg 28 031.2

Meble
kupuje się najtaniej u **Bakosia, Stary Rynek 51** zg 22 976.7

Futro
sealowe nowe 140. bra. 110.—, sealowe 95.—, Kanakowa 9 — 3. zg 27 582.3

Jedno
ogłoszenie w „Oredowniku“ — i cały Poznań wie, czego Pan sobie życzy. zg 28 031.2

Łóżka
polerowane, ciemne, materacami, szafeczki nocne. Marcin 15 — 5. zg 28 359

Maszynę
„Adler“ sprzedam. Pocztowa 15, m. 2. zg 28 308

Kawiarnię
wyjątkowo korzystnie sprzedam. Adres Kurier Pozn. zg 27 390

Tapczany
leżanki wielki wybór. Asygnaty „Kredyt“.

Marcin 74
zg 28 050

Obraz
na desce XVI wiek sprzedam. Rzeźwopolskiej 3, m. 1. zg 28 136

Odlewnia metali

dom mieszkalny
ogrodem frontem budowlanym — sprzedam lub wydzierżawie, telefon 64-43, Poznań, Górczyńska 19. Pg 31 305 6-57.470 1

Płaszcz
damskie — futra mundurki gimnazjalne, przodu elegancja, cenami najniższymi

wprost
tylko z **fabryki**

Wildowa - Syn
Wodna 1,

Specjalny dział miarowy. Asygnaty kredytowe. ng 49 346/7

Skład tanio
owoców, kawy, cukierków, odpowiedni również na kolonialke, delikatny, dobre położenie zapewniający byt poważnemu refleksyjności gotówka sprzedam. Oferty Kurier Poznański zg 28 398

Nowości sezonu!
Krawaty, Bielizna, Swetry, Trykotaż, Pończochy, Rekawiczki, Szale. Największy wybór. Najniższe ceny. Asygnaty „Kredyt“.

W. Trojanowski
Marcin 18.
Pg 31 302-38.179

Maszyna
do szycia wpuszczana, jak nowa na sprzedaż. Szamarzewskiego 27, skład. zg 28 305

Kluby
okazyjnie tapiceria. Małkiewicza 33. zg 28 436

Pianina
najlepsze najtaniej na długoterminowe spłaty Pianina używane od 475.—

Drygas,
Trzeciego Maja nr 4

Fachowe strojenia
naprawy fortepianów. zg 28 179

9. HIGIENA

Rubrykę
powyższą stawiamy do dyspozycji salonu kosmetycznym, fryzjonom, pp. wytwórcom kosmetyków: kremów, wód kolonialnych, perfum, pudrów itp. zg 28 033/4

11. KUPNA

Szttychy
obrazy, porcelane, meble, broń, srebro, złoto, wszelkie starożytności kupuje „Lamus“, Strzelecka 1. Pg 29 726-38.76

Samochód
bardzo dobrym stanie okazjnie kupię gotówką. Oferty z podaniem roku, marki, ceny Kurier Poznański zg 26 918

Maszynę
Singera kupię. Oferty Kurier Poznański zg 28 077

Fuzje
najchętniej 12-ście — w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zg 28 042

„Occasion“
Kupuje stara biżuteria, złoto, srebro, brylanty, korale. Franciszczyński, Aleje Marcinkowskiego 23. zg 22 371

Maszynę
do pisania używaną kupię. Oferty Kurier Poznański zg 28 010

Kupię
wózek dziecięcy. Oferty Kurier Poznański zg 28 004

Maszynę
pisaną dużym walek poważną instytucją. Zgłoszenia Kurier Poznański Ng 50 352

Szyny kolejki
1 1/2 kilometra dobrym stanie kupię natychmiast. Oferty Kurier Poznański zg 28 180

Srebrne
marki niemieckie przedwojenne. Oferty Kurier Pozn. ng 50 907

Skład
mniejszy w Poznaniu (kolonialka) kupię, około 1 000 zł zaraz. — Zgłoszenia Kurier Poznański zg 28 467

Maszynę
do pisania używaną. Maciejewski, mistrz zdusiński. Kilińskiego 15. zg 28 466

12. DO WYNAJĘCIA

Czteropokojowe
wysoki parter ogrzewaniem słonecznym. Józefa 5, gospodarz. zg 27 564

Pokój
kuchnia, czynsz miesięczny. Debiec. Maszynowa 16. zg 27 568

Niecała 14
przecznica Grunwaldzkiej, trzy-pokojowe, dwupokojowe, poje-dyncze, komfort, składy. Informacje. Ogrodowa 12, m. 7. zg 25 630

Panowie właściciele domów! Panowie administratorzy!

Nadając ogłoszenie „Wolne mieszkania” prosimy o bliższe wyszczególnienie, gdzie mieszkanie się znajduje, czy z frontu czy w podwórzu, na którym piętrze i jaki jest komfort? W ten sposób zaoszczędzi się poszukującym czasu i drogi.

Czytelnicy „Kuriera Poznańskiego”.

Pięciopokojowe
III p. odnowione komfort tania
Chelmońskiego 9. zdg 26 682

Jednospokojowe
bezpodatkowe, kuchnia, Sienkiewicza 13, stróż. Pg 31 309-57,486

3
pokój kuchnia, łazienka do wynajęcia od 1. 10. 1937. Matejki 7, gospodarz. zdg 27 797

Pokoje
zaprowadzonego zakładu dentystrycznego wydzierżawie. Oferty Kurier Poznański zdg 28 085

Pokój
duży solidny. Gospodarz. Grodziska 30. zdg 27 779

Pokój
kuchnia. Szajkarska 12 — 3. zdg 28 122

Czteropokojowe
Szamarzewskiego 47. zdg 28 054

Trzypokojowe
Dąbrowskiego 151. zdg 28 053

Pięciopokojowe
Wielka 15. zdg 28 052

Pięciopokojowe
Ratajczaka 33. zdg 28 051

Czteropokojowe
komfort. wschód, południe, parkiet II piętro, listopad, Siemiradzkiego 3. zdg 28 043

Dwupokojowe
słoneczne, wygodami zaraz. Na-górski. Łanowa 15. zdg 28 024

2
pokoje kuchnia 38.— zł. Pałacza 23. zdg 28 262

Dwupokojowe
kuchnia, słoneczne od gospodarza Mikolajczak, Gen. Prądzyńskiego 51. zdg 28 374

Dwupokojowe
Trzypokojowe. Czteropokojowe. „Be-Em-Es” Grudnia 19. zdg 28 315

Dwupokojowe
trzypokojowe. czteropokojowe. centrum. Piekary 26 — 2. zdg 28 295

4
pokoje, pełnokomfortowe, bezpodatkowe I. Siemiradzkiego, telefon 11-41. zdg 28 282

Czteropokojowe
partier, centralne, bezpodatkowe przedogródki, willa, zaraz wolne. Okolica Diakonisk, Grodziska 7, m. 2/3. zdg 28 371

Pokoju
niski partier na cele handlowe. — Oferty Kurier Pozn. zdg 28 420

Wielkopolskie
trzypokojowe Aleja Wielkopolska Oferty Kurier Poznański zdg 28 453

Dwupokojowe
wygodny. Stabłowskiego 18 — 6. kościół łazarski. zdg 28 534

Jasna
10. czteropokojowe, centralne ogród. Stróż. Jasna 9, podwórze. zdg 28 498

Trzypokojowe
słoneczne odnowione, Aleja Hetmańska 9, wskaże dozorca. zdg 28 440

Słoneczne
dwa i trzypokojowe mieszkanie bezpodatkowe, Aleja Hetmańska 21. Informacje dozorca. zdg 28 457

Czteropokojowe
wprost od gospodarza. Jackowskiego 32, m. 5. zdg 28 14 — 16. zdg 28 261

2
pokoje kuchnia przy dworcu Luboń. Cieszkowskiego 1, od zaraz wlas. Poznań. Podgórną 2. Komis. zdg 28 242

Czteropokojowe
komfortowe, hol, balkon, Solacz, Slaska 11. zdg 28 238

Dwa
pokoje kuchnia, łazienka 15. 10. Spokojna 18. zdg 28 511

4
pokoje tania dzierżawa, Kilińskiego 4, m. 5. zdg 28 250

2
pokoje kuchnia od zaraz do wynajęcia, Strzecha 43. zdg 28 249

13. SZUKA MIESZK.

Poszukuję
2-3 pokój komfortowych, słonecznych, ciepłych, najwyżej II piętro przy centrum. Oferty Kurier Poznański zdg 28 015

3 — 4
pokoje z wygodami w śródmieściu. Oferty Kurier Poznański zdg 28 129

Bankowiec
poszukuje dw — trzypokojowego z umeblowanymi meblami. — Oferty Kurier Poznański zdg 28 401

Pewny
płatnik 4-5 pokój poszukuje tylko śródmieściu. Oferty proszę Kurier Poznański zdg 28 300

Mieszkanie
3 lub 4 pokojowe komfortowe nie wyżej 2 piętra w okolicy ul. Niegolewskich, Chelmońskiego. Spokojnie od 1 listopada poszukuje. Zgłoszenia Kaiser, Poznań, Wielka 14. Pg 31 313-39,63

15. POKOJE UMEBL.

Inteligentnemu
wspólny fortepianem. Wielkie Garbary 44 — 10. zdg 26 935

Pokój
umeblowany jasny, ciepły, solidnym wynajmie tania. Poznań, Światosławska 12, m. 11, dawn. Jezuitska. zdg 26 988

Podgórną
10 a — 11. zdg 26 797

Łukaszewicza
2, m. 6. panom, panom. zdg 27 549

Dwuosobowy
Wierzbicice 18 — 10. zdg 27 517

Pokój
2 osobowy czysty, dobrze umeblowany, łazienka, 1 października do wynajęcia. Kreta 1, m. 4. zdg 27 304

Pokoje
z utrzymaniem bez. wygodami dla małżeństwa, emerytów lub studentów. Rynek Łazarski 10a, mieszkanie 6. zdg 27 453

Jackowskiego
21 — 11. kulturalnym panom — (utrzymaniem). zdg 27 728

Okazja
U samotn. tania niekrepujący. m. 15. jedno- dwuosobowy. Swoboda, spokój. Początek Wierzbicice 15. 1. m. 22. dom ogrodowy prosto. zdg 27 556

Dąbrowskiego
23 — 8. obiady. zdg 27 709

Centralnym
Stary Rynek 80 82 — 8. zdg 27 768

Półwiejska
15. m. 5. czysty, słoneczny. panu. zdg 27 427

Frontowy
pokoik, Grunwaldzka 20 a, m. 21 wejście tylne prawo. zdg 28 084

Dwuosobowy
Śniadeckich 15, m. 11. zdg 28 083

Frontowy
Ogrodowa 5 — 2. zdg 28 028

Dwuosobowy
Marszałka Focha 38, m. 5. zdg 28 023

2
umeblowane pokoje, małżeństwu panom, kuchnia, łazienka, fortepian elektr. Józycza 43, m. 7. zdg 28 073

Ciepły
słoneczny. Fredry 4, II. zdg 28 079

Ogrodowa
19 — 2. zdg 28 094

Próżny
Długa 4 — 10. zdg 28 096

Kanałowa
6 — 16. zdg 26 940

Frontowy
niekrepujący. Działyńskich 11. Matuszek, partier. zdg 27 437

Pocztowa
21 — 4. zdg 27 473

Dwuosobowy
Matejki 7 — 8. zdg 28 120

Pokój
umeblowany. Spokojna 24, m. 4. zdg 28 105

Dwuosobowy
również małżeństwu. Szyperska 3, — 9. zdg 28 132

Inteligentnym
1 gabinet i jeden mniejszy pokój. Dąbrowskiego 53 55, m. 9. zdg 28 059

Pokoik
inteligentnemu. Chelmońskiego 18 m. 4. zdg 28 127

Grobla
29 a — 7. zdg 28 128

Pokój
Piekary 18, m. 6. dom tylny. zdg 28 167

Pokój
niekrepujący. Rybaki 9, m. 10. zdg 28 168

Dwuosobowy
utrzymaniem. Wodna 17 18, m. 14 zdg 28 169

2 pokoje
próżne, kuchnia, łazienka, balkon, wynajmie inteligencji. Emilii Sezanieckiej 1, m. 27. zdg 28 001

Pokój
jedno — dwuosobowy, frontowy. Poznań, Staszica 3 — 12. zdg 26 647 8

Panom
Ogrodowa 12 — 10. zdg 28 354

Pokój
umeblowany 2 panom. Strzelecka 31 — 35. zdg 28 333

Dwuosobowy
Łakowa 13 — 4. zdg 28 351

Duży
mały, niekrepujący, centralne ogrzewanie. Młyńska 3 — 11. zdg 28 346

Działyńskich
9 — 17. zdg 28 343

Ładny
Piotra Wawrzyniaka 31, front, II piętro. zdg 28 342

Pokój
św. Marcin 56, m. 30. zdg 28 340

Pokój
kuchnia, żytnia. Zgłoszenia ul. Kramarska 24 — 1. zdg 28 339

Dwuosobowy
jednospokojowy. Wierzbicice 46, mieszkanie 6. zdg 28 335

Frontowy
czysty, słoneczny. Mostowa 37, mieszkanie 8. zdg 28 332

utzymaniem. Kreta 6 — 7. zdg 28 337

Ładny
tani, elektryczność. Matejki 40 41 m. 21. zdg 28 355

Mielżyńskiego
2 — 7, duży frontowy, utrzymaniem — bez. zdg 28 379

Wrocławską 20
niekrepujący narożnik. Światokrzyńskiego 1. zdg 28 378

Dwuosobowy
studentkom utrzymanie, centralne. Wrocławską 30 — 12. zdg 28 377

Słoneczny
utrzymaniem, obiady, bez. — Wojciech 28 — 5. zdg 28 369

1-2
osobowy. Wrocławską 14 — 9. zdg 28 368

Skarbowa
18 — 8. zdg 28 365

Grunwaldzka
5, m. 5. wygodny. zdg 28 316

JESZCZE DZIŚ

PRZEKONAJ SIĘ, ŻE „JLUSTRACJA POLSKA”
JEST NADWYRAZ POZYTECZNYM TYGODNIKIEM
KUPUJĄC JESZCZE DZIŚ
PRZED CAŁKOWITĄ ROZSPRZEDAŻĄ
WIELKI NUMER JUBILEUSZOWY

MIMO POWIĘKSZONEJ OBJĘTOŚCI DO 40 STRONIC
CENA EGZEMPLARZA BEZ ZMIAN 45 GROSZY

Wspólny
córka. Szamarzewskiego 16 — 8. zdg 28 330

Mickiewicza
5 — 3. zdg 28 318

Fredry
3 — 9, umeblowany, jedno, dwuosobowe zaraz. zdg 27 384

Wszystkich
Świętych 6 — 4. zdg 28 177

Czysty
mily z utrzymaniem lub bez, łazienka. Wodna 13, m. 9. zdg 28 173

Wspólny
dla pań. Św. Marcin 14, m. 12. zdg 28 172

Kwiatowa
9 — 14. zdg 28 165

Dwuosobowy
Focha 49 — 8. zdg 28 163

Podgórną
6 — 10. zdg 28 162

Matejki
66 — 4. zdg 28 160

Skarbowa
2 — 9, utrzymaniem. zdg 28 155

Pokój
tani 2 osoby. Zupańskiego 20, m. 11. zdg 28 153

Dwuosobowy
panom. Działyńskich 6 — 10. zdg 28 230

Umeblowany
pokój i kuchnia (niekrepujący) na 2 osoby, cena 30.— zł. Adres Kurier Poznański zdg 28 265

Pokój
Półwiejska 7 — 6. zdg 28 309

Pokoik
Łakowa 9, m. 7. zdg 28 404

15,—
Mostowa 14 — 8. zdg 28 400

Frontowy
czysty dla 1-2 osób. Różana 6, m. 5. zdg 28 397

Wrocławską
5/6 — 5. zdg 28 391

Świętokrzyski
3 — 14. zdg 28 381

Wierzbicice
58 — 17, jedno — dwuosobowy. zdg 28 366

Mickiewicza
3, mieszkanie 9, dwuosobowy. zdg 28 364

Pokój
małżeństwu utrzymaniem kuch. — Podgórną 8 — 12. zdg 28 362

Niekrepujący
duży, ładny. Plac Nowomiejski 6 a — 24. zdg 28 376

Czysty
wygodami. Zupańskiego 21 — 4. zdg 28 375

Pokój
próżny do wynajęcia. Łukaszewicza 17, m. 1. zdg 28 372

Niekrepujący
utrzymaniem, bez. Marcina 64 — 24. zdg 28 314

Jednospokojowy
utrzymaniem. Pierackiego 9, m. 6. zdg 28 313

Panom
Kościelna 46 — 8. zdg 28 312

Dwuosobowy
jednospokojowy. Grunwaldzka 13, mieszkanie 8. zdg 28 311

Panom
Zielona 1 — 2. zdg 28 299

25,—
partier niekrepujący. św. Marcin 56 — 20. zdg 28 302

Dwuosobowy
utrzymaniem bez. 3 Maja 3 a — Alscher. zdg 28 303

Przyjeźdnym
Plac Kolegiacki 5 — 3 (Dzwonek). zdg 28 225

Frontowy
wspólny panienkom. św. Marcin 45 a — 5. zdg 28 223

Frontowy
Jackowskiego 17 — 10. zdg 28 219

Frontowy
1-2. Zupańskiego 17 — 6. zdg 28 212

25,—
słoneczny. Poznańska 27, II, 9, podwórze prosto. zdg 28 298

Próżny
Oferty Kurier Pozn. zdg 28 293

Niekrepujący
Prusa 17 — 3. zdg 28 291

Wielkie
Garbary 23 — 9. zdg 28 268

Zaraz
2 pokoje kuchnia. Niegolewskich 3, m. 14. zdg 28 279

Jeden
lub dwóch panów lub studentów. Szewska 19, m. 5. zdg 28 278

Wielkopolska
Grudzień 26, 1. zdg 28 277

Kochanowskiego
1 — 18, elektryczność słoneczny. zdg 28 475

Niekrepujący
dwom. Dąbrowskiego 49 — 24, podwórze Ryńku. zdg 28 474

Klatki
Dąbrowskiego 56 — 6. zdg 28 504

Dąbrowskiego
33 — 8. zdg 28 480

Dąbrowskiego
41 — 7. zdg 28 479

Ogrodowa
16 — 1. zdg 28 502

Centralnym
łazienka. Słowackiego 19 — 5. zdg 28 477

Matejki
68 — 1 centralnym. zdg 28 476

Frontowy
Wielkie Garbary 8, m. 12. zdg 28 477

Bukowska
9 — 4. zdg 28 416

Frontowy
słoneczny, utrzymaniem. Marcin 66 67 — 10. zdg 28 446

Frontowy
Focha 74 — 4. zdg 28 444

Dwuosobowy
Focha 55 — 6. zdg 28 443

Śniadeckich
6 — 8, telefonem, obiady — bez. zdg 28 442

Frontowy
próżny, bezdzietnym. Małeckiego 28 — 18. zdg 28 441

Szewska
20 — 5. zdg 28 462

Światosławska
12 — 6. zdg 28 211

Szamarzewskiego
8 — 8. zdg 28 210

Lepszy
pokój. Ogrodowa 5 — 6. zdg 28 203

Pokój
dla pana. Mostowa 4 a, m. 6. zdg 28 201

Jedno-
dwuosobowy. Poznańska 27 a — m. 6. zdg 28 200

Umeblowany
Strzelecka 21, m. 5. zdg 28 198

Pokój
Długa 13 — 6. zdg 28 196

Dwuosobowy
Mickiewicza 17 — 8. zdg 28 197

Osobne
wejście niekrepujący. Szajkarska 19 — 9. zdg 28 190

Dwuosobowy
Aleje Marcinkowskiego 16 — 18 zdg 28 189

3 Maja 7
m. 13, 1 lub 2 osobowy. zdg 28 188

Marcinkowskiego
Sypialnia, meski, telefonem. Aleje 14,

Starsza
pani elegancko umebrowanego —
używaniem kuchni 15, 19, stały
płatnik. Oferty Kurier Poznański
zdg 27 791

Niekrepującego
poszukuje. Oferty ceną. Kurier
Poznański zdg 28 170

Utrzymaniem
niekrepującego łazienka, elek-
tryczność do drugiego piętra, cen-
trum do 120 zł. Oferty Kurier
Poznański zdg 28 413

Fani
poszukuje pokoju niekrepującego
w okolicy Piekara, Ogrodowej, św.
Józefa, Fr. Ratajczaka. Oferty
Kurier Poznański zdg 28 426

Dwa
umeblowane oddzielne centrum,
elefon telefon. Oferty Kurier Poz-
nański p. 1208

Dwie
panie poszukują pokoju umeblo-
wanego, ceną do 20 zł. Oferty
Kurier Poznański zdg 28 007

17. LOKALE

Skład
nadający się na rzeźnictwo lub
drogerię do wynajęcia. Grun-
waldzka 25, gospodarz. zdg 27 417

Ubikacje
parterowe na warsztat. Spokoj-
na 15 a, telefon 70 11. Oferty
Kurier Poznański zdg 27 759

Lokale Handlowe
w Bydgoszczy
położone w centrum miasta, przy
ul. Gdańskiej — obszerne do wy-
najęcia. Zgłoszenia L. Niedzielski,
advokat. Bydgoszcz, Stary
Rynek 21. zdg 25 566

Dwa
pokoje handlowe, śródmieście po-
szukuje. Oferty Kurier Poznański
zdg 28 014

Skład
narożnikowy zaraz. Hetmańska
11. P. 31 321-58,6

Próżny
i składnica. Małe Garbary 7a. —
m. 3. zdg 28 451

3 pokoje
parter ul. Wielka na przemysł
domowy lub biura do wynajęcia.
Zgłoszenia Kurier Poznański
zdg 28 192

Skład
urządzeniem mieszkaniami tanio.
Strzelecka 3, stróż. zdg 28 471

18. DZIERŻAWY

Polowanie
502 ha wierzniawie w drodze
publ. przetargu jednemu z 3 naj-
więcej dających w dniu 2. 10. 37.
o godz. 17, w lokalu p. Idzaka-
wej w Wilkowie, pow. Szamotu-
ły. Dogodna komunikacja auto-
busowa. Idzaka, przewodniczą-
cy sp. Tow. zdg 28 056

22. ZGUBY

Dowód
osobisty, książkę wojskową i inne
dokumenty na nazwisko Józef
Plewa skradziono. Ewentl. zna-
lazcę proszę oddanie w Komisa-
riacie. zdg 28 166

Zgubiona
gotówkę autobus Poznań — Byd-
goszcz 26, 9, odebrać Fabryka
Mydła „Pyrka”, Poznań, Da-
browskiego 81. zdg 28 363

23. ROZMAITE

Suknie
plaszcz, komplety szyje solidnie
najnowsze żurnale. Wielkie Gar-
bary 18, m. 4, wejście Woznej.
zdg 27 234

Samochód
wynajmie wyjazd Poznańskie,
Pomorskie. Oferty ceną Kurier
Poznański zdg 28 092

reklamy
dekoracje okien
rysunki
wszelkiego rodzaju. Zgłoszenia
Kurier Pozn. zdg 28 030

Bluzki
Spódnice
Poranniki
poleca
M. Malinowski
Fabryka kon-
fekcji damskiej
Poznań, Stary
Rynek 57. —
Przyjmuje asy-
gnaty „Kre-
dyt”. dg 24 601

Kto
z inteligencji przyjmie chłopczy-
ka na wychowanie? Oferty Ku-
rier Poznański zdg 28 020

Deskonale obiady
prywatnie w Warszawianki śród-
mieście. Oferty Kurier Poznański
zdg 28 008

Umieszczaj
drobne ogłoszenia pod właściwie
dobrą rubrykę! Ułatwisz dro-
gę czytelnikowi — a sam tym
większą odniesiesz korzyść.
zdg 28 035/6

Zastępstwo
Poznań, województwa Poznań-
skie, Pomorskie, poważnego arty-
kułu technicznego powierzymy u-
stosunkowanemu poważnemu.
Bukowska 1, m. 10, telefon 73-40.
zdg 28 338

Dziecko
miesięczne oddam na wychowa-
nie. Oferty Kurier Poznański
zdg 28 526

Ładuję
naprawiam akumulatory tanio. —
Focha 84. zdg 27 729/30

Akuszka
Poznań Strzelecka 2
przy Świętokrzyskim
przyjmuje udziela porady, pomo-
cy położniczej. dg 24 318-9

W 39
loterii klasowej padła wielka wy-
grana 100 000. — zł na nr 53 915,
wybrany przez medium Tamahre
jasnowidza Womoutha. Kra-
ków, Straszewskiego 25.
ng 51 076

Znana Adarelli
przepowiada
z Braminów — reki. Przyjmuje
9 wieczór, Podgórna 13, miesz-
kanie 10. Na prowincję nie wy-
jeżdżam. zdg 28 202

24. NAUKA

Wyższe Kursy
języka angielskiego
rozpocznie 4 października: Dr
Arend, Bachelor of Arts of Lon-
don University, lektor. U. P.
Membre du Conseil de l'Associa-
tion Phonétique Internationale.
Wpisy codziennie godz. 6-8:
Działyskich 6, m. 5. Telefon 40-42.
dg 24 502

Wieczorowe
Kursy Handlowe
Sawickiego
Dypl. W. S. H. Kursy 1 paź-
dziernika, Kantaka 4. dg 24 546

Nauczycielka
przysposabia w niemieckim i po-
czątki francuskiego, wyjedzie tak-
że na wieś. Oferty Kurier Poz-
nański zdg 27 570

Kursy Handlowe
Skrzypczaka
plac Wolności 2. Kurs półrocz-
ny 2 października. zdg 27 644

Koncesjonowane
kursy kroju, szycia, dzienne, wie-
czorne najtaniej Amalia Klawi-
terowa, Marii Magdaleny 1 — 7
zdg 26 729

Cours
de français Hotel Polon'a 134. —
de 6-8. zdg 28 025

Kursy
Sawickiego
Dypl. W. S. H. Poznań, Kantaka
4. telefon 49-68. Wpisy co-
dziennie. zdg 24 336-7

Do egzaminów
przygotowuje szybko i sprawnie.
skutecznej pomocy w nauce u-
dzieli wykwalifikowany korepety-
tor. Zgłoszenia Sekcja Pośred-
nictwa Pracy „Bratniej Pomo-
cy” SSSUP. Poznań, Al. Marsz.
Piłsudskiego 7, tel. 39-46.
zdg 15 259-60

Swetrów
fillet, toledo, wszelkich haftów
wycucam. Sosinska, Kwiatowa
13 — 7. zdg 28 355

Niemieckiego,
Angielskiego
Francuskiego
wycucam najszybciej. Marcina
20 — 4. zdg 28 350

25. MUZYKA

Wielkopolska
Szkoła Muzyczna
Ratajczaka 36, Filia Focha 47.
Prospekty bezpłatnie. zdg 21 783

Instytut Muzyczny
Prospekty, informacje, wpisy. —
Ogródowa 4, Matejki 52.
zdg 26 227

Szczerbińska,
Aleje Marcinkowskiego
21
Wodna 8. Lekcje gry fortepiano-
wej. zdg 27 250

Popisy
zdg 27 250

Najlepsze
zespoły muzyczne na wszelkie
imprezy (najnowszy repertuar)
poleca tanio Sternalski, kapel.
mistrz. Wierzbickie 16, tel. 32-36
zdg 24 177

Szkoła Muzyczna
im. Fr. Chopina
27 Grudnia 19, oddział Wilda.
Traugutta 23, przyjmuje uczniów
początkujących — zaawansowa-
nych. zdg 28 266/7

Zespół
muzyczny zaraz potrzebny. Ra-
wicz, Rynek 8. ng 51 139

Gry
fortepianowej udziela, fortepian
do ćwiczeń. Zofia Wesołowska.
Kopernika 8. zdg 28 403

Jazzperkusista
bocznymi instrumentami od zaraz
potrzebny. Zgłoszenia warunkami
Agentura Kuriera Poznańskiego,
Chodzież. ng 51 141

26. SZUKA POSADY

a) Służba domowa
Gospodyn
szuka posady u kieszka starsze-
go pana względnie państwa. znam
również kuchnię dla chorych. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 27 281

Panienska
szuka posady w charakterze po-
kojowej w lepszym domu, obe-
znana przy dzieciach i skromnym
gotowaniu. od 1. lub 15. 10. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 28 068

Dziewczyna
młoda, zdrowa, poszukuje posady
do wszystkiego, gotowanie od
1. 10. 37. Oferty Kurier Poznański
zdg 28 069

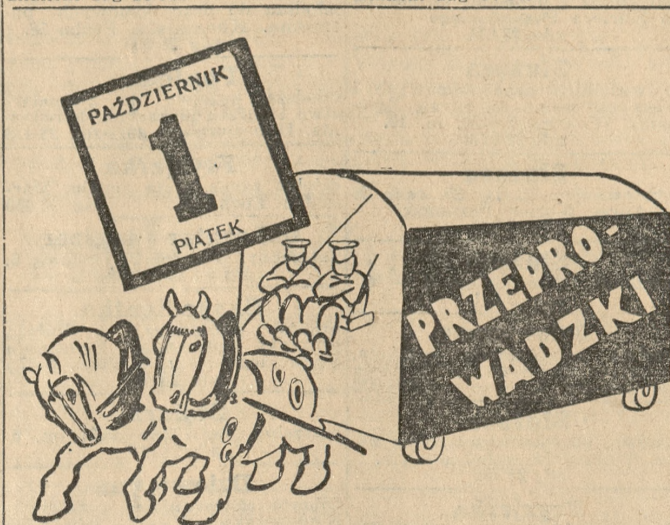
Gotowaniem
szukam posady jako przychodnia
Oferty Kurier Poznański
zdg 27 793

Poszukuje
posady do prowadzenia gospodar-
stwa starszej osobie lub dwóm.
Oferty Kurier Pozn. zdg 28 102

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje stałej
posady, dobre polecenia. Oferty
Kurier Poznański zdg 28 150

Przystojna
panienka, wykształcenie średnie,
francuski, niemiecki w trudnym
położeniu szuka posady do dzie-
ci od zaraz. Oferty Kurier Poznański
zdg 28 018

Gospoia
kucharka z włoski szuka posady
lub do wszystkiego od 1. 10. 37.
dobre polecenia. Długoletnie świa-
dectwa. Zgłoszenia Kurier Poz-
nański zdg 28 012

Nadchodzi czas przeprowadzek —
W takim wypadku potrzebny jest dobry fachowiec
— spedytör. zdg 1972

Adresów solidnych przedsiębiorstw przewoźniczych
należy szukać w ogłoszeniach KURIERA POZNAŃSKIEGO.

Panienska
inteligentna znająca szycie — ro-
bótki poszukuje posady najchętniej
do dzieci. Łaskawe oferty
Kurier Poznański zdg 28 093

Dziewczyna
młoda zna obsługę i cośkolwiek
gotowanie poszukuje posady od
1. lub 15. Oferty Kurier Pozn.
zdg 28 057

Poszukuje
posługi okolicy Jeżyc. Oferty
Kurier Poznański zdg 28 060

Posługi
praniem do wszelkich prac szu-
kam, referencje do dyspozycji. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 28 017

Dziewczyna
szuka posady z długoletnim świa-
dectwem do wszelkich prac do-
mowych od zaraz. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 28 345

Dziewczyna
uczciwa, pracowita poszukuje po-
sady z praniem i gotowaniem. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 28 164

Gospoia
uczciwa zna wszelką pracę, dłu-
goletnie świadectwa szuka posady
Oferty Kurier Poznański
zdg 28 157

Dziewczyna
z dobrymi długoletnimi świadec-
twami, samodzielnym gotowa-
niem szuka posady od 1. 10. 37.
Oferty Kurier Poznański
zdg 28 229

Posługi
poszukuje dwa razy w tygodniu
okolicą Łazarz. Oferty Kurier
Poznański zdg 28 228

Dziewczyna
uczciwa szuka posady do wszy-
stkiego. Oferty Kurier Poznański
zdg 28 390

Dziewczyna
lat 22, szuka posady od zaraz do
bezdzielnego państwa. Oferty
Kurier Poznański zdg 28 367

Szukam
posługi 2-3 dni. Oferty Kurier
Poznański zdg 28 501

Samodzielna
skromna, uczciwa, zna dobrą ku-
chnię, zaprawy, przyjmie posadę
lepszą dom od zaraz lub 15. Zgo-
szenia Kurier Pozn. zdg 28 226

Służąca
poszukuje posady z gotowaniem
dobre świadectwa. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 28 204

Pracowita
poszukuje posługi na cały dzień.
Oferty Kurier Poznański
zdg 28 199

Młoda
długoletnie świadectwa, szuka
posady. Oferty Kurier Poznański
zdg 28 151

Posługi
szukam. Oferty Kurier Poznański
zdg 28 273

Dziewczyna
do prac domowych szuka posady
Oferty Kurier Poznański
zdg 28 461

Żona
powstańca szuka całodzienniej po-
sługi gospoia. Oferty Kurier Poz-
nański zdg 28 237

Posługi
przed południem i w godzinach.
Oferty Kurier Pozn. zdg 28 501

Szukam
posady pokojowej lub 2 osób —
cośkolwiek gotowaniem. Oferty
Kurier Poznański zdg 27 780

Poszukuje
posługi, dobre świadectwa pole-
cenia. Oferty Kurier Poznański
zdg 27 411

Dziewczyna
szuka posady do dzieci lub posy-
lek. Oferty Kurier Poznański
zdg 27 587

Posługi
poszukuje 3 razy tygodniu. Oferty
Kurier Poznański zdg 27 584

Dziewczyna
z gotowaniem szuka posady. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 27 576

Szukam
posługi w śródmieściu do samot-
nej osoby. Oferty Kurier Poz-
nański zdg 27 569

Posługi
poszukuje. Oferty Kurier Po-
znański zdg 27 021

Dziewczyna
uczciwa, dobre polecenia poszuku-
je posady. Oferty Kurier Poznański
zdg 27 660

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady.
Oferty Kurier Poznański
zdg 27 658

Uczciwa
długoletnimi świadectwami szuka
posady do wszystkiego od 1. 10.
Oferty Kurier Pozn. zdg 27 546

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego
Oferty Kurier Pozn. zdg 27 613

Posługaczka
uczciwa szuka posługi raz w ty-
godniu. Oferty Kurier Poznański
zdg 27 449

Posługuje
zaraz przyjmie. Oferty Kurier
Poznański zdg 27 706

Służąca
szuka posady zaraz z gotowa-
niem. Oferty Kurier Poznański
zdg 27 782

Dziewczyna
uczciwa, prowincji szuka zajęcia.
do wszystkiego. Oferty Kurier
Poznański zdg 27 773

Starsza
panna inteligentna, zaufana zna-
jąca pielęgnowanie chorych, go-
towanie, szycie wszelką pracę
domową zajmie się osobą chorą
starszą, gospodarstwem samotnej
osoby lub dziećmi. Oferty Poznań
9, N. N. Poste restante.
zdg 27 105

Polecam
panienkę do dzieci, która była 2½
roku, jest bardzo miła i kocha
dzieci. Hecia. Kolejowa 45
telefon 63-57. zdg 27 134

Poszukuje
prania. Fabryczna 13, m. 32.
zdg 27 212

Posługaczka
poszukuje posługi do państwa z
Królestwa, najchętniej Jeżycach.
Oferty Kurier Pozn. zdg 27 347

Młoda
meżatka przyjmie posługę. Oferty
Kurier Poznański zdg 27 349

Inteligentna
6-klas ginnazj. Szkoła Gospodarc-
za, rzetelna, uczciwa poszukuje
posady do dzieci w lepszym do-
mu. Zgłoszenia do Kuriera Po-
znańskiego zdg 27 351

Uczciwa
szuka posady lub posługi. Oferty
Kurier Poznański zdg 27 357

Poszukuje
posługi u samotnej osoby w ok-
licy Łazarza. Oferty Kurier Po-
znański zdg 27 388

Dziewczyna
poszukuje posady gotowaniem do
wszystkiego. Oferty Kurier Po-
znański zdg 27 489

Skromna
młoda prosi o posadę, zna język
niemiecki, szycie domowe prze-
szła kurs gospodarczy i 4 mies.
handlowy. Oferty Kurier Po-
znański zdg 27 485

Dziewczyna
czysta, uczciwa, samodzielnie go-
tuje dobre świadectwa z prowincji
szuka posady od 1. 10. 37.
Oferty Kurier Pozn. zdg 27 588

Dziewczyna
uczciwa, pracowita poszukuje
posady z gotowaniem. Oferty
Kurier Poznański zdg 27 361

Dziewczyna
uczciwa, werna, cośkolwiek go-
towania albo do dzieci szuka po-
sady Grodziska 20 4.
zdg 27 277

programy radiowe

OGOLNOPOLSKIE

Piątek, 1 października.
6,15 audycje poranne; 11,15
„Budujemy nowe szkoły” — au-
dycja z okazji Tygodnia Szkoły
Powszechnej; 11,40 Antoni Dwor-
zak: Tańce słowiańskie — płyty;
11,57 sygnał czasu; 12,03 dzien-
nik południowy; 12,15 skrzynka
rocznica; 12,25 mała ork. P. R.;
13,00 przerwa (patrz programy
lokalne); 15,45 wiadomości gos-
podarcze; 16,00 rozmowa z chorymi
ks. kapelana Michała Reksa (ze
Łwowa); 16,15 koncert rozrywkowy
w wyk. Trii Salonowego Roz-
głosni Katowickiej; 16,45 „W Rio
i w interioze” — reportaż; 17,00
utwory skrzypcowe i pieśni (z
Krakowa); 17,50 świecące rośliny
— pogadanka z Krakowa; 18,05
lekka muzyka — płyty; 18,15 lek-
kie piosenki przy akomp. forte-
pianu — płyty; 18,50 pogadanka
aktualna; 19,00 recital fortepiano-
wy Aleksandra Kagan; 19,30
Franciszek Schubert: Sonata (Ar-
peggio) z Poznania; 19,50
wiadomości sportowe; 20,00 „Ze
starych i nowych operetek” —
Wykonawcy: mała ork. P. R. He-
lena Warpechowska. Marian De-
mar-Mikuszewski i Chór P. R.
W przerwie koncert o g. 20,00
dziennek wieczornych i pogadanka
aktualna; 21,45 kwadrans poezji
Maurycy Maeterlincka z ok.
75-lecia poety — z Krakowa; 22,00
koncert wieczorny w wykonaniu
wileńskiej ork. pod dyr. Władys-
ława Szczepańskiego — z Wil-
na; 22,50 ostatnie wiadomości
dziennika wieczornego.

WARSZAWA

Warszawa — 13,00 koncert roz-

POZNAŃ

Poznań — 11,40 wyjątki z „Try-
stana” — płyty; 12,15 muzyka dla
wsi — płyty; 13,00 życie kultural-
ne i społeczne Poznania; 13,05
lekka muzyka — płyty; 14,15 kon-
cert kameralny. Wykonawcy:
Zdzisław Rogorzeński, fortepian,
Witold Both — skrzypce, Tadeusz
Tulawiczew — wiolonczela; 18,00
skrzynka techniczna; 18,10 formy
stosowane (III audycja) serenady
i romanse — płyty; 18,45 wia-
domości sportowe lokalne; 23,00 mu-
zyka taneczna — płyty.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

16,00 Sztutgart. Koncert rozrywkowy. Monachium. Soliści. Kō-
nigsuster. M. popołudniowa.
17,00 Berlin. Koncert branden-
burski Bacha nr. 5 D-dur na in-
strumenty solowe i orkiestrę
smyczek. 17,30 Budapeszt. M. salo-
nowa.
18,00 Berlin. M. lekka. Kopen-
haga. Koncert solistów. Lille. M.
kameralna. Londyn Reg. Zespół
b. talajkowy.

b) Inni
Fryzjer
damski szuka posady aparatem
do trwałej. Oferty Kurier Pozn.
zdg 28 125

Mistrz stolarski
z długoletnią praktyką dobrze
obeznany w pracy formirowa-
nych jak i wszelkie prace w za-
kres stolarstwa wchodzącej. po-
szukuje posady od zaraz lub póź-
niej. Oferty Kurier Poznański
zdg 26 790/91

Elektromechanik
posiada koncesję 24 letnią prak-
tykę dobrymi świadectwami, kau-
cja poszukuje posady, miejscow-
ność obojętna. Oferty Kurier Po-
znański zdg 27 731/2

Zbożowiec
książkowy lat 32, 16 lat praktyki
szuka posady od zaraz względnie
później. Łaskawe oferty kiero-
wać Florian Maślak, Czempiń.
zdg 26 799/800

Uczeń piekarski
1½ letnia praktyka, ukończona
szkoła, dokończy naukę, miejscow-<

W. Semandowski & Ska

POZNAŃ ST. RYNEK 55
TELEF. 12-90

Materiały
Najwyższe jakości
Największy wybór
Najniższe ceny

Asymetry
„Judyty”

WYTWORNE KRAWIECTWO
WOJSKOWE I CYWILNE

Pg 31 316-39,5

Krawcowa
dziennie 1,50 szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 28 336

Dziewczyna
lepszego domu do dzieci szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 28 325

Pielęgniarka
masażystka przytępnie posadę u starszych państwa ewentualnie z wyręceniem pani domu. Oferty Kurier Poznański zdg 28 310

Bufetowa
działa do kawiarni, restauracji szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 28 317

Chłopak
silny, lat 20, poszukuje jakiegokolwiek pracy. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 28 175

Futra
karakulowe, sełkowe modernizuje pierwszorzędnie, szukam posady w domach. Oferty Kurier Poznański zdg 28 156

Biuralista
po wojskowości z ładnym charakterem pisma, język polski, niemiecki szuka jakiegokolwiek posady. Oferty Kurier Poznański zdg 28 389

Przyjmę
zaraz posadę biurową, jakiegokolwiek pracę umysłową, maturalysta, kaucja. Oferty Kurier Poznański zdg 28 222

Skórnik
pierwszorzędna siła, długoletnia praktyka, znajomość nowoczesnej dekoracji poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurier Poznański zdg 28 452

Krawcowa
poszukuje posady w domach, długoletnia praktyka również wszelkie przeróbki i dziecięce (wyjazd). Oferty Kurier Poznański zdg 28 472

CZYTELNIJA
w Klubie „ROMA”
ulica Podgórna 10a, parter (obok Księg. Katolickiej) otwarta dla publiczności w dni powszednie od godziny 9 — 13 i od 15 — 19 Wstęp 10 gr. (Mies. 1 zł) 120 czasopism i dzienników w 6 językach!

TEATRY

Poznań, czwartek, 30. 9.

TEATR POLSKI: Czwartek, 30. 9. godz. 20: „Freuda teoria snów” z Romanówną i Maszyńskim.

Piątek, 1. 10. godz. 20: „Freuda teoria snów” z Romanówną i Maszyńskim.

Sobota, 2. 10. godz. 20: „Freuda teoria snów” z Romanówną i Maszyńskim.

Niedziela, 3. 10. godz. 16: „Krakowiacy i górale”.

Niedziela, 3. 10. godz. 20: „Freuda teoria snów” z Romanówną i Maszyńskim.

TEATR WIELKI: Wtorek, 5. 10. Przedstawienie inauguracyjne „Ijola”, opera Rylla.

Środa, 6. 10. „Baron Cgyański”. Czwartek, 7. 10. „Ijola”.

KINA

Poznań, czwartek, 30. 9.

APOLLO: „Zielony Sygnal”.

CORSO: „Mściwy jeździec”.

GLORIA: „Będiesz zawsze moją”.

GWIAZDA: „Dyplomatyca żona”.

METROPOLIS: „Pieśniarz Wiednia”.

OSWIATOWE T. C. L.: „Bohater”.

RENAISSANCE: „Niezwyciężony Robinson Crusoe”.

SŁONCE: „Król i chórzystka”.

SFINKS: „Folies Bergère”.

ŚWIT: „Północ wola”.

TECZA-Lazarz: „Ostatni młokanin”.

TECZA-Wilda: „Ramona”.

WILSONA: „Ostatni akord”.

Fryzjerka
dobra siła szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 26 440

Gospośia
samodzielną młodszą, zaufaną — szuka posady jednej lub dwóch osób. Agencja Kuriera Poznańskiego, Kościół. ng 50 203

27. WOLNE MIEJSCA

Gorzelnicy
pracujący bez zaników potrzebni. Świadczenia, żądana pensja podać Majetność Gólaszyn. Oborniki. zdg 27 264

Poszukiwany
mistrz do fabryki wyrobów metalowych, obznajmiony z najnowszymi metodami pracy oraz sztywnością. Szczegółowe oferty z podaniem wymagań prosimy przesyłać do Kuriera Poznańskiego ng 50 714

Młodsza
panienka do cukierni. Św. Marcin 79. zdg 27 765

Dziewczyna
sierota, uczciwa i pracowita do wszelkich prac domowych od zaraz. Łaskawe zgłoszenia: posterestante, poczta Ludomy dla „F. S. P.” zdg 27 444

Kasjerka
potrzebna na majetność wolne utrzymanie i 75 — miesięcznie. Zgłoszenia z odpisami świadectw do Kuriera Poznańskiego zdg 27 671

Służąca
do wszelkich prac domowych i dzieci potrzebna od zaraz. Zgłoszenia Wrocławskie 30, m. 10. zdg 28 087

Służąca
z gotowaniem do lat 25, cena 20 zł. Adres Kurier Poznański zdg 27 800

Służąca
potrzebna. Zupańskiego 8 — 4. zdg 28 021

Dziewczyna
uczciwa samodzielnie gotująca, kochająca dzieci od 1. 10. Aleja Szelągowska 7. zdg 28 022

Służąca
uczciwa, pracowita potrzebna zaraz. Wodna 14, skład obuwia. zdg 27 792

Fryzjerka
Skarbowska 19. zdg 28 070

Silny
chłopak do posyłek z kaucją może się zgłosić. Oferty Kurier Poznański zdg 28 112

Mechanik
posiadający kwalifikacje na kierownika warsztatu, inteligentny w fachu i w obyciu z ludźmi, — lat ca 30 może się zgłosić na stałą posadę. Zgłoszenia z podaniem obow. wojsk. dokładne referencje i życiorys do Kuriera Poznańskiego zdg 27 456

Posługaczka
potrzebna na kilka godzin dziennie z gotowaniem. Małackiego 33 m. 4. zdg 28 121

Służąca
zaraz. Restauracja. Woźna 13. zdg 28 100

Pokojuowa
umiejąca obsługiwać pranie, prasowanie białyny (sztywny) szycie może się zgłosić za dobrym wynagrodzeniem do małżeństwa od zaraz lub później na prowincję, doliczając odpisy świadectw — i podaniem warunków. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 28 047

Kucharka
(starsza) z wykwalifikowanym gotowaniem, pieczeniem, zaprawianiem, mająca bardzo dobre świadectwa może się zgłosić od zaraz lub później, z doliczeniem odpisów świadectw i podaniem warunków za dobrym wynagrodzeniem do małżeństwa na prowincję. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 28 048

Dziewczyna
starsza od zaraz najchętniej z posciela. Dębicka 9, m. 1, od 4—6. zdg 28 123

Dochodząca
młodsza do dziecka, lekkich prac Ostroróg, Płowicka 12 — 3. zdg 28 140

Lekarz
poszukuje służącą, młodą, dobrze gotującą, również do pomocy w gabinecie lekarskim i przy chorobach. Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 28 002

Uczennica
potrzebna. Piekarnia — Cukiernia. Świętokrzyski 4. zdg 28 344

Kuśnierka
do wykonywania futer potrzebna. Wolnica 3. zdg 28 323

Dziewczyna
do wszystkiego. Ogrodowa 15, mieszkanie 5. zdg 28 321

Panienska
branży obuwia, godz. 20—22. Matejki 66 — 4. zdg 28 161

Przychodnia
Wąły Wazów 15 — 3. zdg 28 395

Dziewczyna
do wszystkiego, czysta, uczciwa, kochająca dzieci. Za Bramką 7, m. 9, od 17—18. zdg 28 347/8

Dobra
krawcowa od zaraz. Konopnickiej 8. zdg 28 394

Służąca
poleceniami potrzebna. Kreta 6, m. 7. zdg 28 386

Dziewczyna
uczciwa do wszelkich prac zaraz. Górna Wilda 100 — 6. zdg 28 382

Dziewczyna
przychodnia zaraz. Śniadeckich 20, m. 3. zdg 28 220

Posługaczka
do południa od zaraz. Traugutta 32, m. 14. zdg 28 213

Młodsza
dziewczyna potrzebna. Młyńska 3, m. 3. zdg 28 296

Dziewczyna
młodsza, uczciwa, również do dzieci bez gotowania potrzebna. Niegolewskich 5, m. 5, od godziny 4—5. zdg 28 292

Młodszy dzielnicy
do gazety prowincjonalnej od zaraz potrzebny. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego ng 51 178

Dziewczyna
młodsza do prac domowych potrzebna. Karasińska, Pocha 58. zdg 28 508

Panienska
młodsza uczciwa do gospodarstwa i bufetu potrzebna. Kawiarnia, Dąbrowskiego 49. zdg 28 478

Fryzjerka
działa zaraz, stała pensja. Marszałka Focha 77. Ng 50 353

Dekorator - tapicer
potrzebny. Bandel 27 Grudnia 6. Pg 31 320-39,59

Ekspedientka
branży papierniczej z dłuższą praktyką potrzebna. Zgłoszenia Pierackiego 9, m. 6 (godz. 6—7). zdg 28 419

Stolarze
potrzebni. Św. Marcin 31, m. 6. zdg 28 207

Dziewczyna
dobrym gotowaniem potrzebna. Niegolewskich 7 — 3. zdg 28 195

Dzielnicy
ekspedientka potrzebna. Dom Nowości, 27 Grudnia 9. zdg 28 422

Potrzebne
gospodynie wykwalifikowane kucharki internatowe. Pośrednictwo Pracy, Plac Wolności 8. zdg 28 421

Służąca
Ohwaliszewo 71, rzeźnictwo. zdg 28 406

Pierwsza pokojowa
z dobrym szyciem potrzebna od zaraz do większego majątku. Oferty do „Par” Poznań pod „39,69”. Pg 31 323-39,69

Pierwszorzędna, doświadczona i samodzielna
kucharka oraz solidny, biegły

st. kelnier
poszukiwani. Oferty pod „Hotel” do administracji Kuriera Poznańskiego zdg 24 582

Dziewczyna
od zaraz potrzebna. Wierzbicice 23, m. 2. zdg 28 272

Potrzebny
zaraz lub później urzędnik gospodarczy, dobry rolnik, samotny, energiczny, skromnych wymagań pod dyspozycję właściciela. Oferty odpisy świadectw (nie zwracać) warunki skierować Majątek Służków, poczta Korzeniew. — Uwzględniam dobre rekomendacje. zdg 28 241

Początkująca
praktykantka biurowa, inteligentna, pisząca już na maszynie na czas próbny, bezpłatny, chętna, pracowita przyjmujemy. Zgłoszenia Niegolewskich 4, m. 7. Pg 31 324-39 68

Dziewczyna
restauracyjna z gotowaniem potrzebna. Dąbrowskiego 33. zdg 28 497

Dziewczyna
czysta, uczciwa, gotowaniem, ul. Jackowskiego 21 — 11. zdg 28 516

Fryzjerka
na stałe zaraz. Szamarzewskiego 10. zdg 28 460

Dziewczyna
młodsza gotowaniem wszystkiego od 5—6. Adres Kurier Poznański zdg 28 235

2 dzielnicy
ekspedientów do konfekcji przyjmie zaraz R. Janas, Stary Rynek 42. zdg 28 232

Posługaczka
młodsza potrzebna. Dwa razy w tygodniu praniem. Zaczisze 4a, mieszkanie 1. zdg 28 513

PRZY WYSIEKU FIZYCZNYM I UMYSŁOWYM!
pokrępią
KOLA
TABLETKI
ERBE

R. Barcikowski S. A. Poznań

Dziewczyna
samodzielną z dobrym gotowaniem potrzebna. Grzeskowiak, ul. Wrocławskiej 10, skład. zdg 28 487

Potrzebna
uczennica do składu rzeźniczo-wędliniarskiego, najchętniej z prowincji. Stanisław Ober, Poznań, Graniczna 13. zdg 28 510

Kucharke
restauracyjna do pomocy gospodyni. Rom. Szymanowskiego 10, Jądładajnia. zdg 28 503

Posługaczka
młodsza czysta, potrzebna. Probiernia, St. Rynek 4. zdg 28 434

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego z gotowaniem, kochająca dzieci od zaraz. Wyspiańskiego 14, m. 5, Szukale. zdg 28 427

Ekspedientka
w branży rzeźniczej poszukuje Alankiewicz, Półwiejska 8. zdg 28 253

29. RYNEK
ZWIERZĘCY

Gdy chcesz
kupić lub sprzedać konia, psa, kota, krowę, kanarkę, krokodyla, papugę itp. daj drobne ogłoszenie w rubryce „Rynek zwierzęcy”. zdg 28 037/8

30. POPIERAJMY
RZEMIOSŁO

Często
kłopotą się ludzie i zastanawiają, gdzie znaleźć i jakiego zawezwać rzemieślnika dla prac w domu swoim czy przedsiębiorstwie? Panowie Rzemieślnicy! — przez drobne ogłoszenie w tej rubryce ułatwicie klientom Warszawskim drogę do Was. zdg 28 039/40

31. ROZRYWKA

Kawiarnia - Śniadalnica
St. Wyszyński
Aleje Marcinkowskiego 25.
Poleca

wyborową kawę i ciastka, śniadania wiedeńskie, salatkę włoską, nogi wieprzowe, flaki, dobrze pieczone piwo. Zjemy wiek — napoje alkoholowe. Zmily lokal. Radio, Koncert. Lokal otwarty do godz. 24. zdg 27 318

Bezkonkurencyjnie
dla tego, ponieważ akumulatory ładuje najtaniej i bezpłatnie odbiera i dostarcza w dom (stawia zastępcze) tylko języka Ładownia Akumulatorów Piotra Wawrzyniaka 5 obok ul. Dąbrowskiego. zdg 25 181/2

Dogodne warunki
splaty przy minimalnej wpłacie gotówkowej, umożliwiają nabywanie wspaniałych aparatów

Premi i Telefunken
Prosimy jeszcze dziś, odwiedzić nasz salon demonstracyjny.

RADIOLAVOX
Centrala Poznań, Ratajczaka 14, Tel. 32-15. Oddział Pasaż Apollonia, od strony Ratajczaka. ng 49 354

Humor zagraniczny

Pomysłowy katarzyniarz.

(M)
(„Söndagsnisse”)

Najnowsze typy radioodbiorników

Tempo — Maestro
Favoryt — Symfonic
najdogodniej na długoterminowe raty dostarcza

Radiofonika
27 Grudnia 10, telefon 46-39. ng 49 357

Czy to możliwe?
Superheterodyna 5 lamp 7 obwodów tylko za

295,—
a jednak tak jest
Kosmos
Pionier, wyjątkowa sprzedaż.

RADIO ŚWIAT 10
Ratajczaka 10.
Ng 48 816-17

Chcemy kupić radioodbiornik. =
Dlaczego

Radioekspert?
bo

Radioekspert
umożliwia spłatę do 18 miesięcy bez wystawienia weksli obiegowych, bo

Radioekspert
jeden w Poznaniu sprzedawca dypl. radiotechnik specjalista — dziedziny radioodbiorniczej, bo

Radioekspert
posiada duży wybór odbiorników: Kosmos, Philips, Radione, Tekafon, Telefunken, inne krajowe, — zagraniczne. Zamiana odbiorników. Dostawy dla wojska.

Radioekspert
Śniadeckich 1, telef. 64-44 (piętro) Warto wejść. Pg 31 313-58,4

Radioodbiornik
„Telefunken”
„Kosmos”
„Thomson”
i inne znanych firm światowych na dogodnych warunkach kulturalnej

emka
wł. M. Włodarczyk, Poznań, ul. Wrocławskiej 30, telef. 36-83, 48-04 ng 51 143/4

Pionier
Rewelacyjny
siedmiocuwodowa superheterodyna 295,— złotych

Maestro
Opera, Union 1938

Telefunken
superheterodyny o czarownym tonie na najkorzystniejsze raty kupisz wprost

Radiomechanika
Poznań, św.

Marcin 25
telefon 12-38. Wymiana aparatów dg 24 588

Kinoteatr
„Gwiazda”
Od piątku 1. 10. rb. pierwszy międzynarodowy film polski

Dyplomatyca żona
z uroczą poznanianką Jadwigą

Kenda
zdg 28 178

„Kapelusz”
Fabrycznie przefasonowany kapelusz zastąpi często nowy. Kapelusz zastąpi często nowy. Polska wytwórnia kapeluszy. 27-go Grudnia 2 podwórce.

Przedpłata

na miesiąc październik 1937 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20 w agencjach w mieście zł 3,50 z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00 — 9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajkach i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświatowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i noca tylko 14-76, 35-24 i 40-72.

Ogłoszenia

na stronie 3-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr., na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr., przed wadomościami pocztowymi 200 gr. od 1-lamowej, ulimetry. Ogłoszenia skomplikowane, z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nocy wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11.10 w dni przedświąteczne do godz. 10.45, wreszcie dłuższe według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówek), słowo nagłówek, (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstała wskutek matryce wydawnictwo nie odpowiada.

P. K. O. Poznań nr 290-149.